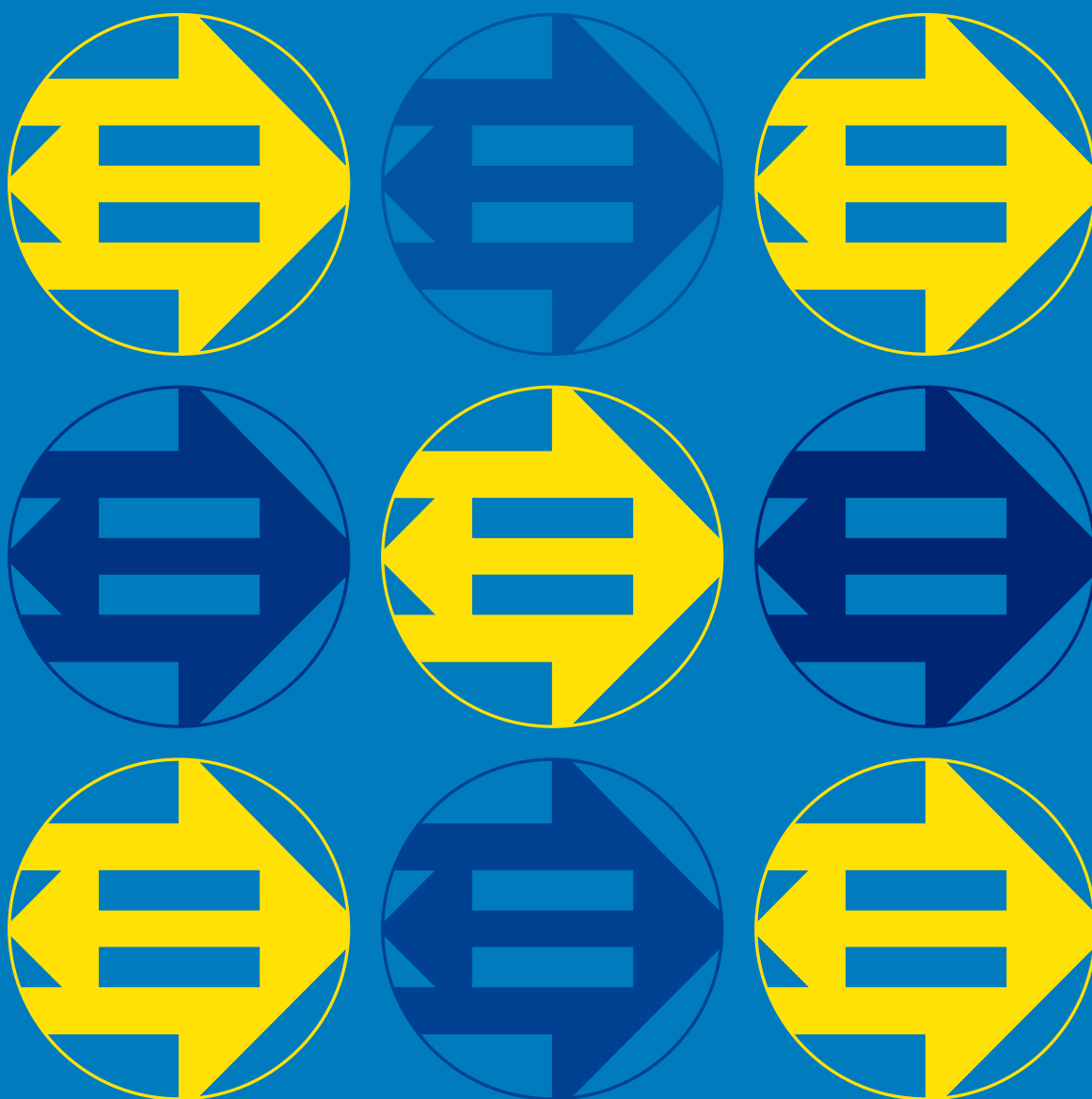

Evropský veřejný
ochránce práv

Výroční zpráva
2012

CS

Prohlášení o poslání Evropský veřejný ochránce práv usiluje o spravedlivé výsledky stížností proti orgánům Evropské unie, podporuje transparentnost a prosazuje administrativní kulturu služby. Jeho cílem je budovat důvěru prostřednictvím dialogu mezi občany a Evropskou unií, a podporovat nejvyšší standardy chování v orgánech Unie.

Evropský veřejný
ochránce práv

Výroční zpráva
2012

Obsah

Úvod veřejného ochránce práv	4
1 Stížnosti a šetření	11
1.1 Působnost a procesní postupy veřejného ochránce práv	12
1.2 Přehled stížností zkoumaných v roce 2012	18
1.3 Analýza zahájených šetření	24
1.4 Závěry šetření veřejného ochránce práv	29
1.5 Nejdůležitější případy, které jsou příkladem osvědčených postupů	36
1.6 Tematická analýza uzavřených šetření	38
1.7 Postoupení a rady	56
2 Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty	59
2.1 Vztahy s orgány, institucemi a jinými subjekty EU	60
2.2 Vztahy s veřejnými ochránci práv a obdobnými institucemi	61
2.3 Vztahy s ostatními zainteresovanými subjekty	63
2.4 Práva osob se zdravotním postižením	68
3 Zdroje	71
3.1 Zaměstnanci	72
3.2 Rozpočet	74
3.3 Využití zdrojů	75
Jak kontaktovat Evropského veřejného ochránce práv	76

Úvod veřejného ochránce práv

Je mi potěšením představit vám *výroční zprávu* Evropského veřejného ochránce práv za rok 2012. Na těchto stránkách naleznete komplexní výčet našich činností v oblasti vyřizování stížností, přehled našeho úsilí o prosazování řádné správy v orgánech, institucích a jiných subjektech Evropské unie a prezentaci našich informačních činností, jejichž cílem je zajistit, aby občané mohli plně užívat svých práv.

Zpráva začíná tímto úvodem, v němž upozorňuji na nejdůležitější události týkající se naší instituce v roce 2012. Kapitola 1 nabízí komplexní výčet činností veřejného ochránce práv při vyřizování stížností a provádění šetření a obsahuje vysvětlení působnosti a procesních postupů veřejného ochránce práv. Kapitola 2 se týká vztahů veřejného ochránce práv s ostatními orgány, institucemi a jinými subjekty EU¹, se společenstvím národních, regionálních a místních veřejných ochránců práv v Evropě a s ostatními klíčovými zainteresovanými subjekty. Zpráva také poprvé obsahuje oddíl věnovaný právům osob se zdravotním postižením. Kapitola 3 nakonec poskytuje podrobné informace o zaměstnancích a rozpočtu úřadu veřejného ochránce práv.

Rekordní rok z hlediska počtu stížností a šetření

Rok 2012 byl pro veřejného ochránce práv a zaměstnance jeho úřadu velice rušný a vyznačoval se rekordním počtem zahájených a uzavřených šetření. 465 zahájených šetření představuje nárůst o 18 % v porovnání s rokem 2011². Počet uzavřených šetření se zvýšil v porovnání s předchozím rokem o 23 % a dosáhl nového maxima ve výši 390 šetření. Obecněji veřejný ochránce práv stejně jako v roce 2011 pomohl více než 22 000 osobám tím, že se zabýval jejich stížnostmi (2 442 případů), odpověděl na jejich žádosti o informace (1 211) nebo jim poskytl rady prostřednictvím interaktivního průvodce na našich internetových stránkách (19 281).

Celkový počet stížností podaných veřejnému ochránci práv se již čtvrtý rok po sobě snižoval, což je dalším odrazem úspěchu interaktivního průvodce. Počet se snížil z maxima ve výši 3 406 stížností v roce 2008 na 2 442 stížností v roce 2012, zejména díky tomu, že méně osob podává veřejnému ochránci práv stížnost z nesprávného důvodu. Pokud se na nás obrací jednotlivci v případech, kdy by vlastně měli svou stížnost podat jinde, snažíme se jim poskytnout radu nebo věc postoupit jinam. Nejobvyklejší radou, kterou můj úřad poskytl, je obrátit se na člena Evropské sítě veřejných ochránců práv³. Téměř 60 % stížností zpracovaných v roce 2012 spadalo do působnosti některého člena této sítě. O něco málo více než polovina z těchto případů (30 % z celkového počtu) spadalo do působnosti Evropského veřejného ochránce práv. Pokud jde o stížnosti mimo oblast působnosti úřadu, je jejich počet ve výši 1 720 stížností nejnižší za deset let.

Poté, co jsme zefektivnili zpracování těchto stížností „mimo oblast naší působnosti“, bylo možné je v roce 2012 vyřizovat daleko rychleji. V důsledku zvýšeného počtu případů však dokončení šetření trvalo v průměru o něco déle – v roce 2012 jedenáct měsíců oproti deseti měsícům v roce 2011. Přesto jsme nadále většinu šetření (69 %) dokončili do jednoho roku, což znamenalo mírné zlepšení našeho výsledku z roku 2010 (66 %). Všechny výše uvedené výsledky bylo dosaženo s plánem pracovních míst, který v roce 2012 vykazoval celkem 66 pracovních míst, a s rozpočtovými prostředky ve výši 9 516 500 EUR.

1. Z důvodu stručnosti se ve zprávě pojem „orgán“ užívá k označení všech orgánů, institucí a jiných subjektů EU.

2. Jak je vysvětleno ve *Výroční zprávě za rok 2011*, procesní postupy veřejného ochránce práv byly v roce 2011 upraveny, což vedlo k rekordnímu počtu 396 šetření zahájených v daném roce. Další nárůst v roce 2012 znamená pokračování uvedeného trendu.

3. Tato síť se nyní skládá z 99 úřadů v 35 evropských zemích. Síť zahrnuje národní a regionální veřejné ochránce práv a obdobné instituce členských států Evropské unie, kandidátských zemí na členství v EU, dalších zemí Evropského hospodářského prostoru a/nebo schengenského prostoru, jakož i Evropského veřejného ochránce práv a Petiční výbor Evropského parlamentu.

Úvod veřejného ochránce práv

Rok intenzivního dohledu nad správou EU

Stejně jako každý rok se většina šetření zahájených veřejným ochráncem práv v roce 2012 týkala Evropské komise (245 šetření, tj. 53 % z celkového počtu). Vzhledem ke skutečnosti, že Komise je hlavním orgánem EU, který vydává rozhodnutí, jež mají přímý dopad na občany, je logické, že by měla být hlavním předmětem stížností občanů. Evropskému úřadu pro výběr personálu (EPSO), jehož rozhodnutí mají dopad na občany, kteří chtějí pracovat ve správě EU, bylo věnováno 78 šetření (17 %). To neznamená jen zdvojnásobení počtu šetření v porovnání s předchozím rokem (42 šetření), avšak s politováním musím také říci, že reakce úřadu EPSO na některé z otázek nastolených v roce 2012 byla důvodem ke znepokojení.

Celkem 24 šetření zahájených v roce 2012 (5 %) se týkalo Evropského parlamentu, 14 šetření Evropské služby pro vnější činnost (3 %) a 7 šetření Evropské investiční banky (1,5 %). Dalších 97 šetření (21 % z celkového počtu) se týkalo ostatních orgánů, institucí a jiných subjektů EU. Z těchto šetření se 58 týkalo agentur EU. Pokračoval jsem ve svém programu návštěv agentur a během roku jsem vykonal celkem 8 návštěv.

Jako každý rok jsem v této zprávě také uvedl nejdůležitější případy, které by měly sloužit jako vzor z hlediska způsobu reakce na problémy, na které upozornil veřejný ochránce práv. Šest z letošních nejdůležitějších případů se týká Komise, zatímco na Evropskou radu, Radu EU, Evropskou centrální banku a Evropskou agenturu pro léčivé přípravky připadá po jednom nejdůležitějším případě. Šest případů se týká transparentnosti a další případ souvisí s Listinou základních

práv EU. Patří sem i otázky vztahující se k náboru zaměstnanců, dodržování práv občanů a odškodnění.

Tyto případy jsou uvedeny v části 1.5 této zprávy. Tematická analýza, která následuje, vymezuje nejvýznamnější právní a věcné závěry obsažené v rozhodnutích veřejného ochránce práv přijatých při uzavírání šetření v roce 2012. K hlavním otázkám, kterými se tato tematická analýza zabývá, patří: (i) otevřenost, přístup k dokumentům a ochrana osobních údajů (22 % z celkového počtu uzavřených šetření); (ii) Komise jako strážkyně Smluv (22 %); (iii) zadávání zakázek a udělování grantů (7 %); (iv) plnění smluv (4 %); (v) správa a služební řád (17 %); (vi) konkurzy a výběrová řízení (21 %) a (vii) institucionální, politické a jiné záležitosti (12 %). Stojí za povšimnutí, že poprvé je počet šetření týkajících se Komise jako strážkyně Smluv stejný jako počet šetření týkajících se transparentnosti. S ohledem na důležitou úlohu veřejného ochránce práv v této oblasti je politováníhodné, že nové sdělení Komise o vztazích se stěžovatelem ve věcech stížností na porušení právních předpisů EU není, na rozdíl od sdělení, které mu předcházelo, adresováno veřejnému ochránci práv. V této záležitosti jsem v červnu 2012 napsal generální tajemnici Komise.

10 z 390 šetření dokončených v roce 2012 provedl veřejný ochránce práv z vlastního podnětu. V 56 případech jsem dospěl k závěru, že došlo k nesprávnému úřednímu postupu (nárůst ze 47 případů v roce 2011), a v devíti z těchto případů (oproti třinácti v roce 2011) jsem dosáhl pozitivního výsledku pro stěžovatele tak, že jsem předložil návrhy doporučení, které byly přijaty. V roce 2012 veřejný ochránce

práv vyslovil kritické poznámky ve 47 případech, těchto případů bylo tedy o 12 více než v roce 2011. To je také důvod ke znepokojení a ve své výroční studii o opatřeních přijatých v návaznosti na kritické a další poznámky budu pečlivě sledovat kroky, které orgány provedou v souvislosti s těmito poznámkami. Pokud jde o další poznámky, učinil jsem je v roce 2012 ve 30 případech s cílem zlepšit kvalitu správy.

Počet případů, které orgány vyřešily nebo v rámci kterých souhlasily se smírným řešením, se mírně snížil na 80 (oproti 84 v roce 2011). Ve 197 případech (oproti 128 v roce 2011) měl veřejný ochránce práv za to, že další šetření není odůvodněné. Mnohé z nich vyplývaly ze změn zjednodušeného postupu, který veřejný ochránce práv zavedl v roce 2011. V 76 případech jsem neshledal žádný nesprávný úřední postup (v porovnání s 64 případy v roce 2011).

Pozitivní rok z hlediska vlivu veřejného ochránce práv

V roce 2012 jsme poprvé dostali konkrétní odpověď na otázku „Jak úspěšný je evropský veřejný ochránce práv?“. Ve dvou publikacích, které byly vypracovány v minulém roce – studii o opatřeních přijatých v návaznosti na kritické a další poznámky a nová zpráva o plnění, se konstatuje, že ve čtyřech z pěti případů (82 %) se orgány EU doporučením veřejného ochránce práv řídí. Jinými slovy, ze 120 případů, v nichž byl veřejný ochránce práv vyzván, aby předložil připomínky a vyslovil doporučení v souvislosti s případy uzavřenými v roce 2011, orgány v roce 2011 nebo v průběhu roku 2012 poskytly 98 kladných odpovědí. Návazná studie a zpráva o plnění,

kteří se zabývaly případy uzavřenými v roce 2012, budou tedy zkombinovány, aby poskytly komplexní přehled rozsahu, v němž se orgány EU řídí návrhy veřejného ochránce práv. Tuto novou kombinovanou zprávu hodláme zveřejňovat každý rok v listopadu.

Zpětná vazba na návaznou studii, kterou jsme v průběhu roku obdrželi od předsedy Evropské rady Hermana Van Rompuye mě ještě více přesvědčila o hodnotě této praxe, a především o tom, jak je nutné, abychom nepolevovali v usilovné práci ve prospěch občanů. Předseda Van Rompuy napsal:

„Tato práce je dalším nepostradatelným prvkem při zabezpečování veřejného mínění o tom, že Unie má svůj vnitřní systém brzd a protiváh. I pro podstatné množství občanů, kteří nemají potřebu obracet se na veřejného ochránce práv, je důležité, aby věděli, že takové záruky existují a jsou aktivně uplatňovány.“

Není třeba připomínat, že budeme pokračovat ve své snaze podporovat nejvyšší standardy chování v orgánech Unie, jak je uvedeno v prohlášení o poslání veřejného ochránce práv. V této souvislosti zveřejnil veřejný ochránce práv v roce 2012 ve všech úředních jazycích EU soubor zásad veřejné služby, které by se měly stát vodítkem pro chování úředníků EU. Pět zásad veřejné služby tvoří závazek vůči Evropské unii a jejím občanům, etický rozměr, objektivnost, úcta k ostatním a transparentnost. Zásady zohledňují osvědčené postupy členských států a byly formulovány po prvotní konzultaci s Evropskou sítí veřejných ochránců práv. Proběhla i veřejná konzultace k prvnímu návrhu zásad. Po zveřejnění těchto zásad vypracoval veřejný ochránce práv pro svůj vlastní úřad obecné pokyny na téma etiky a deontologie.

Úvod veřejného ochránce práv

Nejdůležitější akcí Evropského veřejného ochránce práv v oblasti komunikace v roce 2012 byl seminář nazvaný „Evropa v krizi: úkol získat důvěru občanů“. Jedním z hlavních řečníků na této akci byl pan José Manuel Barroso, předseda Evropské komise.

Úspěšný rok z hlediska oslovování občanů

Na tyto zásady jsem upozornil, když jsem se v březnu setkal s generálními řediteli Komise, a obzvláště jsem zdůraznil, že v době, kdy EU čelí vážné krizi, mohou tyto zásady napomoci vybudovat důvěru mezi občany a orgány. Naše dosud nejvýznamnější akce pro zainteresované subjekty poskytla občanům příležitost diskutovat s předsedy Parlamentu, Komise a Rady EU na téma „Evropa v krizi: úkol získat důvěru občanů“. Cílem této akce bylo zkoumat konkrétní opatření, která mohou evropské a vnitrostátní

orgány přijímat s cílem získat důvěru občanů – tedy opatření, jež odrážejí hlavní zásadu uvedenou v prohlášení o poslání veřejného ochránce práv, kterou je budování důvěry prostřednictvím dialogu mezi občany a Unií. Interaktivní povaha této akce umožnila účastníkům, kteří nebyli přítomni osobně, sledovat debatu prostřednictvím internetového přenosu a pokládat dotazy a připomínky prostřednictvím služby Twitter. Příspěvky občanů se zobrazovaly na „tweetové zdi“ v místnosti konání semináře, a přednášející tak měli možnost na ně reagovat. Naše rozhodnutí oslovovat občany vzrušujícím a inovativním

Dne 28. září hostil veřejný ochránce práv ve spolupráci s mechanismem pro stížnosti EIB v Bruselu seminář nazvaný „Mezinárodní den práva na informace – Transparentnost a odpovědnost v mezinárodních rozvojových bankách“.

Osmý regionální seminář Evropské sítě veřejných ochránců práv se uskutečnil v Bruselu ve dnech 14. až 16. října.

© Flemish Ombudsman

způsobem dokazuje také videoklip zveřejněný letos na našich internetových stránkách a na kanálu YouTube.

Další významnou událostí v ročním kalendáři tematických akcí veřejného ochránce práv je Mezinárodní den práva na informace, který každý rok připadá na 28. září. V roce 2012 a ve spolupráci s mechanismem pro stížnosti Evropské investiční banky (EIB) hostil veřejný ochránce práv seminář pod názvem „Transparentnost a odpovědnost v mezinárodních rozvojových bankách“. Tato akce navázala na 9. každoroční zasedání nezávislých mechanismů odpovědnosti (IAM, z angl. *Independent Accountability Mechanisms*), které se konalo ve dnech 25. až 27. září 2012, a společně ho pořádali veřejný ochránce práv, Evropská investiční banka a Lucemburská univerzita.

Veřejný ochránce práv se podílel na organizaci tří dalších akcí, jež měly pro jeho úřad zásadní význam. Za prvé ve spolupráci s výzkumnou sítí pro správní právo EU (ReNEUAL) uspořádal veřejný ochránce práv v březnu v Bruselu konferenci, která

zkoumala možnost přijetí předpisu, který by upravoval správní právo procesní EU, tedy obecného souboru pravidel pro správní řízení v orgánech, institucích a agenturách Evropské unie. Zvažoval také možný obsah takového předpisu týkajícího se tvorby pravidel, individuálního rozhodování, veřejných zakázek a informačních sítí. Za druhé byl veřejný ochránce práv spolupředsedatelem osmého regionálního semináře Evropské sítě veřejných ochránců práv, který se uskutečnil v Bruselu v říjnu 2012. Konal se na půdě vlámského parlamentu a parlamentu Valonsko-bruselské federace. A v neposlední řadě se v červnu ve Štrasburku konal osmý společný seminář Evropské sítě veřejných ochránců práv. Závěrečné zasedání semináře se zaměřilo na úlohu veřejných ochránců práv při ochraně a prosazování základních práv.

Úvod veřejného ochránce práv

Úspěšný rok instituce

Jedno z témat v oblasti základních práv, na které se veřejný ochránce práv v roce 2012 zvláště zaměřil, se týkalo začleňování osob se zdravotním postižením. Odpovědnost veřejného ochránce práv v oblasti zdravotního postižení byla uznána v okamžiku, kdy Rada v říjnu schválila rámec na úrovni EU podle Úmluvy OSN o právech osob se zdravotním postižením. Společně s Petičním výborem Evropského parlamentu, Komisí, Agenturou Evropské unie pro základní práva a Evropským fórem zdravotně postižených bude veřejný ochránce práv vyvíjet činnost v zájmu ochrany, podpory a monitorování uplatňování úmluvy. Tato úmluva je první mezinárodní smlouvou o lidských právech, kterou EU kdy ratifikovala. Pokud jde o veřejného ochránce práv, je mimořádně důležité, aby Unie dostala slibům, které dala občanům při podpisu a ratifikaci úmluvy.

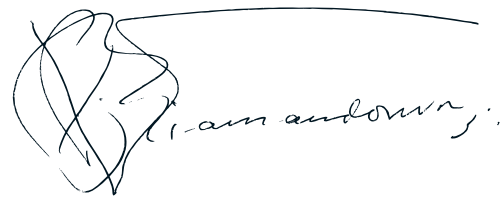
S cílem zajistit, abychom co nejlépe využívali stávající zdroje, zúčastnil se veřejný ochránce práv v roce 2012 projektu prováděného Evropskou nadací pro řízení kvality. Výsledek byl stejně jako sám proces mimořádně prospěšný. Díky úspěšnému splnění tří určených priorit zlepšení je veřejný ochránce práv nyní oficiálně uznáván jakožto organizace, která usiluje o dosažení nejvyšší kvality. Tyto tři projekty se zaměřily na (i) zefektivnění zpracování stížností, které nespádají do působnosti veřejného ochránce práv; (ii) definování a vyjasnění odpovědnosti vedoucích

oddělení, ředitelů a generálního tajemníka a (iii) vytvoření jednoduchého mechanismu zpětné vazby pro stěžovatele v podobě internetového průzkumu spokojenosti. V průběhu roku veřejný ochránce práv provedl také průzkum strategie a správy a požádal externí a interní zainteresované subjekty o zhodnocení naší výkonnosti.

Očekávání pro příští rok

Všechny výše uvedené činnosti znamenají, že do konce roku 2012 jsme dosáhli dobrých výsledků, pokud jde o sliby, které jsme učinili ve strategii veřejného ochránce práv pro funkční období 2009–2014⁴. Jelikož jedním ze zastřešujících cílů této strategie je zajistit, aby evropští občané plně užívali svých práv, těšíme se, že v roce 2013, který je Evropským rokem občanů, budeme pracovat s novou energií a nadšením v zájmu dosažení tohoto cíle.

Ve Štrasburku dne 11. února 2013.

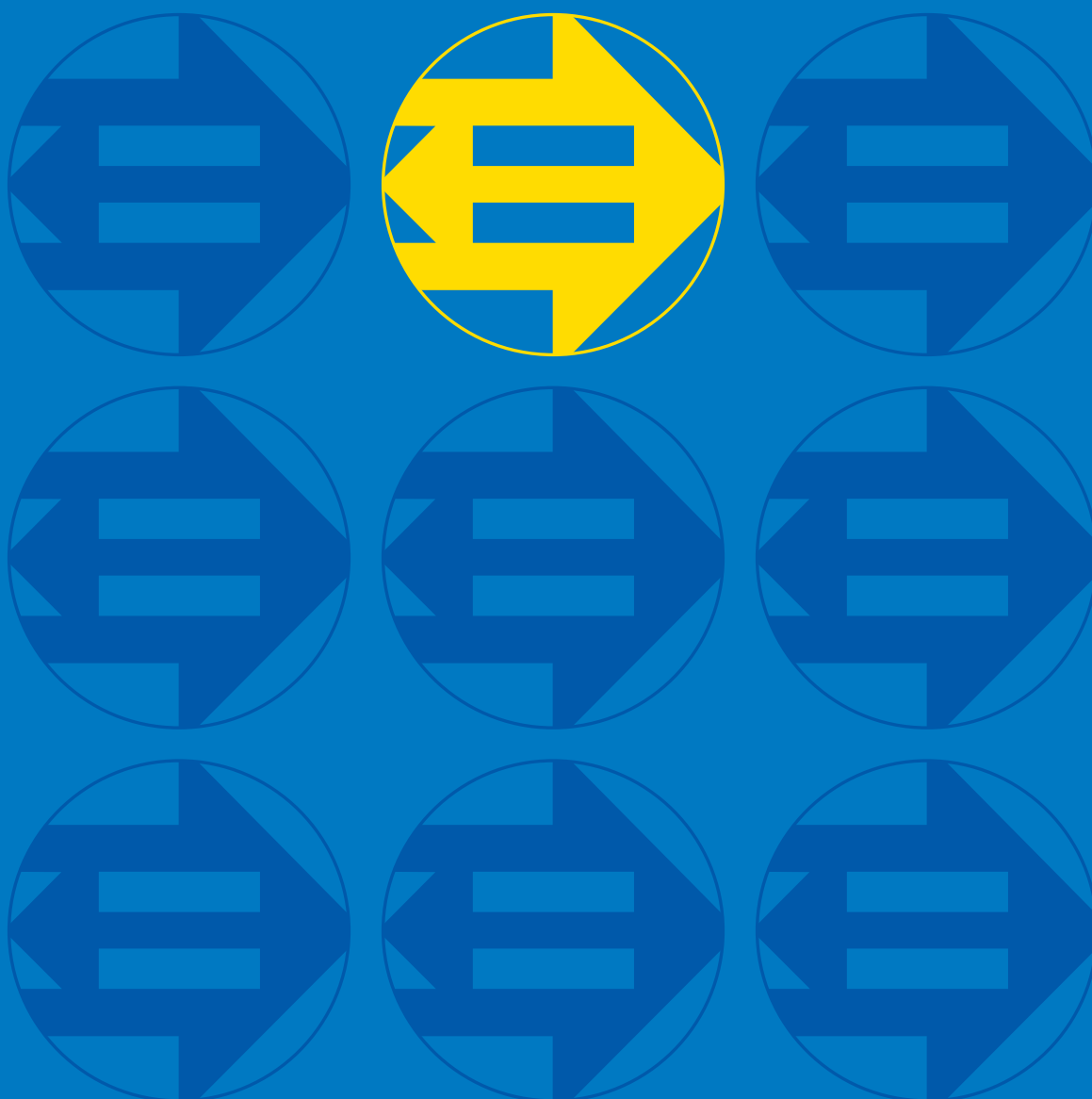

P. Nikiforos Diamandouros

4. Strategie je k dispozici na internetových stránkách veřejného ochránce práv ve 23 jazycích: <http://www.ombudsman.europa.eu/resources/strategy.faces>

1 Stížnosti a šetření

Kapitola 1 vysvětluje působnost a procesní postupy veřejného ochránce práv, uvádí přehled stížností projednávaných během roku 2012 a obsahuje hloubkovou analýzu uzavřených šetření. Obsahuje i oddíl věnovaný nejdůležitějším případům a rovněž tematickou prezentaci. Kapitola končí pohledem na případy postoupené jiným subjektům vyřizujícím stížnosti.

Stížnosti a šetření

1.1 Působnost a procesní postupy veřejného ochránce práv

Úloha Evropského veřejného ochránce práv

O možných případech nesprávného úředního postupu se veřejný ochránce práv dozvídá především prostřednictvím stížností, ačkoliv provádí i šetření z vlastního podnětu.

Úřad Evropského veřejného ochránce práv byl zřízen Maastrichtskou smlouvou jako součást občanství Evropské unie. Článek 24 Smlouvy o fungování Evropské unie stanoví právo stěžovat si u Evropského veřejného ochránce práv jako jedno z práv občanů Unie. Toto právo je zahrnuto rovněž v Listině základních práv EU (článek 43). O možných případech nesprávného úředního postupu se veřejný ochránce práv dozvídá především prostřednictvím stížností, ačkoliv provádí i šetření z vlastního podnětu.

Činnost veřejného ochránce práv se řídí článkem 228 Smlouvy o fungování Evropské unie, jakož i Statutem veřejného ochránce práv¹ a prováděcími předpisy, které veřejný ochránce práv přijal podle článku 14 svého statutu². Statut a prováděcí předpisy (prováděcí ustanovení) jsou k dispozici na internetových stránkách veřejného ochránce práv (<http://www.ombudsman.europa.eu>). V úřadu veřejného ochránce práv je k dispozici rovněž jejich tištěná kopie.

Stížnosti na veřejné orgány členských států nespádají do působnosti Evropského veřejného ochránce práv, i když se týkají záležitostí, které spadají do oblasti působnosti práva EU.

Působnost veřejného ochránce práv

Článek 228 Smlouvy o fungování Evropské unie zmocňuje veřejného ochránce práv k přijímání stížností týkajících se nesprávného úředního postupu orgánů, institucí a jiných subjektů Unie, s výjimkou Soudního dvora Evropské unie při výkonu jeho soudních pravomocí.

Orgány, instituce a jiné subjekty Unie

Seznam orgánů EU je uveden v článku 13 Smlouvy o Evropské unii. Neexistuje žádná definice nebo směrodatný seznam orgánů, institucí a jiných subjektů Unie. Tento termín zahrnuje orgány vytvořené podle Smluv jako Evropský hospodářský a sociální výbor (EHSV), stejně jako instituce zřízené v souladu s legislativními předpisy jako Evropský orgán pro bankovníctví (EBA). Lisabonská smlouva rozšířila působnost veřejného ochránce práv tak, aby byl zahrnut možný nesprávný úřední postup v rámci společné zahraniční a bezpečnostní politiky, včetně společné bezpečnostní a obranné politiky.

Stížnosti na veřejné orgány členských států nespádají do působnosti Evropského veřejného ochránce práv, i když se týkají záležitostí, které spadají do oblasti působnosti práva EU. Mnoho takových stížností však spadá do působnosti národních a regionálních veřejných ochránců práv v Evropské síti veřejných ochránců práv (viz oddíl 1.7 níže).

1. V červnu 2008 Evropský parlament přijal rozhodnutí, kterým se mění statut veřejného ochránce práv s účinností od 31. července 2008 (rozhodnutí Evropského parlamentu 2008/587 ze dne 18. června 2008, kterým se mění rozhodnutí 94/262/ESUO, ES, Euratom o pravidlech a obecných podmínkách pro výkon funkce veřejného ochránce práv; Úř. věst. 2008, L 189, s. 25).

2. Dne 3. prosince 2008 veřejný ochránce práv revidoval své prováděcí předpisy s cílem zohlednit změny jeho statutu z června 2008 a přihlídnout ke zkušenostem získaným od roku 2004, kdy došlo k poslední změně předpisů. Nové prováděcí předpisy vstoupily v platnost dne 1. ledna 2009.

Nesprávný úřední postup

V reakci na výzvu Evropského parlamentu, aby byl nesprávný úřední postup jasně definován, nabídl veřejný ochránce práv následující definici, kterou Parlament uvítal v usnesení, s níž vyjádřila souhlas také Komise:

„Pokud veřejný orgán nejedná v souladu s pravidlem nebo zásadou, které jsou pro něj závazné, jedná se o nesprávný úřední postup.“

Veřejný ochránce práv vymezil „nesprávný úřední postup“ způsobem, který vyžaduje úctu k vládě práva, dodržování zásad řádné správy a základních práv.

Veřejný ochránce práv vymezil „nesprávný úřední postup“ způsobem, který vyžaduje úctu k vládě práva, dodržování zásad řádné správy a základních práv. Listina základních práv zahrnuje právo na řádnou správu jako základní právo občanství Unie (článek 41).

Dne 6. září 2001 schválil Evropský parlament tzv. Evropský kodex řádné správní praxe, který by měly orgány EU, jejich správní útvary a úředníci dodržovat při jednání s veřejností. Kodex bere ohled na zásady evropského správního práva obsažené v judikatuře evropských soudů a čerpá inspiraci z vnitrostátních právních řádů. Počátkem roku 2013 veřejný ochránce práv zveřejnil nové vydání kodexu.

Je však důležité podotknout, že výše jmenovaná definice neomezuje nesprávný úřední postup na případy, kdy jsou pravidlo nebo zásada, jež jsou porušeny, právně závazné. Zásady „řádné správy“ jdou dále než právo a vyžadují, aby orgány EU nejen dodržovaly své právní povinnosti, nýbrž aby byly rovněž vstřícné a zajistily, aby se s osobami z řad veřejnosti řádně nakládalo a aby tyto osoby mohly plně užívat svých práv. Zatímco tedy nezákonnost v záležitostech spadajících do působnosti veřejného

ochránce práv nutně znamená nesprávný úřední postup, nesprávný úřední postup neznamená automaticky nezákonnost. Závěry, k nimž veřejný ochránce práv dospěje ve věci nesprávného úředního postupu, proto automaticky neznamenají, že došlo k protiprávnímu jednání, které by mohlo být potrestáno soudem³.

Pojem nesprávného úředního postupu má však svá omezení. Veřejný ochránce práv se například vždy domníval, že politická práce Evropského parlamentu nevyvolává otázku možného nesprávného úředního postupu. Stížnosti na rozhodnutí výborů Parlamentu, například Petičního výboru, proto nespádají do působnosti veřejného ochránce práv.

3. V této souvislosti viz. rozsudky Tribunálu ze dne 28. října 2004 ve spojených věcech T-219/02 a T-337/02, *Herrera proti Komisi* [2004] Sb. rozh.-SC I-A-319 a II-1407 bod 101, a ze dne 4. října 2006 ve věci T-193/04 R, *Hans-Martin Tillack proti Komisi* [2006] Sb. rozh. II-3995, bod 128.

Stížnosti a šetření

Přípustnost a důvody pro šetření

Dříve než veřejný ochránce práv může zahájit šetření stížnosti, je třeba zjistit, zda stížnost splňuje další kritéria přípustnosti.

Článek 228 Smlouvy o fungování Evropské unie stanoví, že veřejný ochránce práv „provádí šetření, která považuje za opodstatněná“.

Tato kritéria stanovená v příslušných člancích statutu uvádějí:

1. Musí být uveden autor a předmět stížnosti (čl. 2 odst. 3).
2. Veřejný ochránce práv nesmí zasahovat do žádného soudního řízení ani zpochybňovat důvodnost soudního rozhodnutí (čl. 1 odst. 3).
3. Stížnost musí být předložena do dvou let ode dne, kdy se stěžovatel dozví o skutečnostech, kterých se stížnost týká (čl. 2 odst. 4).
4. Stížnosti musí předcházet vhodné administrativní kroky uplatněné u dotyčných orgánů a institucí (čl. 2 odst. 4).
5. V případě stížností týkajících se pracovních vztahů mezi orgány a institucemi na jedné straně a jejich úředníky a ostatními zaměstnanci na straně druhé musí být před podáním stížnosti veřejnému ochránci práv vyčerpány možnosti vnitřních správních žádostí a stížností (čl. 2 odst. 8).

Článek 228 Smlouvy o fungování Evropské unie stanoví, že veřejný ochránce práv „provádí šetření, která považuje za opodstatněná“. V průběhu roku 2011 veřejný ochránce práv přijal

rozhodnutí, že případy, kdy poskytne stěžovateli příležitost předložit dodatečné informace, podpůrnou dokumentaci nebo další argumenty na podporu jeho případu, by měly být počítány jako šetření (objasňovací šetření). Jestliže veřejný ochránce práv považuje informace předložené stěžovatelem za nedostatečné nebo nepřesvědčivé, může šetření uzavřít zjištěním, že „nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu“, resp. že „další šetření již není odůvodněné“. Pokud je na druhé straně díky informacím nebo objasněním, které stěžovatel předloží, užitečné požádat příslušný orgán o stanovisko, veřejný ochránce práv tak učiní.

V důsledku této změny klasifikace procento přípustných případů, v nichž veřejný ochránce práv došel k závěru, že „neexistují důvody k zahájení šetření“, klesl ze 40 % v roce 2010 a 24 % v roce 2011 na pouhých 12 % v roce 2012. Tyto „neodůvodněné“ případy se do značné míry omezovaly na případy, kterými se již zabýval jiný orgán nebo kdy se stěžovateli nepodařilo předložit listinné důkazy na podporu jeho stížnosti. V důsledku toho se počet šetření, která veřejný ochránce práv zahájil, zvýšil z 396 v roce 2011 na 465 v roce 2012.

Stížnosti a šetření z vlastního podnětu

Článek 228 Smlouvy o fungování Evropské unie zmocňuje veřejného ochránce práv k přijímání stížností od kteréhokoli občana Unie nebo od kterékoli fyzické osoby s bydlištěm nebo právnické osoby se statutárním sídlem v jednom z členských států Unie. Veřejný ochránce práv je rovněž oprávněn zahajovat šetření z vlastního podnětu. Pomocí své pravomoci zahájit šetření z vlastního podnětu může veřejný ochránce práv vyšetřit možný případ nesprávného úředního postupu, na nějž ho upozorní osoba, která není oprávněna podat stížnost. Jeho obvyklým postupem v těchto případech je poskytnout dotčené osobě stejné procesní možnosti během šetření, jako kdyby byla daná věc projednávána jako stížnost. V roce 2012 veřejný ochránce práv zahájil dvě taková šetření z vlastního podnětu.

Veřejný ochránce práv může využít pravomoc zahájit šetření z vlastního podnětu také v případě, kdy se zdá, že se jedná o systémové problémy orgánů. V roce 2012 tak učinil v pěti případech.

Veřejný ochránce práv může využít pravomoc zahájit šetření z vlastního podnětu také v případě, kdy se zdá, že se jedná o systémové problémy orgánů. V roce 2012 tak učinil v pěti případech. Případy **OI/1/2012/MHZ** a **OI/6/2012/MHZ** se týkaly Evropského úřadu pro výběr personálu (EPSO). První z nich se týkal fáze, v níž výběrové komise v otevřených výběrových řízeních ověřují podpůrnou dokumentaci uchazečů, zatímco druhý se zabýval informacemi poskytovanými ve výzvách k vyjádření zájmu ve věci opravných prostředků, které mají uchazeči k dispozici. Podobně

se případ **OI/3/2012/CK** týkal informací poskytovaných uchazečům ohledně výsledku výběrových řízení, která pořádala Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací (ENISA). Případ **OI/2/2012/VL** se týkal skutečnosti, že sdělení Komise z roku 2002 o vztazích se stěžovatelem ve věcech stížností na porušení právních předpisů Společenství nebylo k dispozici ve všech úředních jazycích EU. A konečně případ **OI/5/2012/BEH-MHZ** se týkal způsobu, jakým Evropská agentura pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států EU (Frontex) plní své povinnosti v oblasti základních práv. Toto šetření zahrnovalo i veřejnou konzultaci.

V roce 2012 bylo zahájeno dalších osm šetření z vlastního podnětu v souvislosti s programem návštěv veřejného ochránce práv v agenturách EU⁴. Šetření se týkala Evropského střediska pro

rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop), Evropské nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound), Evropské jednotky pro soudní spolupráci (Eurojust), Evropského policejního úřadu (Europol), Evropské rady pro systémová rizika (ESRB), agentury ENISA, Evropské agentury pro chemické látky (ECHA) a agentury Frontex. Účelem těchto návštěv je prosazování řádné správy a sdílení osvědčených postupů. Úplné informace o těchto šetřeních jsou k dispozici na adrese <http://www.ombudsman.europa.eu/activities/visits.faces>

4. Úplné vysvětlení postupů, o které se tyto návštěvy opírají, uvádí *Výroční zpráva za rok 2011*.

Stížnosti a šetření

Procesní postupy veřejného ochránce práv

Písemné šetření a zjednodušené postupy při šetření

Veškeré stížnosti zaslané veřejnému ochránci práv jsou zaznamenány a jejich přijetí je potvrzeno obvykle do týdne po obdržení. Dopis potvrzující přijetí informuje stěžovatele o postupu a obsahuje referenční číslo, jakož i jméno a telefonní číslo pracovníka, který se stížností zabývá. Uvádí i informace o ochraně osobních údajů stěžovatele.

Stížnost je pak analyzována, aby bylo určeno, zda spadá do působnosti veřejného ochránce práv. S cílem informovat stěžovatele co možná nejrychleji o tom, že se jejich stížností nemůže zabývat, se veřejný ochránce práv v roce 2011 rozhodl zefektivnit zpracování stížností, které nespádají do jeho působnosti. Nyní tyto stížnosti zpracovává registratura úřadu, která vysvětluje stěžovatelům, proč daná stížnost nespadá do působnosti veřejného ochránce práv, a pokud je to možné, postoupí stížnost příslušnému subjektu nebo stěžovateli poradí, na koho se má obrátit. Stěžovatelé mohou veřejnému ochránci práv předložit odůvodněnou žádost o přezkum rozhodnutí, že stížnost nespadá do jeho působnosti.

Tento nový postup zpracování takových stížností významným způsobem zkrátil dobu potřebnou k odpovědi stěžovatelům v případech, které nespádají do působnosti veřejného ochránce práv.

Tento nový postup zpracování takových stížností významným způsobem zkrátil dobu potřebnou k odpovědi stěžovatelům v případech, které nespádají do působnosti veřejného ochránce práv.

Jestliže stížnost do jeho působnosti spadá, veřejný ochránce práv posoudí, zda také splňuje příslušné podmínky přípustnosti. Následně rozhodne, obvykle do jednoho měsíce, zda zahájit šetření. Pokud šetření není zahájeno, je stěžovatel informován o důvodech.

V případě, že má veřejný ochránce práv za to, že šetření je zapotřebí, má k dispozici řadu možností:

- Pokud jsou od stěžovatele nutné další informace, může jej veřejný ochránce práv vyzvat, aby svou stížnost objasnil. V závislosti na tomto objasnění může veřejný ochránce práv rozhodnout, že případ uzavře, nebo, pokud shledá, že dotčený orgán by měl svůj postoj vysvětlit, může jej požádat o předložení stanoviska.
- Veřejný ochránce práv může rozhodnout o nahlédnutí do dokumentů ve spise daného orgánu (viz. níže) s cílem zjistit, zda je nutné žádat orgán o stanovisko.
- Místo zahájení písemného šetření týkajícího se možného nesprávného úředního postupu a s cílem vyřešit příslušný problém rychle může veřejný ochránce práv daný orgán neformálně kontaktovat a pokusit se dosáhnout řešení. Tento postup je často uplatňován v případech, kdy se stížnost týká toho, že orgán neposkytl odpověď vůbec nebo neposkytl dostatečnou odpověď. V roce 2012 bylo 53 případů vyřešeno poté, co se po zásahu veřejného ochránce práv podařilo získat rychlou odpověď na nezodpovězenou nebo nedostatečně zodpovězenou korespondenci⁵.

5. Jak je vysvětleno ve *Výroční zprávě za rok 2011*, postup veřejného ochránce práv byl v tomto ohledu v roce 2011 změněn s cílem poskytnout stěžovatelům možnost předložení připomínek k odpovědi orgánu. Hlavní statistické důsledky tohoto nového přístupu spočívají v tom, že veřejný ochránce práv nyní uzavírá méně případů jako vyřešené daným orgánem, zatímco větší počet případů uzavírá se zjištěním, že nedošlo k nesprávnému úřednímu postupu nebo že další šetření již není odůvodněné.

Během šetření veřejný ochránce práv informuje stěžovatele o každém novém kroku, který učiní. Jakmile veřejný

Čl. 3 odst. 2 statutu vyžaduje, aby úředníci a ostatní zaměstnanci orgánů EU na požádání veřejného ochránce

Během šetření veřejný ochránce práv informuje stěžovatele o každém novém kroku, který učiní.

ochránce práv rozhodne o uzavření šetření, vyrozumí stěžovatele o jeho výsledcích a o svých závěrech. Rozhodnutí veřejného ochránce práv nejsou právně závazná a stěžovateli ani dotčenému orgánu nevznikají na jejich základě práva ani závazky, které by byly právně vymahatelné.

Nahlížení do spisů a slyšení svědků

Čl. 3 odst. 2 Statutu veřejného ochránce práv vyžaduje, aby orgány EU poskytly veřejnému ochránci práv požadované informace a umožnily mu přístup k dotyčné dokumentaci. Pravomoc veřejného ochránce práv nahlížet do spisů mu umožňuje ověřovat úplnost a přesnost informací, které mu poskytl dotčený orgán EU. Proto je pro stěžovatele a veřejnost důležitou zárukou to, že veřejný ochránce práv je oprávněn provádět důkladné a úplné šetření. V roce 2012 byla pravomoc veřejného ochránce práv nahlížet do spisů orgánů využita v 36 případech oproti 38 případům v roce 2011.

práv svědčili, i když jsou nadále vázáni příslušnými pravidly služebního řádu, zejména povinností zachovávat služební tajemství. Veřejný ochránce práv své pravomoci vyslýchat svědky v roce 2012 nevyužil.

Revize statutu z roku 2008 objasnila a posílila požadavek, aby veřejný ochránce práv zachovával důvěrnost dokumentů a informací získaných v průběhu šetření. Pozměněný statut stanoví, že přístup veřejného ochránce práv k utajovaným skutečnostem nebo dokumentům, zejména k citlivým dokumentům ve smyslu článku 9 nařízení č. 1049/2001⁶, podléhá bezpečnostním pravidlům dotyčného orgánu EU. Orgány, které zpřístupní takovéto utajované skutečnosti nebo dokumenty, o tomto utajení informují veřejného ochránce práv. Veřejný ochránce práv se musí mimoto předem dohodnout s dotyčným orgánem na podmínkách zacházení s utajovanými informacemi nebo dokumenty a s jinými informacemi, jež podléhají služebnímu tajemství.

⁶ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise; Úř. věst. 2001, L 145, s. 43.

Stížnosti a šetření

1.2 Přehled stížností zkoumaných v roce 2012

V roce 2012 zaregistroval⁷ veřejný ochránce práv 2 442 stížností v porovnání s 2 510 stížnostmi v roce 2011. Ze zpracovaných 2 460 stížností⁸ jich spadalo do působnosti Evropského veřejného ochránce práv 30 % (740 stížností).

Celkem 67 % stížností obdržených v roce 2012 bylo podáno prostřednictvím internetu.

Celkem 67 % stížností obdržených v roce 2012 bylo podáno prostřednictvím internetu. Velké množství z těchto stížností (56 %) bylo předloženo prostřednictvím elektronického formuláře stížnosti, který je k dispozici na internetových stránkách veřejného ochránce práv ve 23 úředních jazycích EU. V roce 2012 veřejný ochránce práv obdržel více než 1 200 žádostí o informace, na které odpověděl. Ačkoli

hlavním prostředkem korespondence je nadále e-mailový účet veřejného ochránce práv, 128 žádostí bylo přijato a zodpovězeno prostřednictvím běžné pošty a faxu. Významný trvalý pokles počtu žádostí o informace přijatých v posledních několika letech (1 200 v roce 2011, 1 000 v roce 2010, 1 850 v roce 2009, 4 300 v roce 2008 a 4 100 v roce 2007) je důkazem úspěchu interaktivního průvodce veřejného ochránce práv, který je k dispozici na jeho internetových stránkách od počátku ledna 2009. Průvodce umožňuje zainteresovaným stranám získat informace bez nutnosti podávat žádost. V roce 2012 veřejný ochránce práv celkem zpracoval více než 3 600 stížností a žádostí o informace.

Evropský veřejný ochránce práv zahájil na základě stížnosti 450 šetření a dalších 15 šetření zahájil z vlastního podnětu. Pro

Významný trvalý pokles počtu žádostí o informace přijatých v posledních několika letech je důkazem úspěchu interaktivního průvodce veřejného ochránce práv, který je k dispozici na jeho internetových stránkách od počátku ledna 2009.

Tabulka 1.1: Případy projednávané v roce 2012

Stížnosti zaregistrované v roce 2012	2 442
Stížnosti zpracované v roce 2012	2 460
Stížnosti v působnosti člena Evropské sítě veřejných ochránců práv	1 467
Stížnosti v působnosti Evropského veřejného ochránce práv z toho:	740 228 nepřípustných 62 přípustných, chyběly však důvody pro zahájení šetření 450 šetření zahájených na základě stížnosti
Šetření z vlastního podnětu	15
Uzavřená šetření z toho:	390 (včetně 10 šetření z vlastního podnětu) 206 z roku 2012 113 z roku 2011 71 z předchozích let

7. Tato kategorie zahrnuje stížnosti, které byly v daném kalendářním roce „zaregistrovány“, nikoli stížnosti, jež byly v témže období „obdrženy“, avšak byly zaregistrovány až v následujícím roce.

8. Statistická kategorie „zpracované“ znamená, že veřejný ochránce práv dokončil svou analýzu toho, zda stížnost (i) spadá nebo nespadá do jeho působnosti; (ii) splňuje nebo nesplňuje kritéria přípustnosti a (iii) obsahuje nebo neobsahuje důvody pro zahájení šetření, a odpovídajícím způsobem informoval stěžovatele. Jelikož taková analýza vyžaduje určitý čas, počet „zpracovaných“ stížností v daném roce se liší od počtu stížností „zaregistrovaných“ v témže roce. Počet zpracovaných stížností v daném roce zahrnuje stížnosti zaregistrované ke konci předešlého roku a zpracované na začátku daného roku. Nezahrnuje počet stížností zaregistrovaných ke konci daného roku a zpracovaných na začátku roku následujícího.

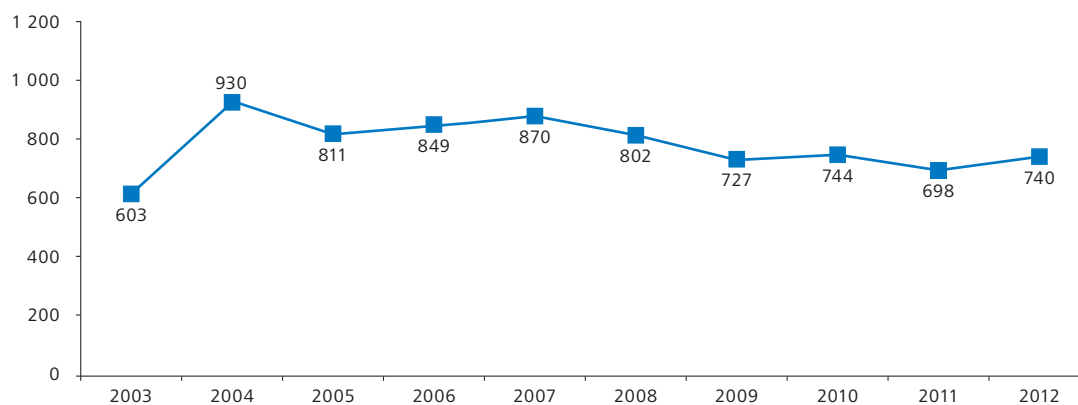

porovnání v roce 2011 zahájil na základě stížnosti 382 šetření a z vlastního podnětu 14 šetření.

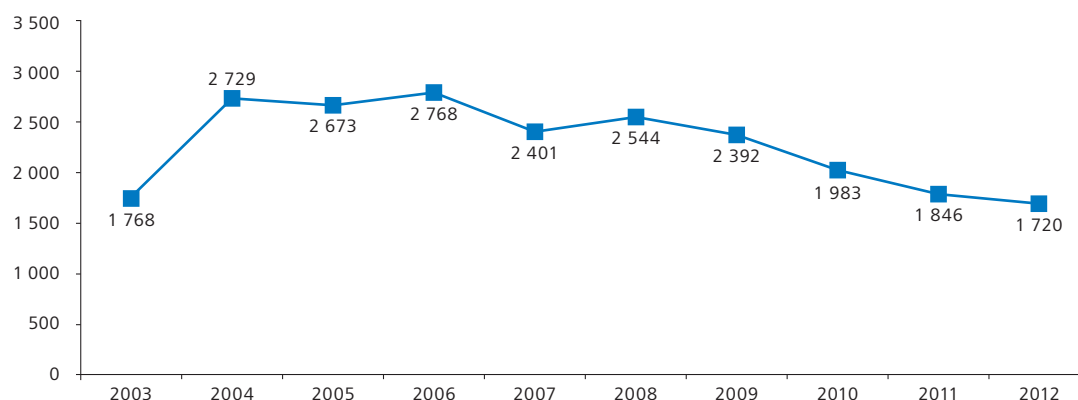
Jak vyplývá z obr. 1.1⁹, počet stížností spadajících do působnosti veřejného ochránce práv se v letech 2003 a 2004 prudce zvýšil, v letech 2005 až 2008 se pohyboval v průměru okolo 830 a od roku 2009 činí průměrný počet 730 stížností.

Jak ukazuje obr. 1.2¹⁰, počet stížností nespadaajících do působnosti veřejného ochránce práv v roce 2012 klesl na 1 720, což byl nejnižší počet zaznamenaný od roku 2002. Veřejný ochránce práv se nadále snaží snižovat počet stížností nespadaajících do jeho působnosti. Činí tak poskytováním jednoznačných informací o tom, co může a co nemůže učinit, a tím, že pomáhá směřovat stěžovatele hned napoprvé na správnou adresu.

Obr. 1.1: Počet stížností v rámci působnosti veřejného ochránce práv v letech 2003–2012

Obr. 1.2: Počet stížností nespadaajících do působnosti veřejného ochránce práv v letech 2003–2012

⁹ V roce 2005 se 335 podaných stížností spadajících do působnosti veřejného ochránce práv týkalo téhož problému. Aby bylo možné provést přesnější srovnání za jednotlivé roky, bylo v obr. 1.1 zohledněno pouze 11 z těchto stížností.

¹⁰ V roce 2006 se 281 podaných stížností nespadaajících do působnosti veřejného ochránce práv týkalo téhož problému. Aby bylo možné provést přesnější srovnání za jednotlivé roky, bylo v obr. 1.2 zohledněno pouze 11 z těchto stížností.

Stížnosti a šetření

Tabulka 1.2 uvádí rozdělení stížností zaznamenaných v roce 2012 podle zemí původu. Tradičně podávali nejvyšší počet stížností stěžovatelé z Německa, nejlidnatější země EU, a po nich stěžovatelé ze Španělska. Tento trend se však změnil v roce 2011, kdy se Španělsko posunulo z druhého místa na první a svou pozici si udrželo i v roce 2012. Podobně jako v roce 2011 bylo následováno Německem, Polskem a Belgií. V poměru

k počtu obyvatel pochází nejvíce stížností z Lucemburska, Kypru, Malty, Belgie a Slovinska.

V roce 2012 připadalo na 17 členských států více stížností, než by se dalo očekávat vzhledem k počtu jejich obyvatel; na 9 členských států připadalo méně stížností, zatímco počet stížností z jednoho členského státu (z Estonska) odpovídal skutečnému počtu jeho obyvatel.

Tabulka 1.2: Země původu stížností zaregistrovaných v roce 2012

Země	Počet stížností	% stížností	% obyvatelstva EU	Poměr stížností
Lucembursko	39	1,6	0,1	16,0
Kypr	30	1,2	0,2	6,1
Malta	14	0,6	0,1	5,7
Belgie	182	7,5	2,1	3,5
Slovinsko	31	1,3	0,4	3,2
Irsko	50	2,0	0,9	2,3
Bulharsko	66	2,7	1,6	1,7
Maďarsko	76	3,1	2,0	1,6
Španělsko	340	13,9	9,0	1,5
Portugalsko	77	3,2	2,1	1,5
Litva	23	0,9	0,7	1,3
Řecko	74	3,0	2,3	1,3
Lotyšsko	16	0,7	0,5	1,3
Slovensko	34	1,4	1,1	1,3
Dánsko	34	1,4	1,1	1,3
Polsko	235	9,6	7,7	1,2
Rakousko	45	1,8	1,7	1,1
Estonsko	7	0,3	0,3	1,0
Finsko	25	1,0	1,1	0,9
Švédsko	38	1,6	1,8	0,9
Česká republika	42	1,7	2,1	0,8
Německo	273	11,2	16,6	0,7
Nizozemsko	51	2,1	3,3	0,6
Rumunsko	58	2,4	4,4	0,5
Spojené království	162	6,6	12,3	0,5
Francie	138	5,7	12,8	0,4
Itálie	118	4,8	11,9	0,4
Ostatní země	138	5,7		
Není známo	26	1,1		

Poznámka: Údaj o poměru stížností byl získán vydělením procentního podílu stížností procentním podílem obyvatel. Poměr je vyšší než 1, pokud z příslušné země pochází více stížností, než by se dalo očekávat vzhledem k počtu jejich obyvatel. Procentuální údaje byly zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

Níže uvedená mapa vychází z počtu stížností, které veřejný ochránce práv obdržel z každého členského státu v poměru k počtu obyvatelstva daného státu (viz poznámka pod tabulkou 1.2 výše ohledně výpočtu poměru stížností).

Poměr (% stížností / % obyvatelstva)

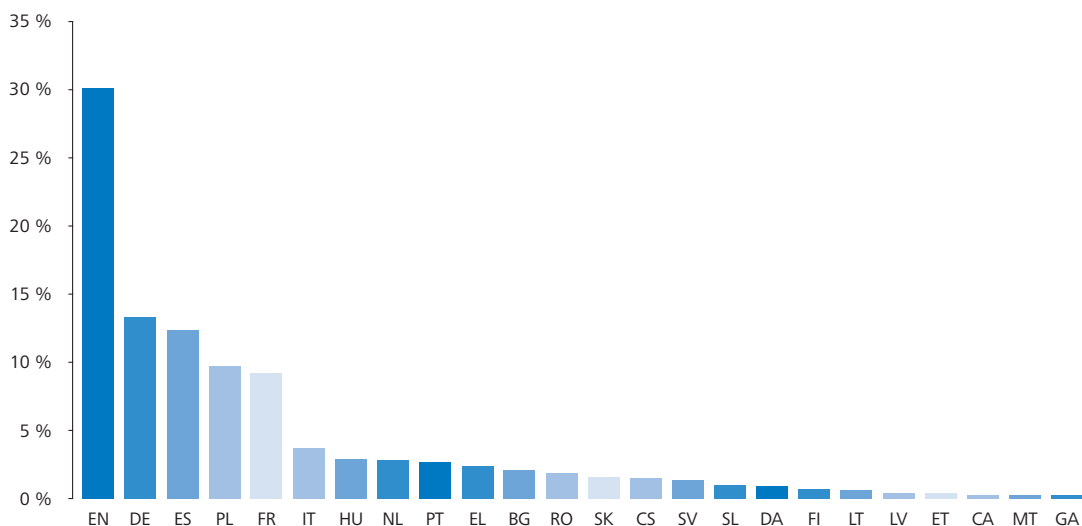
Stížnosti a šetření

Stěžovatel může veřejnému ochránci práv předložit stížnost v kterémkoli z 23 úředních jazyků EU¹¹. Jak ukazuje obr. 1.3, v roce 2012 se většina stěžovatelů rozhodla podat veřejnému ochránci práv stížnost v angličtině, po níž následovala němčina a španělština.

Jak ukazuje obr. 1.4, ve více než 75 % případů mohl veřejný ochránce práv stěžovateli pomoci tím, že zahájil šetření (18,3 % případů), postoupil stížnost

příslušnému subjektu nebo stěžovateli poradil, na koho se má obrátit (57,1 %). Oddíl 1.7 této zprávy se zabývá případy, které veřejný ochránce práv postoupil nebo v nichž stěžovateli poradil, na koho se má obrátit. Ve 24,6 % případů, kterými se veřejný ochránce práv v roce 2012 zabýval, došel k závěru, že nelze poskytnout žádné další doporučení, a informoval o tom stěžovatele. V některých případech bylo důvodem to, že stěžovatel neuvedl, na koho nebo na co si chce stěžovat.

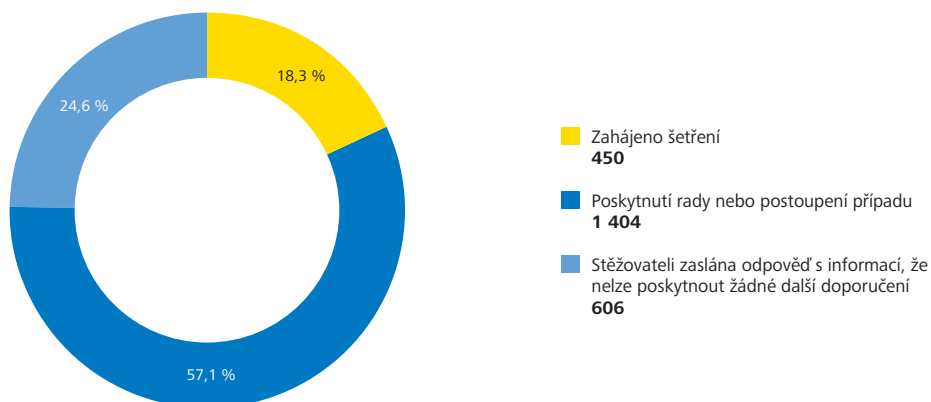
Obr. 1.3: Rozdělení stížností podle jazyků

¹¹ Angličtina, bulharština, čeština, dánština, estonština, finština, francouzština, irština, italština, litevština, lotyština, maďarština, maltština, němčina, nizozemština, polština, portugálština, rumunština, řečtina, slovenština, slovinština, španělština a švédština. Na základě dohody podepsané v listopadu 2006 mezi Evropským veřejným ochráncem práv a španělskou vládou mohou občané předložit veřejnému ochránci práv stížnost v kterémkoli ze společných úředních jazyků ve Španělsku (katalánština/valencijsština, galicijsština a baskičtina). Podpisem této dohody sladil veřejný ochránce práv svou praxi se závěry Rady EU z června 2005, které stanoví, že užívání těchto jazyků usnadní komunikaci španělských občanů s orgány EU.

Obr. 1.4: Druh opatření přijatých po obdržení stížnosti

Poznámka: Údaje v tabulce výše zahrnují 95 stížností zaregistrovaných na konci roku 2011, které byly zpracovány v roce 2012. Nezahrnují 18 stížností zaregistrovaných ke konci roku 2012, které byly na konci roku dosud zpracovávány s cílem určit, jaké opatření přijmout.

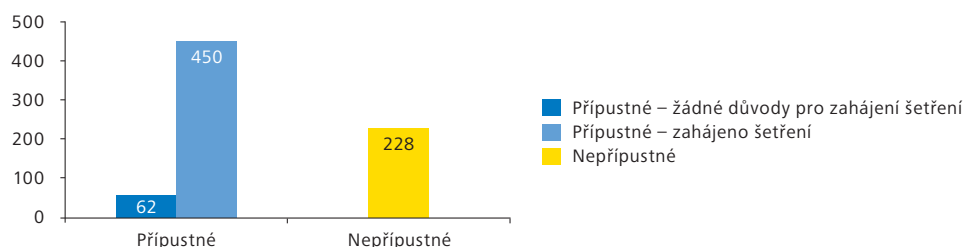
Stížnosti a šetření

1.3 Analýza zahájených šetření¹²

Jak již bylo uvedeno, v roce 2011 veřejný ochránce práv upravil své zjednodušené procesní postupy, aby je učinil vstřícnější vůči občanům.

Všechny stížnosti, které spadaly do působnosti veřejného ochránce práv, byly dále analyzovány s cílem určit jejich přípustnost. Ze 740 stížností spadajících do jeho působnosti bylo u 228 stížností zjištěno, že nejsou přípustné, zatímco u dalších 62 stížností, které byly přípustné, veřejný ochránce práv neshledal důvody pro zahájení šetření.

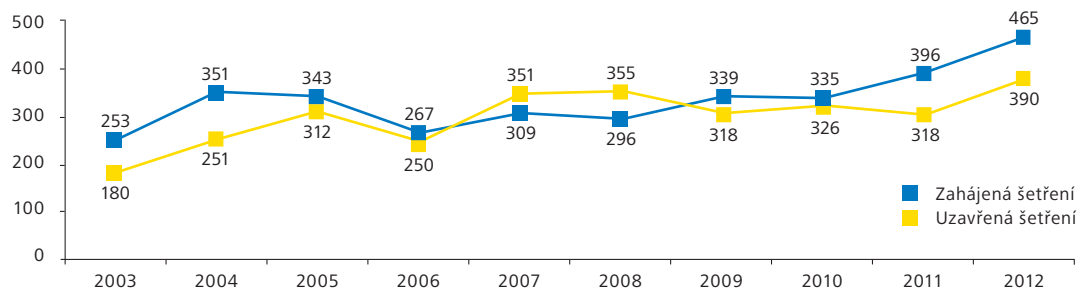
Obr. 1.5: Stížnosti v působnosti Evropského veřejného ochránce práv

Na základě stížností veřejný ochránce práv v průběhu roku zahájil celkem 450 šetření. To oproti roku 2011 představuje nárůst o 18 %. Veřejný ochránce práv zahájil rovněž 15 šetření z vlastního podnětu.

Jak udává obr. 1.6, počet šetření zahájených veřejným ochráncem práv v roce 2012 byl dosud nejvyšší a překročil hodnoty, jichž bylo dosaženo v letech 2011 (396) a 2004 (351).

Obr. 1.6: Vývoj počtu šetření

12. Analýza v tomto oddíle se týká počtu šetření zahájených v roce 2012, nikoli celkového počtu šetření vedených v průběhu daného roku.

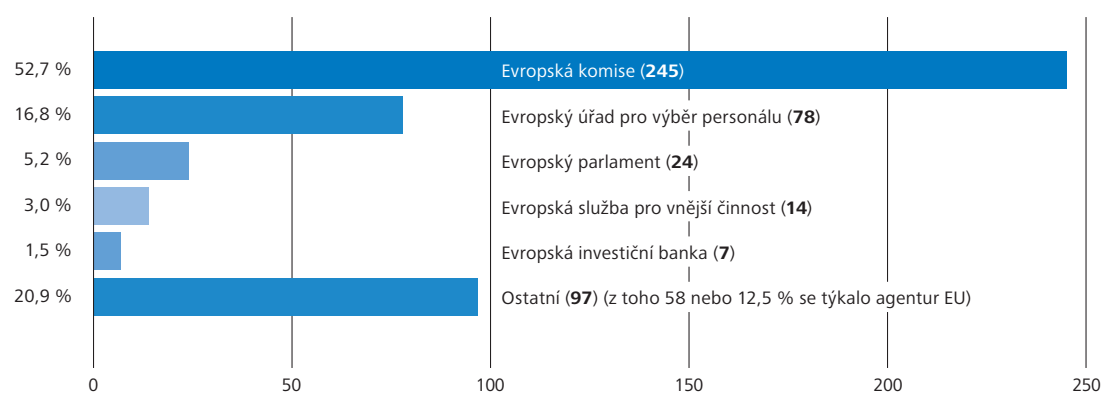

Většina šetření, jež veřejný ochránce práv v roce 2012 zahájil, se týkala Evropské komise (na základě 245 stížností, neboli 52,7 %). Odpovídající údaj pro rok 2011 činil 231 případů. Vzhledem ke skutečnosti, že Komise je hlavním orgánem EU, jehož rozhodnutí mají přímý dopad na občany, je logické, že by měla být hlavním předmětem stížností občanů. Na druhém místě byl Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO) se 78 šetřeními

(42 v roce 2011). Počet šetření, která veřejný ochránce práv zahájil ve vztahu k Evropskému parlamentu, se oproti roku 2011 zvýšil o 50 %. Veřejný ochránce práv zahájil 14 šetření týkajících se Evropské služby pro vnější činnosti (ESVČ) a sedm šetření týkajících se Evropské investiční banky (EIB). Předmětem dalších 97 šetření bylo 22 dalších orgánů, institucí a jiných subjektů EU¹³.

Většina šetření, jež veřejný ochránce práv v roce 2012 zahájil, se týkala Evropské komise.

Obr. 1.7: Orgány, instituce a jiné subjekty, jichž se týkala šetření

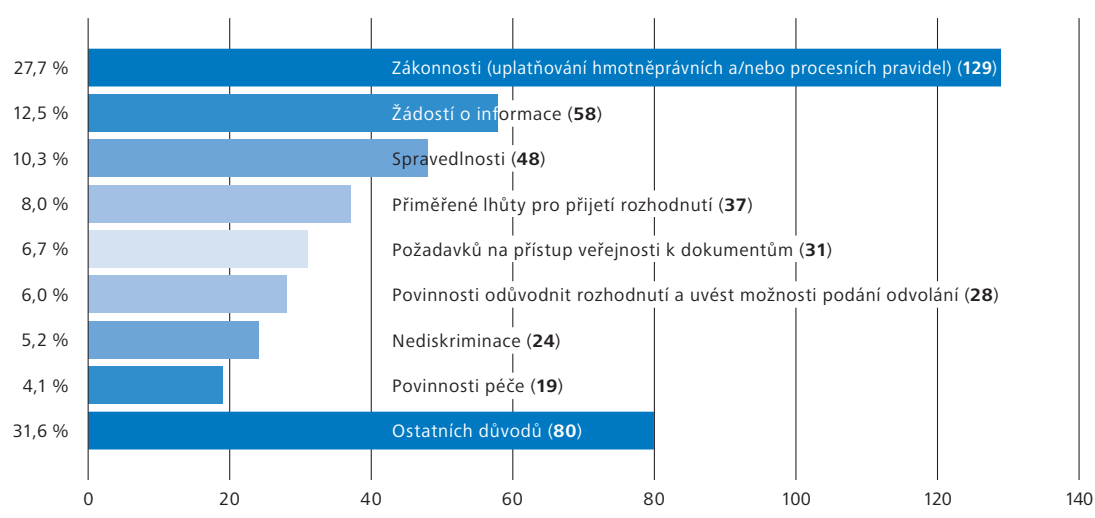

13. Frontex (5), Evropská agentura pro chemické látky (5), Výkonná agentura pro výzkum (5), Evropská agentura pro léčivé přípravky (5), Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací (5), Evropská agentura pro bezpečnost letectví (4), Úřad pro harmonizaci na vnitřním trhu (4), Agentura Evropské unie pro základní práva (3), Výkonná agentura pro vzdělávání, kulturu a audiovizuální oblast (3), Evropský orgán pro bankovníctví (3), Překladatelské středisko pro instituce Evropské unie (2), Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (2), Výkonná agentura pro konkurenceschopnost a inovace (2), Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (2), Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (1), společný podnik Fusion For Energy (1), Evropská obranná agentura (1), Sdružení evropských regulačních orgánů v oblasti elektronických komunikací (1), Ústav Evropské unie pro studium bezpečnosti (1), Evropský inovační a technologický institut (1), Evropská rada pro systémová rizika (1) a Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (1).

Stížnosti a šetření

Hlavní typy tvrzeného nesprávného úředního postupu, které byly předmětem šetření veřejného ochránce práv v roce 2012, se týkaly zákonnosti (27,7 %), jakož i žádostí o informace (12,5 %), spravedlnosti (10,3 %) a přiměřené lhůty pro přijetí rozhodnutí (8 %).

Obr. 1.8: Tvrzený nesprávný úřední postup se týkal:

Poznámka: V některých případech stejné šetření zkoumalo dva nebo více typů údajně nesprávného úředního postupu. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

Tabulka 1.3 uvádí rozdělení šetření zahájených v roce 2012 podle zemí původu. Nejvyšší počet zahájených šetření spadá na Belgii, po níž následuje Itálie, Německo, Španělsko a Spojené království. V poměru k počtu obyvatel se nejvíce zahájených šetření opíralo o stížnosti z Lucemburska, Belgie, Slovinska a Irska. Jak jasně ukazuje srovnání s tabulkou 1.2 výše, počet stížností pocházejících z určitého členského státu není přímo úměrný počtu zahájených šetření.

V roce 2012 připadalo na 11 členských států více zahájených šetření, než by se dalo očekávat vzhledem k počtu jejich obyvatel; na 14 členských států připadalo méně zahájených šetření, zatímco počet zahájených šetření na základě stížností přijatých ze dvou členských států (Španělska a Portugalska) odpovídal skutečnému počtu jejich obyvatel.

Tabulka 1.3: Země původu šetření zahájených v roce 2012

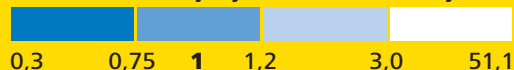
Země	Počet zahájených šetření	% zahájených šetření	% obyvatelstva EU	Poměr zahájených šetření
Lucembursko	23	5,1	0,1	51,1
Belgie	103	22,9	2,1	10,9
Slovinsko	7	1,6	0,4	3,9
Irsko	15	3,3	0,9	3,7
Estonsko	4	0,9	0,3	3,0
Kypr	2	0,4	0,2	2,2
Malta	1	0,2	0,1	2,2
Dánsko	7	1,6	1,1	1,4
Řecko	14	3,1	2,3	1,4
Litva	4	0,9	0,7	1,3
Maďarsko	11	2,4	2,0	1,2
Španělsko	39	8,7	9,0	1,0
Portugalsko	9	2,0	2,1	1,0
Bulharsko	6	1,3	1,6	0,8
Nizozemsko	12	2,7	3,3	0,8
Slovensko	4	0,9	1,1	0,8
Finsko	4	0,9	1,1	0,8
Itálie	42	9,3	11,9	0,8
Rakousko	5	1,1	1,7	0,7
Švédsko	5	1,1	1,8	0,6
Spojené království	34	7,6	12,3	0,6
Rumunsko	11	2,4	4,4	0,6
Německo	39	8,7	16,6	0,5
Lotyšsko	1	0,2	0,5	0,4
Francie	24	5,3	12,8	0,4
Česká republika	3	0,7	2,1	0,3
Polsko	9	2,0	7,7	0,3
Ostatní země	12	2,7		

Poznámka: Údaj o poměru zahájených šetření odráží procentní podíl zahájených šetření dělený procentním podílem obyvatel. Tento poměr je vyšší než 1, pokud z příslušné země pochází více stížností, které vedly k šetřením, než by se dalo očekávat vzhledem k počtu jejich obyvatel. Procentuální údaje byly zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

Stížnosti a šetření

Níže uvedená mapa vychází z počtu zahájených šetření na základě stížností, které veřejný ochránce práv obdržel z jednotlivých členských států v poměru k počtu obyvatel daného státu (viz poznámka pod tabulkou 1.3 ohledně výpočtu poměru zahájených šetření).

Poměr (% zahájených šetření / % obyvatelstva)

1.4 Závěry šetření veřejného ochránce práv

Jak ukazuje obr. 1.6 výše, veřejný ochránce práv v roce 2012 uzavřel 390 šetření.

Celkem 85,3 % (324) stížností vedoucích k šetřením uzavřeným v roce 2012 bylo podáno jednotlivými občany, zatímco 14,7 % (56) předložily společnosti, sdružení a jiné právnické osoby.

Tabulka 1.4: Zdroj stížností, u nichž byla šetření v roce 2012 uzavřena

Společnosti, sdružení a jiné právnické osoby	14,7 % (56)
Jednotliví občané	85,3 % (324)

Většina šetření uzavřených veřejným ochránce práv v roce 2012 byla uzavřena do jednoho roku (69 %). Téměř jednu třetinu, tedy 32 %, uzavřel veřejný ochránce práv do tří měsíců. Tato poslední kategorie zahrnuje případy, kdy veřejný ochránce práv mohl případ vyřešit velmi rychle, například tím, že se na dotčený orgán obrátil telefonicky a navrhl mu řešení¹⁴. Veřejný ochránce práv uzavřel více než 79 % šetření do osmnácti měsíců. Průměrná délka šetření činila jedenáct měsíců.

Celkem 85,3 % (324) stížností vedoucích k šetřením uzavřeným v roce 2012 bylo podáno jednotlivými občany, zatímco 14,7 % (56) předložily společnosti, sdružení a jiné právnické osoby.

Tabulka 1.5: Délka šetření případů uzavřených v roce 2012

Průměrná délka šetření	11 měsíců
Případy uzavřené do 3 měsíců	32 %
Případy uzavřené do 12 měsíců	69 %
Případy uzavřené do 18 měsíců	79 %

Poznámka: Založeno na měsíci s 30 dny.

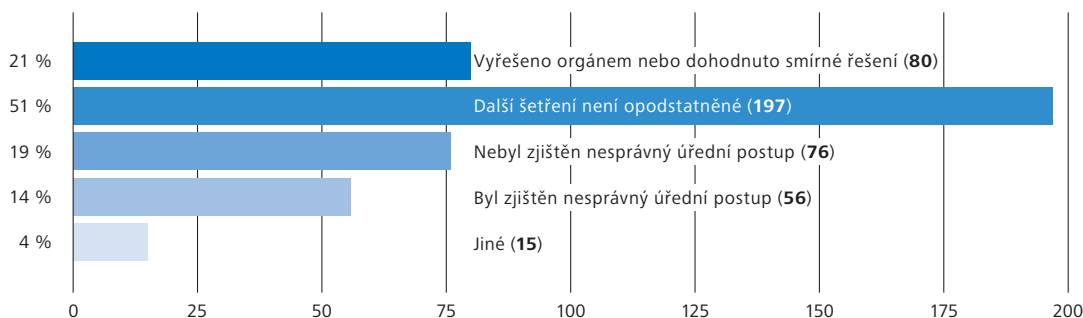
Jak je vidět z obr. 1.9, bylo v 80 případech, které veřejný ochránce práv uzavřel v roce 2012, dosaženo pozitivního výsledku, kdy dotčený orgán přijal návrh smírného řešení nebo záležitost vyřešil. Veřejný ochránce práv neshledal nesprávný úřední postup v 76 případech a v 56 dalších případech nesprávný úřední postup zjistil. V 9 z těchto případů (oproti 13 v roce 2011) dotčený orgán zcela nebo zčásti přijal návrh doporučení. Veřejný ochránce práv uzavřel 47 případů kritickou poznámkou a vydal jednu zvláštní zprávu (viz obr. 1.10). Ve 30 případech učinil veřejný ochránce práv další poznámky s cílem přispět ke zlepšení plnění úloh příslušných orgánů v budoucnosti. Tato zjištění jsou podrobněji popsána níže¹⁵.

¹⁴. Tento údaj zahrnuje případy, kdy by veřejný ochránce práv provedl úplné šetření, pokud by stěžovatel stížnost nestáhl. Zahrnuje i případy, kdy veřejný ochránce práv provedl šetření, které pak uzavřel, protože stěžovatel se rozhodl obrátit se na soud.

¹⁵. Následující analýza vychází z šetření, jež byla uzavřena v roce 2012. Pokud se šetření zabývalo více než jedním tvrzením nebo nárokem, mohl veřejný ochránce práv dojít k několika zjištěním.

Stížnosti a šetření

Obr. 1.9: Výsledky šetření uzavřených v roce 2012

Poznámka i: V některých případech veřejný ochránce práv uzavřel šetření na základě dvou nebo více důvodů. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

Poznámka ii: V jednom případě, kdy veřejný ochránce práv zjistil nesprávný úřední postup, uzavřel šetření kritickou poznámkou i návrhem doporučení, který daný orgán plně akceptoval.

Nezjištěný nesprávný úřední postup

To, že nebyl zjištěn nesprávný úřední postup, nutně neznamená negativní výsledek pro stěžovatele, který od dotčeného orgánu přinejmenším obdrží úplné vysvětlení jeho kroků.

V roce 2012 veřejný ochránce práv uzavřel 76 případů, v nichž neshledal žádný nesprávný úřední postup. To, že nebyl zjištěn nesprávný úřední postup, nutně neznamená negativní výsledek pro stěžovatele, který od dotčeného orgánu přinejmenším obdrží úplné vysvětlení jeho kroků. Stěžovatel získá i nezávislou analýzu daného případu provedenou veřejným ochráncem práv. Jak dokládá případ uvedený níže, takovéto zjištění současně slouží jako hmatatelný důkaz, že dotčený orgán jedná v souladu se zásadami řádné správy.

Porušení právních předpisů EU

Místní správní orgány na ostrově Samos v Řecku zamítly žádost vinaře o povolení k výrobě jeho vlastního vína, protože řecké právní předpisy stanoví pěstitelům povinnost prodávat veškerou svou produkci Svazu družstev ostrova Samos. Vinař toto rozhodnutí napadl u řecké Státní rady a podal rovněž stížnost Komisi na to, že dotčený řecký právní předpis porušuje právní předpisy

EU. Později podal stížnost veřejnému ochránci práv na to, že Komise bezdůvodně zdržovala šetření jeho stížnosti a porušila povinnost jednat nestranně a objektivně a že by měla v plném rozsahu prošetřit jeho stížnost na porušení právních předpisů. Šetření veřejného ochránce práv (případ **1625/2010/ANA**) neshledalo na straně Komise žádný případ nesprávného úředního postupu.

Další poznámky

I v případě, že veřejný ochránce práv nezjistí nesprávný úřední postup nebo dospěje k závěru, že neexistují důvody pro další šetření, může vydat další poznámku, pokud zjistí, že existuje možnost zvýšení kvality správy dotčeného orgánu. Další poznámka by neměla být chápána jako kritika orgánu, jemuž je určena. Jejím účelem je spíše poskytnout danému orgánu doporučení, jak zlepšit konkrétní postup s cílem zvýšit kvalitu služeb poskytovaných občanům. Veřejný ochránce práv vydal v roce 2012 další poznámky ve 30 případech.

Případy vyřešené orgánem a smírným řešením

Kdykoli je to možné, snaží se veřejný ochránce práv dosáhnout oboustranně pozitivního výsledku, který uspokojí stěžovatele i orgán, vůči němuž je stížnost vznesena. Spolupráce orgánů EU je nezbytná pro dosažení takových výsledků, které přispějí ke zlepšení vztahů mezi orgány a občany a umožní vyhnout se nákladným a časově náročným soudním sporům.

V roce 2012 v 80 případech buď orgán věc vyřešil, nebo bylo dosaženo smírného řešení. Níže uvádíme ilustrativní příklad jednoho takového případu.

Nesprávné uplatnění pravidel

Komise povolila používání řady insekticidů, známých jako neonikotinoidy, určených na ochranu rostlin. V březnu 2012 rakouský úřad veřejného ochránce práv vysvětlil Evropskému veřejnému ochránci práv, že z nových vědeckých důkazů vyplývá, že některé insekticidy vedly ke zvýšené úmrtnosti včel. Úřad tvrdil, že Komise nepřihlédla k těmto novým důkazům, které svědčí ve prospěch omezení používání insekticidů. Příslušné nařízení EU stanoví přezkum povolení látek v případech, kdy z nových vědeckých důkazů vyplývá, že již nesplňují kritéria pro schválení např. proto, že ohrožují zdraví zvířat. Během šetření veřejného ochránce práv (případ **512/2012/BEH**) Komise předložila seznam opatření, která nedávno přijala s cílem řešit zvýšenou úmrtnost včel. Například určila referenční laboratoř v EU pro zdraví včel a zadala studii rozsahu tohoto problému. Dále požádala, aby Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) přezkoumal posouzení rizik všech neonikotinoidů a jejich účinků na včely. Tato opatření stěžovatele uspokojila.

Pokud šetření vede k předběžnému zjištění nesprávného úředního postupu, veřejný ochránce práv se snaží pokud možno prosadit smírné řešení. Během roku uzavřel devět případů (včetně níže uvedeného případu), v nichž bylo dosaženo smírného řešení. Ke konci roku 2012 bylo ještě stále zvažováno osmnáct návrhů na smírné řešení.

Náhrada nákladů

V letech 2004 až 2005 prováděla belgická nevládní organizace Vluchtelingenwerk Vlaanderen projekt, jehož cílem byla podpora rozvoje mikropodniků podnikatelů – migrantů v Demokratické republice Kongo. Celkové náklady projektu činily více než 750 000 EUR, z toho Komise hradila více než 500 000 EUR. Nevládní organizace úspěšně realizovala 59 mikropodniků. Při provádění projektu nevládní organizace požádala Komisi, aby akceptovala jednodušší vykazování nákladů, protože organizace měla problémy při získávání řádných účtenek nebo faktur od místních podnikatelů. Kontaktní osoba Komise tuto žádost písemně schválila. Když Komise provedla audit projektu a zjistila, že u určitých nákladů neexistují podpůrné doklady, nařídila organizaci Vluchtelingenwerk Vlaanderen vrátit 150 000 EUR. Nevládní organizace podala stížnost veřejnému ochránci práv, v níž uvedla, že inkasní příkaz nebyl ani odůvodněný, ani přiměřený. Veřejný ochránce práv požádal Komisi (případ **53/2010/OV**), aby určila, zda nevládní organizace dodržela alternativní metodu vykazování nákladů, a pokud ano, aby Komise zvážila vrácení odpovídající částky nevládní organizaci. Orgán návrh veřejného ochránce práv na smírné řešení přijal a vrátil nevládní organizaci částku 100 000 EUR.

Pokud šetření vede k předběžnému zjištění nesprávného úředního postupu, veřejný ochránce práv se snaží pokud možno prosadit smírné řešení.

Stížnosti a šetření

V některých případech lze stížnost vyřešit nebo dospět k smírnému řešení, pokud dotčený orgán stěžovateli nabídne odškodnění. Tyto nabídky se činí *ex gratia*, to znamená bez přiznání právní odpovědnosti a vytvoření právního precedentu.

Zjištěný nesprávný úřední postup

Veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že v 14 % případů uzavřených v roce 2012 došlo k nesprávnému úřednímu postupu. 47 takových případů uzavřel kritickou poznámkou pro dotčený orgán (35 případů v roce 2011). Kromě toho 9 případů uzavřel, když orgán, jehož se stížnost týkala, přijal od veřejného ochránce práv návrh doporučení, a vydal jednu zvláštní zprávu.

Kritické poznámky

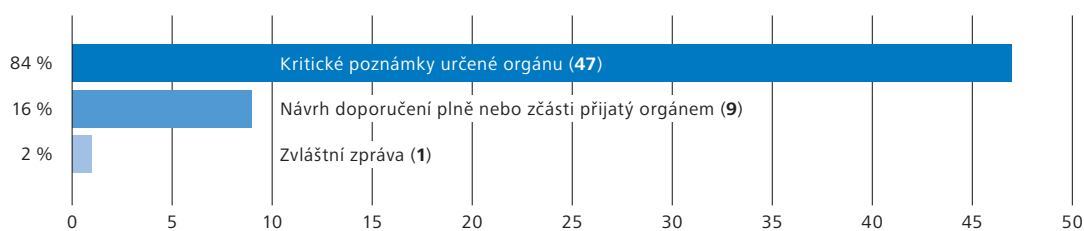
Pokud smírného řešení nelze dosáhnout nebo pokud je snaha o takové řešení neúspěšná, veřejný ochránce práv buď

případ uzavře kritickou poznámkou pro daný orgán, nebo podá návrh doporučení. Veřejný ochránce práv obvykle učiní kritickou poznámkou v případě, že (i) dotčený orgán již nemůže nesprávný úřední postup napravit, (ii) tento nesprávný úřední postup zřejmě nemá obecné důsledky a (iii) podle všeho není třeba, aby veřejný ochránce práv činil následné kroky. Veřejný ochránce práv učiní kritickou poznámkou rovněž tehdy, pokud se domnívá, že by návrh doporučení byl zbytečný. Obdobně postupuje v případech, kdy dotčený orgán nepřijme návrh doporučení a kdy se veřejný ochránce práv domnívá, že není vhodné předkládat zvláštní zprávu Parlamentu.

Kritická poznámka neposkytuje stěžovateli nápravu. Ukazuje dotčenému orgánu, co učinil nesprávně, aby se tak orgán mohl v budoucnu podobných nesprávných úředních postupů vyvarovat. Následující příklad ilustruje okolnosti, které mohou veřejného ochránce práv vést k učinění kritické poznámky.

Kritická poznámka neposkytuje stěžovateli nápravu. Ukazuje dotčenému orgánu, co učinil nesprávně, aby se tak orgán mohl v budoucnu podobných nesprávných úředních postupů vyvarovat.

Obr. 1.10: Šetření, v rámci kterých byl zjištěn nesprávný úřední postup

Poznámka: V jednom případě, kdy veřejný ochránce práv shledal nesprávný úřední postup, daný orgán návrh doporučení přijal, veřejný ochránce práv však vyslovil i kritickou poznámkou. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

Omezující jazyková politika

Komise pravidelně provádí konzultace, aby se občané, sdružení a ostatní zainteresované subjekty mohli podílet na rozhodovacím procesu EU. V roce 2010 podal španělský právník veřejnému ochránci práv stížnost na to, že Komise zveřejňuje dokumenty k mnoha takovým konzultacím pouze v angličtině a že její jazyková politika je svévolná a je v rozporu se zásadami otevřenosti, řádné správy a nediskriminace. Veřejný ochránce práv sdílel názor stěžovatele (případ **640/2011/AN**), podle něhož nelze očekávat, že občané se zúčastní konzultace, které nejsou schopni porozumět. Veřejný ochránce práv má za to, že mnohojazyčnost je nezbytná k tomu, aby občané mohli uplatňovat své právo na účast na demokratickém životě v EU, které zaručuje Lisabonská smlouva. Veřejný ochránce práv došel k závěru, že omezující jazyková politika Komise představuje nesprávný úřední postup, a vyzval tento orgán, aby dokumenty ke svým veřejným konzultacím zveřejňovala ve všech 23 jazycích EU nebo aby na požádání poskytovala překlady. Komise doporučení veřejného ochránce práv odmítla a tvrdila, že zásada mnohojazyčnosti je uplatňována v závislosti na časových omezeních a dostupných zdrojích a že neexistuje zákonné právo, které by občanům poskytovalo nárok na dokumenty ke konzultaci ve všech jazycích EU. V roce 2012 přijal Parlament usnesení, v němž naléhavě vyzval Komisi, aby revidovala svou omezující jazykovou politiku pro veřejné konzultace.

Opatření přijatá v návaznosti na kritické a další poznámky

S cílem pomoci orgánům, aby se poučily z šetření, která provedl, zveřejňuje veřejný ochránce práv každoročně studii¹⁶ opatření, která orgány přijaly v návaznosti na jeho kritické a další poznámky.

Opatření přijatá v návaznosti na kritické a další poznámky učiněné v roce 2011

Veřejný ochránce práv vyzval dotyčné orgány, aby na kritické a další poznámky, které učinil v roce 2011, reagovaly do šesti měsíců. Obdržel odpovědi na téměř všechny učiněné poznámky, ačkoliv v některých případech opožděně.

Některé z následných reakcí byly příkladné – 10 z nich si zasluhuje zvláštní zmínku jako „nejdůležitější případy“, jež by měly sloužit jako vzor pro ostatní orgány, pokud jde o nejlepší reakci na kritické a další poznámky. Týkají se Komise (**2605/2009/ME**, **62/2010/RT** a **1301/2010/GG**), Soudního dvora EU (**3018/2009/TN**), Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) (**856/2008/BEH**), Eurojustu (**325/2010/OV**), Evropské obranné agentury (**1342/2010/MHZ**), policejní mise Evropské unie pro palestinská území (**OI/1/2010/MMN**), společného evropského podniku pro ITER a rozvoj energie z jaderné syntézy (**439/2011/AN**) a Výkonné agentury pro zdraví a spotřebitele (**413/2010/BEH**).

Pokud se vezmou kritické a další poznámky učiněné v roce 2011 dohromady, činila míra uspokojivých následných opatření 84 %. Opatření přijatá v návaznosti na další poznámky byla uspokojivá v 89 % případů, zatímco míra uspokojivých opatření přijatých v návaznosti na kritické poznámky byla nižší než 80 % (ačkoli tento údaj značně převyšuje 68 % zaznamenaných v roce 2010).

Pokud se vezmou kritické a další poznámky učiněné v roce 2011 dohromady, činila míra uspokojivých následných opatření 84 %.

¹⁶ Studie veřejného ochránce práv o návazných opatřeních za rok 2011 je k dispozici na adrese <http://www.ombudsman.europa.eu/en/cases/followup.faces/en/12374/html.bookmark>

Stížnosti a šetření

Návrhy doporučení

Pokud je možné, aby dotyčný orgán nesprávný úřední postup napravil, nebo v případech, kdy je nesprávný úřední postup zvláště závažný nebo má obecné důsledky, veřejný ochránce práv obvykle dotyčnému orgánu nebo orgánům, na který byla podána stížnost, podá návrh doporučení. Podle čl. 3 odst. 6 statutu veřejného ochránce práv musí orgán do tří měsíců zaslat odůvodněné stanovisko.

Během roku 2012 veřejný ochránce práv vydal sedmáct návrhů doporučení, včetně doporučení v níže uvedeném případě. Mimoto vedlo 16 návrhů doporučení z roku 2011 k rozhodnutím v roce 2012, zatímco 3 další případy byly uzavřeny na základě návrhů doporučení vydaných v roce 2010. Veřejný ochránce práv v daném roce uzavřel 9 případů, kdy dotyčný orgán zcela nebo částečně přijal návrh doporučení. Veřejný ochránce práv uzavřel 47 případů kritickou poznámkou. Na konci roku 2012 bylo dosud zvažováno 14 návrhů doporučení, včetně 2 návrhů učiněných v roce 2011 a 12 vydaných v roce 2012.

Právo být vyslechnut

Počítačový systém včasného varování Komise (EWS, z angl. *Early Warning System*) vede seznam osob, společností, nevládních organizací, sdružení či jiných subjektů, které dle názoru Komise představují hrozbu pro finanční zájmy EU. Správa EU může blokovat nebo pozastavit zakázky či platby, jestliže je dotčený účastník nabídkového řízení nebo dodavatel uveden na seznamu EWS. Po obdržení několika stížností na provoz systému EWS provedl veřejný ochránce práv šetření z vlastního podnětu (případ [OI/3/2008/FOR](#)) včetně veřejné konzultace, do níž přispělo mnoho zainteresovaných subjektů. Účastníci kritizovali Komisi za to, že jednotlivce a jiné subjekty zařazovala na seznam, aniž by je systematicky informovala, a neposkytovala jim jasné informace o tom, jak mohou podat odvolání. V návrhu doporučení veřejný ochránce práv vyzval Komisi, aby zaručila práva cílových subjektů být před zařazením na seznam vyslechnut, aby respektovala jejich právo na přístup k jejich spisu a také aby zajistila, že tyto subjekty budou informovány o svém právu podat stížnost veřejnému ochránci práv nebo se obrátit na soud. Komise odpověděla tím, že oznámila svůj záměr v roce 2013 systém EWS revidovat s přihlédnutím jak ke zjištěním veřejného ochránce práv, tak k výsledku probíhajícího odvolání k soudu (T-320/09 *Planet AE v. Komise* ze dne 13. dubna 2011), které se týká systému EWS.

Zvláštní zprávy

Pokud orgán Unie uspokojivě nereaguje na návrh doporučení, může veřejný ochránce práv podat zvláštní zprávu Evropskému parlamentu. Tato zvláštní zpráva může obsahovat doporučení.

Možnost předložit zvláštní zprávu Parlamentu má pro práci veřejného ochránce práv nesmírnou cenu. Je to nejmocnější nástroj, který má veřejný ochránce práv k dispozici.

Zvláštní zpráva Evropskému parlamentu je posledním věcným krokem, který veřejný ochránce práv v souvislosti s určitým případem podniká. Důvodem je skutečnost, že přijetí usnesení a výkon pravomocí Parlamentu jsou předmětem politického úsudku tohoto orgánu. Veřejný ochránce práv samozřejmě poskytuje Parlamentu při projednávání zvláštní zprávy veškeré informace a pomoc, které Parlament případně požaduje.

V souladu s jednacím řádem Evropského parlamentu je za vztahy Parlamentu s veřejným ochráncem práv odpovědný Petiční výbor. Na zasedání Petičního výboru dne 12. října 2005 se veřejný ochránce práv zavázal, že v souladu s čl. 205 odst. 3 jednacího řádu Evropského parlamentu ve výboru vystoupí vždy, když bude Parlamentu předkládat zvláštní zprávu.

V roce 2012 předložil veřejný ochránce práv Parlamentu jednu zvláštní zprávu.

Střet zájmů a zásady řádné správy

Letiště Vídeň (Rakousko) bylo od roku 1999 rozšířeno prostřednictvím několika stavebních projektů. V roce 2006 si 27 rakouských občanských organizací stěžovalo u Komise, že rakouské úřady porušily právní předpisy EU tím, že neposoudily dopad projektů na životní prostředí. Komise požádala, aby rakouské úřady uvedený dopad posoudily se zpětnou platností. Organizace podaly stížnost veřejnému ochránci práv, v níž uvedly, že orgán pověřený posouzením *ex-post* sám vydal pro dané projekty několik povolení a že nemají přístup k dalším přezkumným řízením na vnitrostátní úrovni v souladu s právními předpisy EU. První šetření případu veřejný ochránce práv uzavřel poté, co Komise uvedla, že případ porušení právních předpisů uzavře, teprve až bude spokojena s tím, že rakouské orgány přijaly nezbytná opatření pro dodržení právních předpisů EU. Veřejný ochránce práv zahájil druhé šetření (případ **2591/2010/GG**) poté, co se na něj uvedené organizace obrátily znovu. Došel k závěru, že Komise (i) nedodržela zásady řádné správy; (ii) nezabývala se řádně tvrzením stěžovatelů, že došlo ke zjevnému střetu zájmů, a neučinila vhodná opatření, když stála před jasným případem porušení právních předpisů EU; a (iii) nedodržela doporučení veřejného ochránce práv. Proto předložil zvláštní zprávu Parlamentu, v níž žádal o podporu při přesvědčování Komise, aby v daném případě změnila svůj přístup.

Stížnosti a šetření

1.5 Nejdůležitější případy, které jsou příkladem osvědčených postupů

Deset nejvýznamnějších případů uzavřených v roce 2012 představuje názorné příklady osvědčených postupů. Tyto případy se týkají celé škály orgánů a institucí EU, jakož i nejrůznějších otázek.

Deset nejvýznamnějších případů uzavřených v roce 2012 představuje názorné příklady osvědčených postupů. Tyto případy se týkají celé škály orgánů a institucí EU, jakož i nejrůznějších otázek. Vzhledem k množství případů týkajících se transparentnosti, kterými se veřejný ochránce práv každoročně zabývá, je zvláště vítáno prvních šest níže uvedených případů. Další případ se týká ustanovení Listiny základních práv, přičemž je zahrnuta i konstruktivní reakce Komise v případech týkajících se úcty k občanům, náboru a grantů.

V případě **2016/2011/AN Evropská centrální banka (ECB)** poskytla stěžovateli odpovídající odůvodnění, včetně podrobného popisu obsahu dopisu, o který stěžovatel žádal, a jeho účelu. Odepřela přístup k dopisu na základě toho, že zveřejnění by narušilo hospodářskou a měnovou politiku EU. Poté, co do dotčeného dokumentu nahlédl, vyjádřil veřejný ochránce práv souhlas. S předchozím souhlasem prezidenta ECB veřejný ochránce práv stěžovateli potvrdil, že zmíněný dopis nenavrhoval žádné změny španělské ústavy. Veřejný ochránce práv učinil také další poznámku, v níž uvedl, že ECB by měla nadále považovat transparentnost nejen za právní povinnost, ale i za příležitost zvýšit svou legitimitu v očích občanů.

Veřejný ochránce práv uvítal kombinaci obecných a institucionálních opatření navrhovaných v souvislosti s šetřením z vlastního podnětu **OI/3/2011/KM**, které se týkalo toho, zda je **Rada** schopna odpovědět na potvrzující žádosti

ve lhůtách stanovených v nařízení č. 1049/2001. Vzhledem k tomu, že postup vyřizování žádostí určitou dobu trvá, přidělila Rada další zaměstnance pro zpracování původních žádostí a jmenovala kontaktní osobu pro spolupráci s delegacemi členských států. Dále umožnila svolávání určitých zasedání v krátké lhůtě. A konečně, vzhledem k tomu, že v některých měsících jsou zasedání Výboru stálých zástupců / Rady méně častá, lze odpovědi na potvrzující žádosti nyní v případě potřeby přijímat formálním písemným postupem.

Komise v plném rozsahu zpřístupnila dokumenty, které požadoval stěžovatel v případě **1161/2010/BEH**. Tyto dokumenty se týkaly případů nesplnění povinnosti ve věci určitých celních záležitostí souvisejících s dovozy zbraní a zboží dvojího užití. Ačkoli veřejný ochránce práv vyjádřil znepokojení ohledně délky doby, kterou Komise potřebovala k vydání rozhodnutí o potvrzující žádosti stěžovatele, s uspokojením konstatoval, že Komise sama uznala, že toto zpoždění bylo neospravedlnitelné, a ocenil její konstruktivní přístup.

Komise nastínila určitý počet opatření, která příslušné generální ředitelství přijalo s cílem zlepšit soulad s nařízením č. 1049/2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům poté, co ji veřejný ochránce práv požádal, aby vysvětlila, jaké kroky přijala nebo hodlá přijmout, aby zajistila soulad s uvedeným nařízením. Ve své prvotní odpovědi na případ **849/2010/KM** Komise připustila, že dopisy stěžovatele nevyřídila v souladu s nařízením. Poskytla přístup k příslušným dokumentům a omluvila se za prodlení. Stěžovatel byl spokojen s dokumenty, které obdržel, ale trval na své kritice zpracování žádosti. To vedlo k výše uvedeným opatřením.

V reakci na návrh doporučení veřejného ochránce práv **Evropská agentura pro léčivé přípravky** (EMA) souhlasila s poskytnutím přístupu veřejnosti ke zprávám o závažných nežádoucích účincích týkajících se léčivého přípravku proti akné. Poté, co stěžovatel vyjádřil znepokojení, provedl veřejný ochránce práv další šetření, která zahrnovala i setkání s agenturou EMA. V důsledku toho mohl potvrdit, že agentura EMA stěžovateli neodepřela žádné relevantní dokumenty a že dokumenty byly oprávněně upraveny pro účely ochrany osobních údajů. Při uzavírání případu **2493/2008/FOR** veřejný ochránce práv uznal významný pokrok, kterého agentura EMA dosáhla při zvyšování transparentnosti své práce¹⁷.

V případě **808/2011/MHZ** veřejný ochránce práv pochválil **Evropskou radu** za to, že se omluvila občanovi, který se na ni obrátil se svými obavami týkajícími se používání služebních automobilů pro soukromé účely. Stěžovatel požádal Evropskou radu o zodpovězení řady otázek a o kopii příslušných pravidel týkajících se této záležitosti. Dle názoru veřejného ochránce práv je upřímná omluva Rady nejlepším příkladem toho, jak správa EU prokazuje úctu občanům EU. Veřejný ochránce práv uvedl, že bez této úcty nelze zmenšit propast mezi EU a jejími občany. Veřejný ochránce práv rovněž shledal, že odpovědi, které stěžovatel zprvu obdržel, nebyly dostatečné.

V reakci na šetření z vlastního podnětu **OI/3/2008/FOR** se **Komise** zavázala, že provede reformu svého systému včasného varování (EWS) – počítačového informačního systému, který se snaží identifikovat „hrozby“ pro finanční zájmy a dobrou pověst EU. Veřejný ochránce práv trval na tom, že práva osob zařazených do systému EWS a zejména základní práva těchto osob tak, jak jsou stanovena

v Listině základních práv (například právo být vyslechnut a právo na přístup ke spisu), musí být chráněna, včetně přechodného období vedoucího k reformě systému EWS.

V oblasti grantů **Komise** souhlasila s tím, že vrátí více než 100 000 EUR nevládní organizaci, a to poté, co veřejný ochránce práv předložil návrh na smírné řešení. Stěžovatel v případě **53/2010/OV** tvrdil, že Komise porušila zásadu legitimního očekávání tím, že nerespektovala metodiku vykazování nákladů, která byla vzájemně sjednána.

Po zásahu veřejného ochránce práv v případě **371/2010/(MF)AN Komise** přijala novou politiku týkající se uznávání vnitrostátních diplomů, jejímž cílem je zohlednit rozdílné vnitrostátní postupy. Také prohlásila stěžovatelku v tomto případě za způsobilou pro příslušná pracovní místa. Tato reakce následovala poté, co generální ředitelství pro lidské zdroje odmítlo uznat diplom stěžovatelky, konkrétně proto, že její druhý magisterský titul nebyl získán po třech letech vysokoškolského studia.

V odpovědi na případ **882/2009/VL** ředitel dotčeného útvaru **Komise** zaslal stěžovatelce omluvný dopis a nabídl vyplacení částky ve výši 500 EUR jako odškodnění stěžovatelky za utrpěnou morální újmu. Tato reakce následovala po urážlivé zprávě zaslané manželovi stěžovatelky v souvislosti s postupem vymáhání údajně navíc vyplacených rodinných přídatků. Komise také uspořádala sérii interních školení, aby zdůraznila důležitost etiky a kultury služby ve vztahu k občanům EU. Tento krok reagoval na připomínku veřejného ochránce práv, podle níž by užití nepřijatelného jazyka v dotčeném e-mailu mohlo být i známkou širšího problému v rámci útvarů Komise.

17. Je třeba uvést, že agentura EMA se v roce 2011 týkal podobný nejdůležitější případ.

Stížnosti a šetření

1.6 Tematická analýza uzavřených šetření

Rozhodnutí o uzavření šetření jsou obvykle zveřejňována na internetových stránkách veřejného ochránce práv (<http://www.ombudsman.europa.eu>) v angličtině a v jazyce stěžovatele, pokud se liší. Je vypracováno i shrnutí každého rozhodnutí v anglickém jazyce. Na internetových stránkách jsou zveřejňována shrnutí vybraných případů ve všech 23 úředních jazycích EU. Tato shrnutí odrážejí celou škálu témat a orgánů Unie, jichž se týkala rozhodnutí o uzavření případů, která veřejný ochránce práv přijal v roce 2012, jakož i různé důvody pro uzavření případů.

Tento oddíl představuje nejdůležitější právní a věcné závěry obsažené v rozhodnutích veřejného ochránce práv o uzavření šetření v roce 2012.

Tento oddíl představuje nejdůležitější právní a věcné závěry obsažené v rozhodnutích veřejného ochránce práv o uzavření šetření v roce 2012. Zahrnuje případy, které měly významný dopad z hlediska podpory transparentnosti a řádné správy v orgánech EU, případy, které vyústily v obzvláště pozitivní výsledek pro stěžovatele, a případy, které umožnily veřejnému ochránci práv

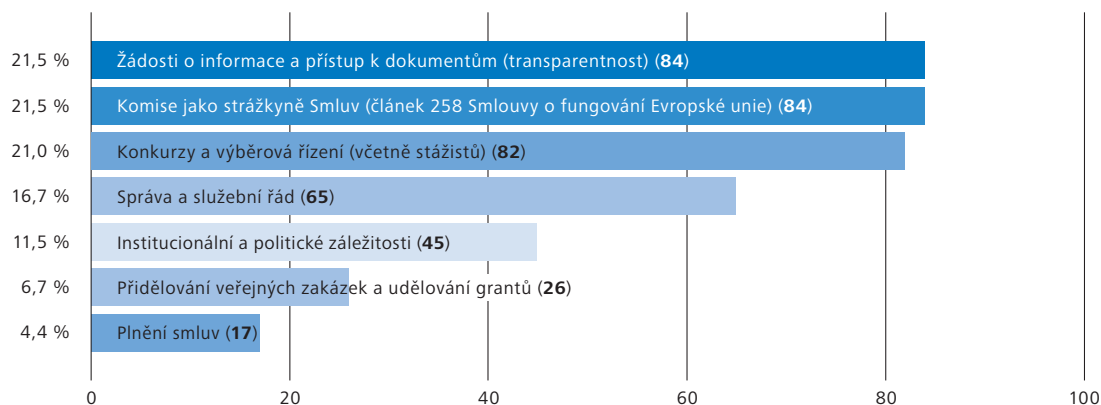
vyjasnit významné právní otázky nebo se zabývat otázkou, která mu předtím nebyla předložena. Na základě úsilí veřejného ochránce práv o prosazování Listiny základních práv byly rovněž zdůrazněny důležité případy, které se týkají práv stanovených v této listině.

Oddíl analyzuje tyto hlavní předměty šetření:

- otevřenost, přístup k dokumentům a ochrana osobních údajů,
- Komise jako strážkyně Smluv,
- přidělování veřejných zakázek a udělování grantů,
- plnění smluv,
- správa a služební řád,
- konkurzy a výběrová řízení,
- institucionální, politické a jiné záležitosti.

Výše uvedené předměty šetření se pro jistotu značně překrývají. Například otázky otevřenosti jsou často uváděny ve stížnostech týkajících se nábory zaměstnanců nebo úlohy Komise jako strážkyně Smluv. Je nutno rovněž uvést, že kategorie nejsou uvedeny v pořadí, v jakém se objevují na obr. 1.11¹⁸.

Obr. 1.11: Předmět uzavřených šetření

Poznámka: V některých případech veřejný ochránce práv uzavřel šetření se dvěma či více tématy. Součet jednotlivých procentuálních podílů proto přesahuje 100 %.

18. Obr. 1.11 poskytuje informace o všech šetřeních uzavřených v roce 2012. Jeho cílem je zobrazit důležitost projednávaných záležitostí, pokud jde o celkový počet případů řešených veřejným ochráncem práv.

Otevřenost, přístup k dokumentům a ochrana osobních údajů

Přístup veřejnosti k dokumentům

Podle čl. 10 odst. 3 Smlouvy o Evropské unii jsou rozhodnutí v Unii přijímána „co nejotevřeněji a co nejbližší občanům“, zatímco čl. 15 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie vyžaduje, aby orgány, instituce a jiné subjekty Unie jednaly co nejotevřeněji s cílem podpořit řádnou správu věcí veřejných a zajistit účast občanské společnosti. Čl. 15 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie stanoví právo na přístup k dokumentům orgánů, institucí a jiných subjektů Unie. Stejné právo je stanoveno v článku 42 Listiny základních práv. Toto základní právo na přístup k dokumentům upravuje nařízení č. 1049/2001¹⁹.

Čl. 15 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie stanoví právo na přístup k dokumentům orgánů, institucí a jiných subjektů Unie. Stejné právo je stanoveno v článku 42 Listiny základních práv.

Podle nařízení č. 1049/2001 si mohou žadatelé vybrat, jaké opravné prostředky použijí. Mohou úplné nebo částečné zamítnutí přístupu k dokumentům napadnout buď v soudním řízení podle článku 263 Smlouvy o fungování Evropské unie, nebo podat stížnost veřejnému ochránci práv. Jak je doloženo níže, šetření veřejného ochránce práv se týkala jak procedurálních otázek, tak uplatňování výjimek z přístupu veřejnosti k dokumentům stanovených v článku 4 nařízení.

Procedurální otázky

Poměrně častými záležitostmi byly pozdní registrace a opožděné odpovědi. V případě 1972/2009/ANA Komise uznala neodůvodnitelné prodloužení, k němuž došlo při zpracování potvrzující žádosti

stěžovatele, a zavázala se, že k takovým prodloužením nebude v budoucnu docházet. V případě 2938/2009/EIS došel veřejný ochránce práv k závěru, že způsob, jakým Komise vyřídila žádost stěžovatele, zjevně nebyl v souladu se zásadami řádné správy. Komise se omluvila. V další poznámce veřejný ochránce práv zdůraznil, že by bylo nanejvýš užitečné, kdyby Komise podnikla kroky s cílem zabránit opakování takových nedostatků. V případě 2466/2011/ER stěžovatel tvrdil, že Komise nezákonně prodloužila lhůtu pro rozhodnutí o jeho potvrzující žádosti. Veřejný ochránce práv přistoupil k uzavření případu, aniž obdržel stanovisko Komise, protože (i) odpověď Komise byla zpožděna o tři měsíce a (ii) informace, které mu již byly dány k dispozici, byly dostačující pro řešení předmětné stížnosti. Poukázal na to, že nařízení č. 1049/2001 stanoví závazné

lhůty – výjimky jsou možné pouze ve „výjimečných“ případech, jestliže jsou žadateli uvedeny „podrobné důvody“. V tomto případě se Komise omezila na prohlášení, že dosud nemá k dispozici všechny náležitosti, které potřebuje ke konečnému posouzení.

V případě 1472/2011/MMN, který se týkal odmítnutí poskytnout přístup k odpovědím Francie a Španělska na dotazník, byla reakce Komise podstatně zpožděná. Ačkoli se Komise stěžovateli omluvila, její odpovědi stěžovateli i veřejnému ochránci práv ukázaly, že se Komise zřejmě stále domnívá, že jí nutnost dotázat se členských států podle čl. 4 odst. 5 nařízení č. 1049/2001 opravňuje k překročení lhůt stanovených v nařízení pro odpovědi na žádosti o přístup. Veřejný

¹⁹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise; Úř. věst. 2001, L 145, s. 43.

Stížnosti a šetření

ochránce práv uvedl, že soudy Unie vyjasnily, že skutečnost, že daný orgán podle čl. 4 odst. 5 zahájil dialog s členským státem, z něhož požadovaný dokument pochází, tento orgán neopravňuje k překročení lhůt stanovených nařízením.

V případě **1683/2010/MMN**, který se týkal přístupu k dokumentům souvisejícím s otevřeným výběrovým řízením, které pořádal úřad EPSO, stěžovatel tvrdil, že Komise jednala nesprávně a neuvedla odůvodnění, když podruhé prodloužila lhůtu pro přijetí rozhodnutí o potvrzující žádosti stěžovatele. Veřejný ochránce práv poukázal na to, že Komise neuvedla žádné důvody svého rozhodnutí. Dále upozornil, že nařízení č. 1049/2001 jasně dovoluje pouze jedno prodloužení lhůty pro odpověď na potvrzující žádost. Komise se za zpoždění omluvila. Pokud jde o požadavek na přístup, Komise vysvětlila, že příslušné dokumenty neexistují. Veřejný ochránce práv tato vysvětlení shledal přesvědčivými. S potěšením rovněž zaznamenal, že Komise se neomezila na výše uvedené prohlášení, ale poskytla přístup k určitým dokumentům, které by mohly stěžovatele zajímat, a upozornila na dva dokumenty týkající se práce výběrové komise.

Věcné otázky: uplatňování výjimek

Mnohá další šetření veřejného ochránce práv v této oblasti se týkají výjimek z přístupu veřejnosti k dokumentům podle článku 4 nařízení č. 1049/2001.

Výjimka týkající se inspekcí, vyšetřování a auditů

V následujících dvou případech se orgán dovolával výjimky týkající se ochrany cílů vyšetřování, které stanoví třetí odrážka čl. 4 odst. 2 nařízení č. 1049/2001, s cílem odmítnout přístup k dotčeným dokumentům.

Případ **292/2011/AN** se týkal přístupu k dokumentům souvisejícím s řízením o porušení povinnosti²⁰. Veřejný ochránce práv předložil návrh smírného řešení, který Komise přijala, když zveřejnila dva ze tří dotčených dokumentů. Pokud jde o třetí dokument, uvedla, že musí nejprve konzultovat španělské úřady, protože dokument pochází od nich. Veřejný ochránce práv uvedl, že věří, že Komise konzultaci se španělskými úřady uzavře v rozumné době a že poté bude stěžovatele co nejdříve informovat o svém odůvodněném rozhodnutí týkajícím se zveřejnění daného dokumentu.

V případě **2914/2009/DK** veřejný ochránce práv došel k závěru, že Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA) nesprávně odmítla poskytnout přístup veřejnosti ke dvěma zprávám o interním auditu. Kromě toho dotčené audity již byly uzavřeny. Neexistovalo tudíž žádné riziko toho, že by zveřejnění zpráv provádění auditu narušilo. Agentura EMA souhlasila s tím, že své odmítnutí poskytnout přístup přehodnotí, a poskytla přístup ke zprávám, jakož i k doprovodné poznámce k provádění doporučení uvedených ve zprávách.

²⁰. Viz též případ **1972/2009/ANA**, kdy Komise odmítla přístup k dokumentu na základě toho, že musí chránit dialog, který zahájila s řeckými orgány s cílem uvést příslušné řecké právní předpisy do souladu s právem EU.

Výjimka týkající se rozhodovacího procesu orgánu

V případě **127/2010/VIK**, který se týkal přístupu k dokumentům souvisejícím s navrhovanými investicemi do jaderné energie, se Komise opírala výhradně o výjimku týkající se nutnosti chránit její rozhodovací proces (jmenovitě čl. 4 odst. 3 nařízení č. 1049/2001). Veřejný ochránce práv o tom nebyl přesvědčen. V průběhu šetření však vyšlo najevo, že investor daného projektu neposkytl souhlas se zveřejněním. Vzhledem k tomu, že použitelný právní rámec časově předcházel vstupu Lisabonské smlouvy v platnost, zdaleka nebylo jasné, zda dokumenty takového druhu, o jaké stěžovatel žádal, lze zveřejnit bez souhlasu dotčeného členského státu, osoby nebo podniku, a veřejný ochránce práv došel k závěru, že další šetření není odůvodněné. Také však informoval stěžovatele o možnosti podat novou žádost o přístup, protože takovou žádost by bylo třeba posuzovat podle pravidel použitelných poté, co v platnost vstoupila Lisabonská smlouva, která sladila požadavek souhlasu s potřebou transparentnosti.

Výjimka týkající se ochrany osobních údajů

V rámci výjimek stanovených v článku 4 nařízení č. 1049/2001 se základních práv na soukromí a ochranu osobních údajů dotýká čl. 4 odst. 1 písm. b). V případě **3136/2008/EIS** požadoval stěžovatel, který byl předmětem vyšetřování úřadu OLAF, přístup k (i) dokumentům, na základě nichž se úřad OLAF rozhodl toto vyšetřování provést; a (ii) informacím o výsledku vyšetřování. Úřad OLAF to odmítl. Veřejný ochránce práv nahlédl do spisu úřadu OLAF a konzultoval evropského inspektora ochrany údajů. Na tomto základě došel k závěru, že důvody, které úřad OLAF uvedl pro zamítnutí žádosti o přístup, byly platné a přiměřené.

Pokud jde o další otázku, kterou stěžovatel nastolil, veřejný ochránce práv konstatoval, že ve svém stanovisku poskytl úřad OLAF informace o výsledku svého vyšetřování. Veřejný ochránce práv však upozornil, že základní právo na řádnou správu, které stanoví článek 41 Listiny základních práv, požaduje, aby osoba, která je předmětem vyšetřování, byla v přiměřené lhůtě informována o výsledcích vyšetřování, jakmile bude toto vyšetřování uzavřeno. V tomto případě tak úřad OLAF neučinil.

Případ **682/2010/TN** se týkal žádosti o přístup ke zprávě obsahující osobní údaje. Veřejný ochránce práv upozornil, že Komise měla v podstatě právo přístup odmítnout, protože stěžovatel nedoložil, proč bylo nutné osobní údaje předat. Navrhl však, aby Komise znovu zvážila poskytnutí přístupu k ostatním oddílům dané zprávy. Protože Komise nesouhlasila v plném rozsahu, učinil veřejný ochránce práv kritickou poznámku v tom smyslu, že Komise neuvedla přesvědčivé argumenty, proč nelze částečný přístup poskytnout. Rovněž učinil další poznámku zaměřenou na poskytování lepších informací o postupech žadatelům požadujícím přístup k dokumentům obsahujícím osobní údaje.

Přístup veřejnosti k informacím

Článek 41 Listiny základních práv přiznává každému právo na to, aby jeho záležitosti byly správou EU řešeny nestranně, spravedlivě a v přiměřené lhůtě. To zahrnuje také právo na odpověď. Veřejný ochránce práv se v roce 2012 zabýval mnoha případy, kdy občan tvrdil, že správní orgán neodpověděl přiměřeně nebo neodpověděl vůbec. S cílem zajistit pro stěžovatele včasnou odpověď byly tyto případy většinou projednány za použití zjednodušených procesních postupů.

Veřejný ochránce práv se v roce 2012 zabýval mnoha případy, kdy občan tvrdil, že správní orgán neodpověděl přiměřeně nebo neodpověděl vůbec.

Stížnosti a šetření

Případ **1451/2011/BEH** je příkladem plnohodnotného šetření v oblasti přístupu veřejnosti k informacím. Konkrétně se případ týkal tvrzení, že Komise poskytla nesprávné informace o právech na volný pohyb. Stěžovatel tvrdil, že část pokynů Komise ke směrnici o občanství Unie (směrnice 2004/38/ES) není v souladu s právem EU, jak je vykládá Soudní dvůr ve svém rozsudku ve věci *Akrich* (věc C-109/01). Veřejný ochránce práv skutečně objevil problém a požádal Komisi, aby zvažila přezkum příslušné pasáže. Komise uvedla, že v této fázi nehodlá pokyny měnit, ale posoudí přidanou hodnotu aktualizace na základě výsledků její druhé zprávy o uplatňování směrnice 2004/38, která má být předložena v roce 2013. Veřejný ochránce práv vzal na vědomí souhlas Komise s tím, že příslušná pasáž by mohla být jasnější, a případ uzavřel, požádal však Komisi, aby jej průběžně informovala.

Ochrana údajů

Článek 7 Listiny základních práv upravuje základní právo na soukromí a článek 8 základní právo na ochranu osobních údajů. Práva na ochranu osobních údajů se týkal případ **2384/2011/AN**, který předložila osoba, jež byla předmětem vyšetřování úřadu OLAF. Úřad OLAF sdělil podrobnosti o výsledku svého vyšetřování třetí straně. Tyto podrobnosti byly zveřejněny v článku v tisku v zemi stěžovatele. Evropský inspektor ochrany údajů zastával názor, že toto zveřejnění je v rozporu s pravidly EU pro ochranu údajů. Stěžovatel požádal, aby úřad OLAF přiznal pochybení a omluvil se. Úřad OLAF to odmítl. Po šetření veřejného

ochránce práv však zaslal stěžovateli dopis, v němž vyjádřil politování nad tím, že v jeho případě nepostupoval v souladu s pravidly ochrany údajů, a omluvil se mu.

Komise jako strážkyně Smluv

K principům, na nichž je Evropská unie založena, patří zásada vlády práva. Jednou z nejvýznamnějších povinností Komise je sloužit jako strážkyně Smluv²¹. V článku 258 Smlouvy o fungování Evropské unie je stanoven obecný postup, jímž může Komise vyšetřovat a předávat Soudnímu dvoru možné případy porušení právních předpisů EU členskými státy. Komise může zahájit šetření z vlastního podnětu, na základě stížnosti, nebo pokud je Evropským parlamentem požádána, aby se zabývala peticemi, které byly Evropskému parlamentu zaslány podle článku 227 Smlouvy o fungování Evropské unie. Jiné postupy se použijí v případech zvláštních záležitostí, jako jsou protiprávní státní podpory.

V této souvislosti je důležité zmínit projekt „EU Pilot“²², pracovní metodu, kterou v roce 2007 poprvé vyvinula Komise se členskými státy s cílem dosáhnout nápravy porušení právních předpisů EU v co nejranější fázi, aniž by bylo využito řízení o nesplnění povinnosti. Cílem tohoto projektu je zajistit, aby členské státy prováděly právní předpisy EU účinněji a aby byly stížnosti občanů a podniků řešeny rychleji.

Veřejný ochránce práv dostává a vyřizuje stížnosti na Komisi v její úloze strážkyně Smluv. Když veřejný ochránce práv zahájí šetření takové stížnosti, vždy jasně

Veřejný ochránce práv dostává a vyřizuje stížnosti na Komisi v její úloze strážkyně Smluv.

21. Článek 17 Smlouvy o Evropské unii stanoví, že Komise „zajišťuje uplatňování Smluv a opatření přijatých orgány na jejich základě“.

22. Viz. sdělení Komise nazvané „Evropa přinášející výsledky – uplatňování práva Společenství, KOM(2007)502“.

upozorní, že šetření nebude zkoumat, zda došlo k porušení předpisů. Oblast působnosti evropského veřejného ochránce práv totiž nezahrnuje šetření kroků orgánů členských států. Šetření veřejného ochránce

několik věcných odpovědí. Na druhou stranu v případě **230/2011/(TS)EIS** veřejný ochránce práv upozornil, že při vyřizování stížností na porušení právních předpisů není Komise zbavena omezení

Šetření veřejného ochránce práv je zaměřeno pouze na přezkoumání jednání Komise při analýze a vyřizování stížnosti na protiprávní jednání.

práv je zaměřeno pouze na přezkoumání jednání Komise při analýze a vyřizování stížnosti na protiprávní jednání. Veřejný ochránce práv může projednávat procesní i věcné aspekty jednání Komise.

Procesní povinnosti

Co se týče procesních povinností Komise vůči stěžovatelům, hlavním referenčním dokumentem pro veřejného ochránce práv je sdělení, které Komise vydala v roce 2002²³, a jeho revidované znění přijaté v roce 2012²⁴. Sdělení stanoví povinnost registrovat stížnosti, stanoví určité výjimky z této povinnosti a určuje lhůty pro zpracování stížností a informování stěžovatelů. Komise toto sdělení původně vydala v reakci na šetření veřejného ochránce práv a jeho kritiku týkající se těchto záležitostí. Veřejný ochránce práv považuje toto sdělení za důležitý základ důvěry občanů v Komisi jakožto strážkyni Smluv.

Jak dokládají níže uvedené příklady, šetření veřejného ochránce práv v roce 2012 odhalila řadu procesních nedostatků.

Prodlení a nedostatečná péče

V případě **773/2011/OV** veřejný ochránce práv shledal, že navzdory tvrzením stěžovatele, že Komise řádně neprojednala jeho stížnost na porušení právních předpisů, Komise stěžovateli zaslala

vyplývající z základních práv a zásad řádné správy. Došel k názoru, že složitost problematiky neodůvodňuje prodlení, které v tomto případě vzniklo. Pokud jde o problém důslednosti, který Komise použila jako argument, veřejný ochránce práv prohlásil, že uplatňování „důsledného přístupu“ nesmí vést ke zbytečným prodlením.

Případy **930/2010/CK** a **1827/2009/CK** se týkaly údajně nedostatečně řádného zpracování dvou stížností na porušení právních předpisů. S cílem pomoci Komisi při dalším zlepšování jejich postupů učinil veřejný ochránce práv v prvním případě dvě další poznámky. Ve druhém případě vyjádřil politování nad strohostí, s jakou Komise zamítla argumenty stěžovatele. Konstatoval však, že následný vývoj znamenal, že neshoda mezi Komisí a stěžovatelem ohledně správného výkladu řeckých daňových pravidel pozbyla významu.

V případě **1775/2012/ER**, který se týkal toho, že Komise neposkytla odpověď a řádně nevyřídila stížnost na porušení právních předpisů předloženou italským dovozcem cigaret, Komise potvrdila přijetí stížnosti krátce poté, co ji veřejný ochránce práv oslovil. Úředník Komise navíc kontaktoval stěžovatele telefonicky a informoval jej, že daný případ bude nově vyřizovat on. Krátce nato se uskutečnilo setkání se stěžovatelem.

²³. Sdělení Evropskému parlamentu a Evropskému veřejnému ochránci práv o vztazích se stěžovatelem ve věcech porušení práva Společenství; Úř. věst. 2002, C 244, s. 5.

²⁴. COM(2012)154 final: sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu s názvem „Aktualizace sdělení o vztazích se stěžovatelem v případech uplatňování práva Unie“.

Stížnosti a šetření

Šetření a závěry veřejného ochránce práv plně respektují ve Smlouvách a v judikatuře Soudního dvora Evropské unie uznanou rozhodovací pravomoc Komise ve věci rozhodování o tom, zda stížnosti na porušení právních předpisů předá Soudnímu dvoru či nikoli.

Věcné otázky

Při šetření stížností na porušení právních předpisů může veřejný ochránce práv přezkoumat rovněž podstatu analýz a závěrů, k nimž dospěla Komise²⁵. Může například zkontrolovat, zda jsou takové analýzy a závěry přiměřené, řádně doložené, a zda byly stěžovatelům řádně vysvětleny. Šetření a závěry veřejného ochránce práv plně respektují ve Smlouvách a v judikatuře Soudního dvora Evropské unie uznanou rozhodovací pravomoc Komise ve věci rozhodování o tom, zda stížnosti na porušení právních předpisů předá Soudnímu dvoru či nikoli.²⁶ Pokud veřejný ochránce práv zásadně nesouhlasí s posouzením Komise, toto uvede a poukáže na to, že nejvyšším orgánem při výkladu práva EU je Soudní dvůr. Neshody tohoto druhu jsou však výjimečné.

Neuvedení přiměřených důvodů

V případě **1623/2009/FOR** veřejný ochránce práv došel k závěru, že Komise jasně nevysvětlila důvody pro odložení stížnosti na údajné porušení práv držitelů autorských práv na finských televizních trzích. V reakci na návrh veřejného ochránce práv, aby svůj postoj jasně vysvětlila, Komise uvedla, že s ohledem na další korespondenci stěžovatelů byl případ převeden do projektu EU Pilot a v jeho rámci bude Komise kontaktovat Finsko s žádostí o informace nebo s cílem najít řešení daného problému. Podobně v případě **1260/2010/RT** měl veřejný ochránce práv za to, že Komise neuvedla odpovídající zdůvodnění svého rozhodnutí uzavřít stížnost na porušení právních předpisů, která tvrdila, že francouzské orgány nesplnily ustanovení práva EU týkající se paralelních dovozů

veterinárních léčivých přípravků.

V návaznosti na návrh doporučení veřejného ochránce práv se Komise rozhodla zahájit nové řízení o nesplnění povinnosti týkající se překážek, s nimiž se setkávají velkoobchodní prodejci, kteří se pokusí uskutečnit paralelní dovozy veterinárních léčivých přípravků.

Nesouhlas s posouzením ze strany Komise

Stěžovatel v případě **1909/2009/BEH** podal stížnost na porušení právních předpisů, v níž tvrdil, že v rozporu s právem EU rakouské orgány neprovedly individuální posouzení toho, zda klient stěžovatele, pan D., představuje hrozbu pro veřejnou bezpečnost. Komise zastávala názor, že na základě poskytnutých informací není schopna dojít k závěru, že rakouské orgány porušily právo EU. Rozhodla se nezahájit řízení o nesplnění povinnosti. Veřejný ochránce práv měl za to, že Komise poskytla přesvědčivé důvody svého postoje, podle něhož rakouské orgány provedly výše uvedené individuální posouzení. Nezabývala se však řádně stížností ve smyslu jejího zaměření na rozhodnutí rakouských orgánů (i) neposkytnout panu D. určitou dobu na opuštění rakouského území a (ii) nepřiznat odkladný účinek jeho odvolání proti rozhodnutí o vyhoštění, což právo EU dovoluje pouze v naléhavých případech. Veřejný ochránce práv Komisi požádal, aby stížnost na porušení právních předpisů znovu prošetřila z tohoto hlediska. Komise v zásadě trvala na tom, že rakouské orgány zkoumaly naléhavost dané věci a měly za to, že taková naléhavost existuje. Veřejný ochránce práv konstatoval, že odpověď Komise není přesvědčivá. S ohledem na izolovanou povahu případu jej uzavřel kritickou poznámkou.

²⁵ Viz. například případ **2591/2010/GG**, který se týká toho, že Komise řádně neprovedla řízení o nesplnění povinnosti proti Rakousku ve věci letiště Vídeň. Tento případ je popsán v oddíle 1.4 výše.

²⁶ Veřejný ochránce práv v tomto ohledu bere na vědomí, že to, že došlo k porušení právních předpisů EU, automaticky neznamená, že Komise by měla zahájit řízení o nesplnění povinnosti. Komise však musí odůvodnit, jak uplatňuje svou širokou rozhodovací pravomoc.

Přidělování veřejných zakázek a udělování grantů

Veřejný ochránce práv se zabývá stížnostmi na přidělování veřejných zakázek (nebo na nepřidělení zakázky), jakož i na udělování grantů (nebo na neudělení grantu). Domnívá se však, že orgány, zejména hodnotící výbory a orgány zadávající zakázky v nabídkových řízeních, mají širokou rozhodovací pravomoc a že by jeho přezkum takovýchto případů měl být omezen na ověření toho, zda jsou dodržena pravidla, jimiž se řízení řídí, zda jsou skutečnosti správné a zda se nevyskytla zjevná chyba posouzení nebo zda nedošlo k zneužití pravomoci. Kromě toho přezkoumává, zda orgány splnily své povinnosti uvést důvody a zda jsou tyto důvody logické a přiměřené.

z poradců hodnotící komise byl zaměstnán u úspěšného účastníka nabídkového řízení. Veřejný ochránce práv mimo jiné vyzval Komisi, aby přeformulovala prohlášení o nestrannosti a důvěrnosti, které musí podepisovat všichni členové hodnotící komise a případní pozorovatelé, aby bylo zajištěno, že toto prohlášení jasně uvádí všechny střety zájmů, které mohou nastat, a to jmenovitě „skutečné“, „potenciální“ a „zřejmé“ střety zájmů. Ve své odpovědi Komise argumentovala tím, že příslušné ustanovení finančního nařízení upravuje pouze „skutečný“ a „potenciální“ střet zájmů a že „zřejmé“ střety zájmů jsou relevantní tehdy, pokud ze šetření vyplyne, že existuje „skutečný“ nebo „potenciální“ střet zájmů. Veřejný ochránce práv o tom nebyl přesvědčen. Avšak vzhledem k tomu, že Komise uvedla, že prohlášení

K otázkám, které veřejný ochránce práv šetřil v oblasti přidělování zakázek a udělování grantů v roce 2012, patřilo údajné nerovné zacházení s účastníky nabídkových řízení a nedostatečná transparentnost.

K otázkám, které veřejný ochránce práv šetřil v oblasti přidělování zakázek a udělování grantů v roce 2012, patřilo údajné nerovné zacházení s účastníky nabídkových řízení a nedostatečná transparentnost. První níže popsaný případ poskytl veřejnému ochránci práv příležitost připomenout Komisi, že zásady řádné správy mohou vyžadovat, aby orgány činily více, než předepisuje právo.

Nerovné zacházení

Případ **642/2008/MMN** se týkal údajného střetu zájmů souvisejícího s technickým poradcem v nabídkovém řízení. Stěžovatel tvrdil, že Komise porušila zásadu rovného zacházení, protože jeden

o nestrannosti a důvěrnosti přezkoumá, veřejný ochránce práv došel k závěru, že další šetření není odůvodněné. Současně uvedl, že požádá Komisi, aby v přiměřené lhůtě předložila zprávu o výsledku oznámeného přezkumu.

V případě **3000/2009/JF** veřejný ochránce práv konstatoval, že Komise nezajistila rovné zacházení s účastníky nabídkového řízení, což snížilo šance stěžovatele na úspěch v nabídkovém řízení. Navrhl smírné řešení v tom smyslu, aby Komise nahradila stěžovateli náklady, které mu vznikly v souvislosti s jeho účastí v daném řízení. V důsledku toho Komise vyplatila více než 10 000 EUR.

Stížnosti a šetření

V případě **105/2011/TN** byla nabídka stěžovatele odmítnuta, když vyšlo najevo, že jeho navrhovaný vedoucí týmu se zavázal k práci na plný úvazek pro jiný projekt financovaný EU, probíhající současně. Veřejný ochránce práv došel k závěru, že Komise se dopustila nesprávného úředního postupu, když zadavateli doporučila vyloučit nabídku dané společnosti dříve, než bylo zjištěno, že navrhovaný vedoucí týmu nebude pro daný projekt k dispozici. Konečné rozhodnutí nabídku vyloučit však bylo správné. Veřejný ochránce práv učinil další poznámku s cílem snížit riziko vzniku podobných problémů v budoucnosti.

Nedostatečná transparentnost

V případě **1683/2011/TN**, který se týkal nabídkového řízení na smlouvu o dodávkách, Komise uznala, že řízení nebylo plně transparentní. Uvedla, že v době přípravy jejího stanoviska k tomuto případu jednala se stěžovatelem s cílem vyřešit tento problém smírně. Veřejný ochránce práv ocenil, že Komise převzala odpovědnost za chybu a že se stěžovatelem jedná o řešení.

Plnění smluv

Veřejný ochránce práv se domnívá, že se o nesprávný úřední postup jedná tehdy, pokud veřejný orgán nejedná v souladu

Rozsah přezkumu, který veřejný ochránce práv může v takovýchto případech provést, je však nutně omezený. Veřejný ochránce práv zastává názor, že by neměl usilovat o určení toho, zda došlo k porušení smlouvy některou ze stran, jedná-li se o spornou záležitost. Touto otázkou se může účinně zabývat pouze příslušný soud.

V případech týkajících se sporů v souvislosti se smlouvami veřejný ochránce práv považuje za opodstatněné omezit své šetření na ověření, zda daný orgán Unie poskytl koherentní a přiměřené vysvětlení právního základu pro své jednání a proč se domnívá, že jeho názor na smluvní postoj je odůvodněný. Je-li tomu tak, veřejný ochránce práv vyvodí závěr, že jeho šetření neodhalilo nesprávný úřední postup. Tímto závěrem není dotčeno právo stran, aby nechaly svůj smluvní spor přezkoumat a rozhodnout příslušným soudem.

V roce 2012 měl veřejný ochránce práv příležitost zabývat se řadou otázek základních práv v oblasti smluv, zejména právem být vyslechnut. Často se také zabýval obviněními z nespravedlnosti, zejména ve sporech týkajících se způsobilých nákladů a provedení auditů. A v neposlední řadě veřejný ochránce práv zkoumal i rozsah povinností Komise vůči subdodavatelům.

V roce 2012 měl veřejný ochránce práv příležitost zabývat se řadou otázek základních práv v oblasti smluv, zejména právem být vyslechnut. Často se také zabýval obviněními z nespravedlnosti, zejména ve sporech týkajících se způsobilých nákladů a provedení auditů.

s pravidlem nebo zásadou, které jsou pro něj závazné. K nesprávnému úřednímu postupu proto může dojít rovněž v případě, kdy jde o plnění povinností vyplývajících ze smluv uzavřených orgány EU.

Nedodržování základních práv

Případ **2635/2010/TN** se týkal toho, že Komise údajně neinformovala stěžovatele o svém zjištění, že stěžovatel porušil kodex chování pro volební pozorovatelské mise EU. Vzhledem k tomu, že veřejný ochránce práv nebyl zcela přesvědčen o tom, že byla dodržena práva stěžovatele zaručená Listinou základních práv, jakož i Evropským kodexem řádné správní praxe, navrhl opatření, která by Komise mohla přijmout pro nápravu. Komise ujistila, že stěžovatel zůstane plně způsobilým kandidátem pro budoucí volební pozorovatelské mise. Dále uvedla, že v souvislosti s obecnými postupy pro zjištění porušení kodexu chování pro pozorovatele EU již realizuje návrh veřejného ochránce práv na provedení přezkumu.

V případě **1045/2011/RT** Komise na základě vyšetřování úřadu OLAF rozhodla vymoci zpět celou částku zaplacenou za dva projekty. Stěžovatel tvrdil, že jej Komise nevyslechla v souvislosti s obviněními, která proti němu byla vznesena. Veřejný ochránce práv měl za to, že stěžovatel měl *de facto* možnost být vyslechnut, protože mohl předložit své připomínky před procesem vymáhání a během něj a změnit tak výsledek ve svůj prospěch. Předběžný informativní dopis uvádějící důvody vymáhání však neobsahoval výslovnou výzvu k předložení připomínek k zamýšlenému vymáhání a jasné uvedení příslušné lhůty. Veřejný ochránce práv v této věci učinil další poznámku.

Případ **2386/2010/MHZ** se týkal propuštění polského odborníka z místa vedoucího týmu projektu financovaného Evropskou unií v Bosně a Hercegovině. Stěžovatel mimo jiné tvrdil, že nebylo respektováno jeho právo být vyslechnut

a být informován o důvodech žádosti Komise. Veřejný ochránce práv zastával názor, že to, že Komise nezajistila právo stěžovatele na obhajobu, než jeho zaměstnavatele požádala, aby jej propustil, představuje případ nesprávného úředního postupu. Rovněž kritizoval Komisi za to, že neuvedla přesvědčivé vysvětlení toho, proč o své žádosti o propuštění stěžovatele neinformovala orgány Bosny a Hercegoviny.

Údajná nespravedlnost

Mnoho případů v této oblasti se týká sporů ohledně způsobilých nákladů, které často vznikají na základě zjištění auditu. V některých případech je postoj orgánu rozumný, ačkoli tomu tak nebylo v případě týkajícím se stížnosti **3373/2008/JF**, který vznikl poté, co zpráva o auditu určila v projektu sponzorovaném Evropskou unií některé náklady jako nezpůsobilé. Veřejný ochránce práv vyzval Komisi, aby se svého nároku na vrácení peněz vzdala, protože je nepřiměřený a nespravedlivý. Komise to odmítla. Veřejný ochránce práv pak zdůraznil, že pokud se organizace, jako je stěžovatel, setkají s mlčením projektových úředníků EU ve vztahu ke své činnosti týkající se projektů, které provádějí, mohou být důvodně vedeny k přesvědčení, že jednají v souladu s platnými pravidly. Pokud tomu tak není a projektoví úředníci jsou o takových krocích informováni, měli by přijmout preventivní opatření. Jestliže tak neučiní, mělo by být možné uplatnit vůči nim disciplinární opatření. Protože výše uvedená situace vyvolala závažnou principiální otázku, veřejný ochránce práv se domníval, že by mohla být odůvodněna zvláštní zpráva pro Evropský parlament. Rozhodl se však takovou zprávu Parlamentu nepředložit dříve, než provede zvláštní šetření z vlastního podnětu zaměřené na určité aspekty chování Komise v souvislosti s projekty, které financuje.

Stížnosti a šetření

Naopak v případě 351/2011/OV, který se týkal zamítnutí osobních nákladů projektového partnera, veřejný ochránce práv došel k závěru, že dohoda o poskytnutí grantu nedává Komisi zákonné právo zamítnout osobní náklady vykázané stěžovatelem. Veřejný ochránce práv rovněž zjistil, že Komise uplatnila svou rozhodovací pravomoc k největšímu možnému prospěchu stěžovatele, protože umožnila převod některých osobních nákladů do kategorie „náklady na subdodávky“. Odmítnutí Komise považovat zbývající část nezpůsobilých nákladů na subdodávky za způsobilou proto nebylo podle vyjádření veřejného ochránce práv nespravedlivé.

Případ 901/2011/OV se rovněž týkal vrácení nezpůsobilých nákladů v rámci projektu pro provedení auditu. Stěžovatel se obrátil na veřejného ochránce práv s tvrzením, že postoj Komise je bezdůvodný a nespravedlivý. Argumentoval tím, že jednal v dobré víře a na základě informací, které obdržel od koordinátora projektu. Veřejný ochránce

Někdy jsou v případech týkajících se zaměstnanců ohrožena základní práva, což veřejnému ochránci práv dává možnost prosazovat řádné uplatňování Listiny základních práv.

práv zjistil, že závěr Komise, že příslušné náklady jsou nezpůsobilé, je správný. Rovněž upozornil na to, že koordinátor není zástupcem Komise a že Komise není vázána žádným tvrzením koordinátora, které neplyne z výslovných pokynů Komise. Veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že žádné takové výslovné pokyny poskytnuty nebyly. Proto nezjistil žádný nesprávný úřední postup.

Povinnosti Komise vůči subdodavatelům

Stěžovatel v případě 535/2010/RT pracoval jako odborník na projektu financovaném Komisí. Za jeho práci mu byla poskytnuta pouze částečná odměna a stěžovatel požádal Komisi o zásah s cílem zajistit, aby obdržel platbu, na kterou má nárok. Komise to neučinila. Poté, co zasáhl veřejný ochránce práv, Komise požádala hlavního dodavatele o vyplacení dlužné částky. Veřejný ochránce práv případ uzavřel a dodal, že věří, že navzdory odmítavým odpovědím, které dosud obdržela, bude Komise svého hlavního dodavatele i nadále vyzývat k uhrazení dlužné částky, přičemž využije veškerých jí dostupných prostředků, aby svého hlavního dodavatele přesvědčila změnit jeho nekooperativní postoj.

Správa a služební řád

Každý rok veřejný ochránce práv obdrží řadu stížností týkajících se personálních otázek v orgánech, a to zejména toho, jak správa EU uplatňuje služební řád

a jiné relevantní dokumenty. Někdy jsou v případech týkajících se zaměstnanců ohrožena základní práva, což veřejnému ochránci práv dává možnost prosazovat řádné uplatňování Listiny základních práv. V jiných případech se sporným stává způsob, jakým se orgány EU rozhodnou vykládat služební řád. V těchto případech se veřejný ochránce práv pokouší alespoň zajistit, aby dané orgány zohledňovaly a správně uplatňovaly judikaturu Soudního dvora.

Povinnost péče

Případ **11/2012/(ZV)AN** vyvolal otázku týkající se Listiny základních práv. Konkrétně se týkal toho, že neexistují ustanovení, která by učitelům vyslaným do evropských škol umožnila čerpat rodičovskou dovolenou. Šetření bylo zaměřeno na Komisi v její funkci člena správní rady evropských škol a plátce příspěvků na jejich financování. Veřejný ochránce práv zastával názor, že skutečnost, že nelze čerpat rodičovskou dovolenou, není v souladu s Listinou základních práv a ostatními ustanoveními práva EU. V průběhu šetření byl služební řád evropských škol pozměněn tak, aby stanovil možnost požádat o rodičovskou dovolenou. Žádosti stěžovatelky o čerpání rodičovské dovolené bylo tudíž vyhověno.

Případ **1810/2011/BEH** se týkal zpracování žádosti stěžovatele o interní mobilitu a pomoc u agentury Frontex, Evropské agentury pro řízení operativní spolupráce na vnějších hranicích členských států Evropské unie. Veřejný ochránce práv měl za to, že agentura včas neodpověděla na žádost stěžovatele o interní mobilitu. Pokud jde o žádost o pomoc, veřejný ochránce práv zjistil, že agentura Frontex provedla řádné šetření daných skutečností. Agentura Frontex například jmenovala interního vyšetřovatele, který nabízel dostatečné záruky nezávislosti a odborné kvalifikace a vypracoval komplexní zprávu opírající se o shromážděná prohlášení a svědectví. Pokud jde o včasnost jejich opatření, veřejný ochránce práv konstatoval, že agentura Frontex v případě stěžovatele trvale a soustavně postupovala a pravidelně jej informovala o stavu věci, které se ho týkaly. Veřejný ochránce práv došel k závěru, že stanovisko agentury

Frontex, podle něhož nebylo vhodné přijmout mimořádná opatření, bylo rozumné.

Nepřiměřenost

V případě **1752/2011/RT**, v němž Komise odmítala uhradit stěžovateli cestovní výdaje jeho dětí, protože se stěžovatel rozhodl opustit Guineu předtím, než Komise vyhlásila krizovou situaci v této zemi, veřejný ochránce práv upozornil na věk dětí a vyzval Komisi ke zvážení, zda by nemohla najít řešení tohoto případu tím, že by úhradu cestovních výdajů stěžovatele nabídla *ex gratia*. Komise souhlasila.

Případ **141/2011/RT** se týkal určení místa původu stěžovatele. Ve svém stanovisku Komise uznala, že Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) učinil chybu, když jako místo původu stěžovatele místo Marseille určil Brusel. Stěžovatel však výše uvedené rozhodnutí nezpochybnil ve lhůtě stanovené ve služebním řádu, Komise byla tudíž rozhodnutím úřadu EFSA vázána. Veřejný ochránce práv došel k závěru, že není důsledné, aby Komise uznala, že rozhodnutí úřadu EFSA bylo chybné, a současně aby z něho sama vycházela. V reakci na to Komise souhlasila s tím, že místo původu stěžovatele určí znovu.

Problémy týkající se povýšení

V případě **2744/2009/(MF)JF** stěžovatelka tvrdila, že zaměstnanec Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) byl povýšen v důsledku politického tlaku. Šetření veřejného ochránce práv odhalilo, že EHSV daného úředníka skutečně povýšil v rozporu se svými vlastními interními pravidly. Kromě toho našel důkazy o nevhodném zasahování do procesu povyšování

Stížnosti a šetření

pracovníků. EHSV uznal, že nejednal správně, a nestandardní rozhodnutí zrušil. Přijal také vhodná opatření s cílem předcházet tomu, aby v budoucnosti docházelo k podobným situacím. Veřejný ochránce práv však kritizoval skutečnost, že EHSV neodpověděl na jeho návrh doporučení správně, když vypracoval prohlášení, která byla jasně v rozporu se skutečnostmi zdokumentovanými v jeho složce. Vzhledem k obzvláště závažným odhaleným nesrovnalostem a s ohledem na to, že takové chování ohrožuje transparentnost a image institucí EU u veřejnosti, postoupil veřejný ochránce práv své rozhodnutí předsedovi Evropského parlamentu, který by mohl zvážit jeho přidělení příslušnému výboru Parlamentu, který se EHSV zabývá.

Případ **683/2010/OV** se také týkal sporu ve věci povýšení, tentokrát povýšení stěžovatele, který byl v roce 2004 „dočasně přidělen“ z Rady do Komise. V důsledku chyby v systému informačních technologií k němu Komise přistupovala jako k „převedenému úředníkovi“. V roce 2008 Komise stěžovatele povýšila, když si však uvědomila, že povýšení se zakládalo na počtu bodů pro povýšení, které stěžovatel nashromáždil jako „dočasně přidělený“, a nikoli jako „převedený úředník“, bylo povýšení zrušeno. Po zásahu veřejného ochránce práv Komise souhlasila s tím, že základem stížnosti byla chyba v systému informačních technologií a že mohla žádost stěžovatele o převedení vyřídit rychleji. Komise navrhla stěžovatele povýšit.

Stěžovatelka v případě **475/2012/KM** se na veřejného ochránce práv obrátila s tvrzením, že jí Komise nesprávně zpětně nevyplatila částky dlužné v důsledku jejího povýšení s retroaktivním účinkem. Požádala Komisi, aby zvážila vypořádání věci, protože se zdálo spravedlivé, aby jí byly příslušné nedoplatky vyplaceny. Pouhý měsíc po zahájení šetření stěžovatelka veřejného ochránce práv informovala, že Komise jí nárok přiznala tím, že ji povýšila k datu 1. ledna 2010, a vyplatila jí dlužnou částku z toho vyplývající.

Nesprávné vyřízení stížnosti

Stěžovatel v případě **862/2011/AN** se neúspěšně účastnil ověřovacího řízení. Podal stížnost podle čl. 90 odst. 2 služebního řádu. Komise stížnost postoupila Evropskému úřadu pro výběr personálu (EPSO) jakožto v této věci příslušné instituci. Úřad EPSO se o tom však dozvěděl až o pět měsíců později a zaujal stanovisko, že v důsledku uplynutí zákonných lhůt byla stížnost automaticky zamítnuta. Veřejný ochránce práv zastával názor, že charakter čl. 90 odst. 2 úřadu EPSO brání zaujetí takového stanoviska. Vydal návrh doporučení, podle něhož měl úřad EPSO mít za to, že stížnost byla podána v den, kdy ji úřad skutečně obdržel. Dále požádal úřad EPSO, aby posoudil přípustnost stížnosti z hlediska dodržování lhůt na základě data podání nepřislušné instituci. Úřad EPSO přijal druhý, nikoli však první návrh doporučení veřejného ochránce práv. Zastával názor, že jeho stanovisko podporuje judikatura Soudního dvora. Veřejného ochránce práv argumenty úřadu EPSO nepřesvědčily, proto případ uzavřel kritickými poznámkami.

Konkurzy a výběrová řízení

EPSO

Evropský úřad pro výběr personálu (EPSO) je předmětem většiny šetření veřejného ochránce práv týkajících se vyhlášených konkurzů a jiných výběrových řízení. Postupem let úřad EPSO navázal s veřejným ochráncem práv konstruktivní spolupráci s cílem řešit stížnosti rychle a užitečně. U některých případů tento trend pokračoval i v roce 2012, jak dokládají níže uvedené příklady. V některých případech však byly reakce úřadu na určité problémy, na něž bylo poukázáno během roku, důvodem ke znepokojení.

Organizační otázky

Případ **989/2011/ER** se týkal politiky úřadu EPSO pro rezervování vstupních testů prováděných na počítači v otevřených výběrových řízeních. Ve svém rozhodnutí veřejný ochránce práv připomněl zjištění svého šetření z vlastního podnětu **OI/9/2010/RT**, podle nichž je nový postup rezervace testů prováděných na počítači přiměřeným a nezbytným opatřením, které má zkrátit dobu celého výběrového řízení. Zastával názor, že úřad EPSO stěžovatelku řádně informoval o důsledcích promeškání lhůty pro rezervaci jejích počítačových testů. Stěžovatelka navíc neuvedla žádný konkrétní důvod, proč nemohla v době rezervací získat přístup k internetu. Úřad EPSO také na její žádosti okamžitě odpověděl. Veřejný ochránce práv však navrhl, že by úřad EPSO mohl v budoucnu proaktivně přihlížet ke zvláštní situaci uchazečů, kteří uvedou, že si nemohli své počítačové testy zarezervovat. Úřad EPSO by také mohl zvážit možnost specifikovat v pokynech k otevřeným výběrovým řízením důsledky promeškání lhůty pro rezervaci počítačových vstupních testů.

V případě **521/2012/EIS**, který byl vyřešen za méně než 30 dnů zjednodušeným postupem, úřad EPSO (i) poskytl stěžovateli další možnost podstoupit příslušné testy v její zemi bydliště a (ii) uhradil jí dodatečné cestovní náklady. Stěžovatelka dokončila první část svého vstupního testu a začala pracovat na druhé části, když počítačový systém přestal fungovat, a v důsledku toho stěžovatelka nemohla své testy dokončit na místě.

Nejasné informace

Případ **1370/2010/BEH** se týkal údajného nesprávného úředního postupu při pořádání otevřeného výběrového řízení, jehož cílem bylo sestavení rezervních seznamů asistentů v odvětví stavebnictví. Protože se stěžovatel domníval, že písemný test, který podstoupil, nebyl v souladu s oznámením o výběrovém řízení, obrátil se na úřad EPSO, který trval na tom, že testy jsou v souladu s oznámením. Poté, co analyzoval znění oznámení o výběrovém řízení, dospěl veřejný ochránce práv k závěru, že toto oznámení nebylo dostatečně jasné. Proto učinil kritickou poznámku.

Ostatní orgány, instituce a jiné subjekty

Ačkoliv je většina stížností týkajících se náboru zaměstnanců nasměrována proti úřadu EPSO, veřejný ochránce práv obdrží příležitostně stížnosti na jiné orgány, velmi často na subjekty, které byly zřízeny poměrně nedávno.

V reakci na šetření z vlastního podnětu **OI/3/2012/CK** Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací (ENISA) oznámila svou novou politiku týkající se výběrových řízení a poskytla kopii svých revidovaných pokynů pro nábor

Stížnosti a šetření

zaměstnanců. Podle revidované politiky agentury ENISA jsou nyní uchazeči informováni o každém kroku řízení e-mailem. Šetření bylo zahájeno ve věci politiky agentury ENISA neodpovídat na žádosti uchazečů o informace týkající se výsledku výběrových řízení.

Případ **1513/2010/VIK** se týkal způsobilosti vítězů výběrového řízení CAST RELEX 2008, v němž se mohli smluvní zaměstnanci ucházet o volná pracovní místa v orgánech a agenturách EU. Stěžovatelka v tomto případě odpověděla na výzvu k vyjádření zájmu, kterou vydala Výkonná agentura Evropské rady pro výzkum (ERCEA). Agentura ERCEA její přihlášku zamítla, protože měla za to, že způsobilí k účasti jsou pouze uchazeči z „běžné databáze CAST“. Veřejný ochránce práv konstatoval, že ve výzvě k vyjádření zájmu nic nenaznačovalo, že uchazeči, kteří byli zařazeni do databáze CAST RELEX, nebudou způsobilí. Komise odpověděla, že počátkem roku 2012 se rozhodla zpřístupnit databázi CAST RELEX 2008 všem ostatním orgánům a agenturám EU. Kromě toho byla platnost příslušného rezervního seznamu prodloužena do 31. prosince 2012.

Případ **1017/2010/MMN** se týkal náborového řízení pro Dům evropských dějin. V reakci na tvrzení stěžovatelky veřejný ochránce práv souhlasil s tím, že Parlament se zavázal zveřejnit podrobnosti o výběrových řízeních na dočasné a/nebo smluvní zaměstnance na internetových stránkách úřadu EPSO, nebo přinejmenším vyvolal takový dojem. To, že tento (skutečný nebo zdánlivý) závazek v daném případě nesplnil, představovalo nesprávný úřední postup. Veřejný ochránce práv rovněž zjistil aspekty postupů Parlamentu, které lze zlepšit, a učinil tři další poznámky.

Stěžovatel v případě **328/2011/TN** tvrdil, že Evropské středisko pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) neprovedlo příslušné výběrové řízení spravedlivě a řádně. Veřejný ochránce práv v řízení zjistil řadu nedostatků. Za prvé, výběrová komise nesprávně rozhodla nepřihlížet k písemnému testu. Za druhé, podmínka, podle níž uchazeči museli získat minimálně 70 % bodů, nikdy nebyla uchazečům sdělena. Středisko ECDC také řádně neinformovalo uchazeče o výsledku výběrového řízení. Veřejný ochránce práv ocenil kladnou reakci střediska ECDC na jeho návrh smírného řešení.

Případ **1167/2011/MMN** vedený proti Evropskému orgánu pro cenné papíry a trhy (ESMA) se týkal toho, že tento orgán zamítl žádost o pracovní místo. Ve své odpovědi na zjištění veřejného ochránce práv týkající se nesprávného úředního postupu orgán ESMA nabídl, že zveřejní nové oznámení o volném pracovním místě, v podstatě totožné s oznámením, které vedlo k dané stížnosti. Stěžovatel uvedl, že má zájem získat odškodnění. Rovněž se domníval, že zveřejnění nového pracovního místa nebude odpovídajícím opravným prostředkem kvůli rozdílu mezi návrhem nového oznámení o volném pracovním místě a oznámením původním. S ohledem na to orgán ESMA předložil pozměněný návrh oznámení o volném pracovním místě, který stěžovatel přesto odmítl. Veřejný ochránce práv případ uzavřel konstatováním, že (i) stěžovatel jasně uvedl, že přijme jen finanční odškodnění; (ii) orgán ESMA nabídl přijetí odpovídajících opatření k odstranění nesprávného úředního postupu a (iii) stěžovatel nepředložil přesvědčivé důvody k prokázání toho, proč by měla být dána přednost finančnímu odškodnění.

Případ **2017/2011/RT** se týkal toho, že Komise neposkytla přiměřené vysvětlení pro zpožděné zveřejnění výsledků konkurzu. Veřejný ochránce práv se domníval, že doba, kterou Komise trvalo zveřejnění výsledků vstupních testů, byla příliš dlouhá. Kromě toho Komise neuvedla dostatečné důvody, proč se zveřejnění výsledků zpozdilo o deset měsíců. A konečně, během tohoto desetiměsíčního období Komise nepovažovala za vhodné poskytnout uchazečům jakékoli informace týkající se data, kdy očekává zveřejnění výsledků, a důvodů tohoto zpoždění.

Případ **1264/2012/VL**, týkající se Institutu pro perspektivní technologické studie (IPST) Evropské komise, spočíval v údajné diskriminaci uchazeče o pracovní místo, který se rozhodl necestovat letecky. Jeho pracovní pohovor byl v důsledku toho zrušen a jeho žádost o úhradu nákladů na vlakovou jízdenku byla zamítnuta. Brzy poté, co veřejný ochránce práv požádal Komisi o stanovisko, jej stěžovatel informoval, že Komise se rozhodla, že mu uhradí neproplacenou výši ceny vlakové jízdenky, kterou si zakoupil.

V případě **278/2011/RT** veřejný ochránce práv došel k závěru, že Výkonná agentura pro transevropskou dopravní síť (TEN-T EA) přesně nevysvětlila, proč byla stěžovatelka na základě svého motivačního dopisu zbavena způsobilosti k zařazení na užší seznam uchazečů. Navrhl, aby výkonná agentura podrobně vysvětlila, proč byl dopis stěžovatelky méně přesvědčivý než dopisy, které předložili úspěšní uchazeči. Agentura TEN-T EA ve své odpovědi uvedla podrobné zdůvodnění.

Stěžovatel v případě **1425/2012/VIK** se zúčastnil výběrového řízení, které pořádala Evropská nadace pro zlepšení životních a pracovních podmínek (Eurofound). Pro podání žádosti musel stěžovatel vyplnit formulář žádosti a načíst jej do systému. Tvrdil, že není schopen podat svou přihlášku v podobě, jakou požadovala nadace Eurofound. Nadace Eurofound nezjistila žádnou nekompatibilitu softwaru, jak tvrdil stěžovatel, rozhodla se však výjimečně přijmout přihlášku stěžovatele po uplynutí lhůty. Nadace Eurofound dále navrhla, aby se stěžovatel obrátil na jejího zaměstnance působícího v oblasti informačních technologií, pokud by měl dále problémy s podáním příslušného formuláře.

Institucionální, politické a jiné záležitosti

Zbývající nadpis zahrnuje celou škálu stížností na orgány v souvislosti s jejich politickou činností či celkovým fungováním.

Kontrola na místě²⁷

Případ **2676/2009/ANA** se týkal toho, jak úřad OLAF postupoval při kontrole na místě. Podle stěžovatele úřad OLAF nedodržel platná pravidla a zásady řádné správy, a v důsledku toho porušil práva stěžovatele. Na základě svého šetření, které zahrnovalo žádost o informace od řeckých orgánů přítomných při kontrole na místě, veřejný ochránce práv došel k závěru, že v rámci kontroly na místě musí úřad OLAF zajistit, aby dostatečně vysvětlil platná práva a procesní záruky dotčených subjektů, což v tomto případě neučinil. Navíc by chování zaměstnanců orgánů

²⁷ Viz také případ **512/2012/BEH** týkající se toho, že Komise údajně nepřijala odpovídající opatření s cílem řešit zvýšenou úmrtnost včel. Tento případ je popsán v oddíle 1.4 výše.

Stížnosti a šetření

EU mělo splňovat nejvyšší standardy. Pokud občan tvrdí, že jednání takového zaměstnance tyto standardy nesplňovalo, měl by být dotčený orgán schopen poskytnout uspokojivé vysvětlení, které by taková obvinění vyvrátilo.

Případ **2450/2008/BEH** se týkal úlohy dohledu Komise ve stavebním projektu v Tiraně. Konkrétně stěžovatel tvrdil, že mu delegace Komise v Albánii neposkytovala řádnou podporu (i) v jeho snaze zajistit, aby byly projektové práce prováděny v souladu se smlouvou; a (ii) v jeho souvisejících konfliktech s jinými stranami podílejícími se na projektu. Po nahlédnutí do spisu veřejný ochránce práv konstatoval, že stěžovatel, který nesl v projektu klíčovou odpovědnost, ohlásil Komisi proti němu namířené hrozby a zastrašování. Komise uznala závažnost těchto případů, které byly projednány na dvou schůzkách. To však nebylo úměrné uznané závažnosti situace, vzhledem k níž by se jasně očekával rozhodný krok Komise. Veřejný ochránce práv také zastával názor, že Komise nevyužila pravomocí, které měla k dispozici, aby požadovala vyšetřování, které by se snažilo spolehlivě zjistit fakta o smrtelné nehodě, při které přišel o život jeden pracovník. Pokud jde o tvrzení stěžovatele, že jej Komise nepodpořila v jeho snaze zajistit dodržování smlouvy o dílo, neodhalilo šetření veřejného ochránce práv žádný nesprávný úřední postup. Vzhledem k jeho zvláštní odbornosti a odpovědnosti v oblasti auditu vynakládání finančních prostředků EU však veřejný ochránce práv vyzval Evropský účetní dvůr, aby posoudil určité aspekty případu, které šetření veřejného ochránce práv nezahrnovalo.

Případ **814/2010/JF** se týkal toho, že Komise neodpověděla na žádosti o nezávislý externí audit evropských škol, zaměřený zejména na problematiku související s neúspěšností žáků a správou škol. Veřejný ochránce práv zjistil, že navrhovaná reakce Komise patrně sledovala návrh předložený Parlamentem, aby evropské školy hledaly inspiraci v nejlepších vzdělávacích systémech na světě, které jsou uvedeny ve studii Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD). Dle názoru veřejného ochránce práv by účast v této studii odpovídajícím způsobem neuspokojila požadavek stěžovatele na nezávislý externí audit.

Veřejný ochránce práv zahájil šetření z vlastního podnětu **OI/14/2011/BEH** s cílem prosazovat osvědčené postupy týkající se toho, jak jídelny, které dávají k dispozici orgány a instituce EU, nakládají s nespotřebovanými potravinami. Na základě svého šetření dospěl k závěru, že prozkoumání možností nakládání s nespotřebovanými potravinami způsobem, který je hospodárný a zároveň se řídí etickými hledisky, by bylo konkrétní známkou péče Unie o potřebné osoby. Uvítal iniciativy, jež dotčené orgány již za účelem předcházení plýtvání potravinami zavedly do praxe. Podle veřejného ochránce práv by mělo být v maximálním možném rozsahu upřednostňováno efektivní využívání zdrojů, a zejména využití nespotřebovaných potravin pro lidskou spotřebu. Veřejný ochránce práv poznamenal, že Parlament se v mezidobí danou otázkou zabýval a vydal příslušné doporučení.

Údajná diskriminace

Případ 2650/2008/MMN se týkal toho, že Evropská agentura pro léčivé přípravky (EMA) údajně odmítla povolit změnu centralizovaného rozhodnutí o registraci, jehož držitelem byla farmaceutická společnost. Veřejný ochránce práv dospěl k závěru, že z použitelných právních předpisů lze odvodit, že držitel rozhodnutí o registraci je povinen zajistit, aby jeho přípravky byly odpovídajícím způsobem označeny, když je uvádí na trh. Názor agentury EMA, že metoda označování navrhovaná stěžovatelem není v souladu s použitelnými právními předpisy, se jevil jako správný. Pokud jde o otázku diskriminace, kterou stěžovatel také nastolil, veřejný ochránce práv zastával názor, že držitel rozhodnutí o registraci a paralelní dovozce nemusí být nezbytně ve stejné situaci. Kromě toho, i pokud by se mělo předpokládat, že ve srovnatelné situaci jsou, skutečnost, že agentura EMA možná paralelním distributorům nesprávně udělila oprávnění pro nezákonné postupy označování, by neopravňovala stěžovatele k tomu, aby získal souhlas agentury EMA ke stejným postupům.

V případě 3419/2008/KM²⁸, který se týkal toho, že Evropská agentura pro bezpečnost letectví (EASA) nepřeložila dokumenty ke konzultaci (tzv. „oznámení o navrhované změně“), veřejný ochránce práv konstatoval, že agentura podniká užitečné kroky správným směrem. Konkrétně agentura přislíbila, že na svých internetových stránkách jasně uvede, že o překlady shrnutí oznámení o navrhované změně lze požádat, zveřejní všechny dosud vyhotovené překlady a dle potřeby prodlouží lhůtu pro konzultace. Veřejný ochránce práv však trval na tom, že je zásadně důležité, aby byly dokumenty ke konzultacím k dispozici ve všech úředních jazycích, a že jeho doporučení v tomto případě řádně přihlédlo k potřebě vynakládat veřejné finanční prostředky obezřetně. Kritizoval to, že agentura EASA odmítla oznámení o navrhované změně nebo alespoň jejich shrnutí překládat.

28. Viz také případ 640/2011/AN, který se týkal jazykové politiky Komise pro veřejné konzultace a je popsán v oddíle 1.4 výše.

Stížnosti a šetření

1.7 Postoupení a rady

Ve více než 75 % všech případů projednávaných v roce 2012 (1 854) byl Evropský veřejný ochránce práv schopen pomoci stěžovateli zahájením šetření případu, postoupením případu příslušnému subjektu nebo poskytnutím rady, na koho se má obrátit. Stížnosti, které nespádají do působnosti veřejného ochránce práv, se často týkají údajného porušení právních předpisů EU členskými státy. Mnoho takových případů mohou nejlépe vyřídit národní nebo regionální veřejní ochránci práv v rámci Evropské sítě veřejných ochránců práv. Plnoprávným členem této sítě je také Petiční výbor Evropského parlamentu. Jedním z cílů sítě je usnadnit rychlé předávání stížností příslušnému členu sítě, ať už národnímu, či regionálnímu veřejnému ochránci práv, obdobné instituci nebo Petičnímu výboru Evropského parlamentu.

Celkově 60 % (1 467) stížností zpracovaných Evropským veřejným ochráncem práv v roce 2012 spadalo do působnosti člena Evropské sítě veřejných ochránců práv.

Celkově 60 % (1 467) stížností zpracovaných Evropským veřejným ochráncem práv v roce 2012 spadalo do působnosti člena Evropské sítě veřejných ochránců práv. Z těchto případů spadalo 740 případů do působnosti Evropského veřejného ochránce práv. Jak uvádí obr. 1.12, v 727 případech veřejný ochránce práv stížnost postoupil²⁹ členu sítě nebo stěžovateli doporučil obrátit se na člena sítě. Z toho bylo 664 stížností včetně 2 níže uvedených příkladů postoupeno národnímu nebo regionálnímu veřejnému ochránci práv či podobnému subjektu nebo byl na tento subjekt stěžovatel odkázán, zatímco 63 stížností bylo postoupeno Petičnímu výboru Evropského parlamentu nebo byl stěžovatel na tento výbor odkázán.

Stížnost postoupená regionálnímu veřejnému ochránci práv

Osoba se zdravotním postižením žijící v Itálii požádala orgány státní správy o finanční pomoc, aby mohla mít stálou asistenci, která by jí umožnila žít samostatně ve vlastním domě, jak stanoví italské právo. Příslušné orgány místní správy odpověděly, že jí mohou poskytnout jen malou peněžní částku. Stěžovatelka nebyla s touto odpovědí spokojena a obrátila se na veřejného ochránce práv, který pak případ postoupil (případ **255/2012/CMV**) regionálnímu veřejnému ochránci práv Lombardie (Itálie). Regionální veřejný ochránce práv později veřejného ochránce práv informoval, že příslušné orgány místní správy se rozhodly poskytnout stěžovatelce plnou výši částky, o kterou žádala.

Stížnost postoupená národnímu veřejnému ochránci práv

Dvanáctiletá rumunská dívka žijící ve Francii uvedla, že její otec, rumunský státní příslušník, byl v době, kdy s matkou a dvěma mladšími sestrami žila ve Francii, ve výkonu trestu odnětí svobody v Rumunsku. Zdravotní stav její matky byl velmi špatný. Dívka požádala veřejného ochránce práv, aby jejímu otci pomohl při převedení výkonu trestu do Francie, aby mohl být blíže své rodině, nebo při „zkrácení“ trestu, aby se mohl vrátit domů. Veřejný ochránce práv případ postoupil (případ **522/2012/AN**) francouzskému ochránci práv (ombudsmanovi), který případ přidělil oddělení svého úřadu, které se zabývá právy dítěte.

V některých případech může veřejný ochránce práv považovat za vhodné postoupit stížnost Evropské komisi, síti SOLVIT nebo síti Vaše Evropa – Poradenství. SOLVIT je síť, kterou Komise zřídila s cílem pomoci lidem, kteří se potýkají s překážkami při uplatňování svých práv na vnitřním trhu Unie. Vaše

29. Stížnost je postoupena pouze s předchozím souhlasem stěžovatele.

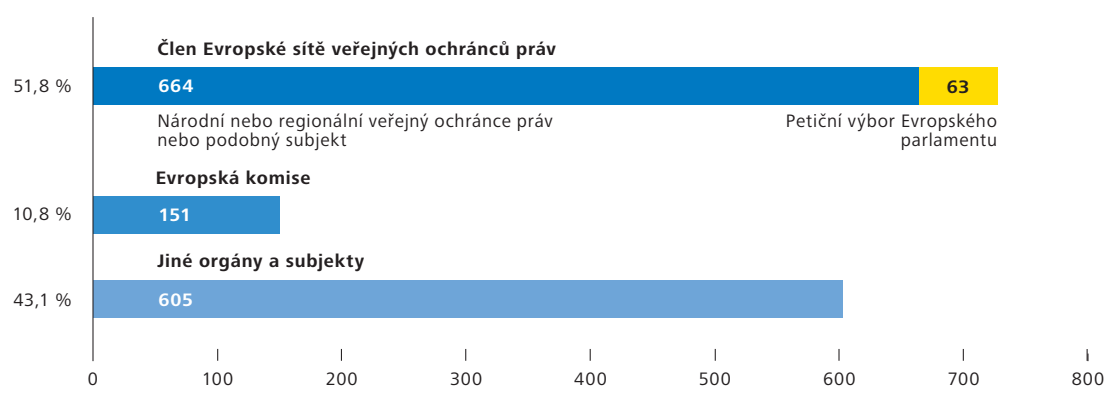
Evropa – Poradenství je další síť zahrnující celou EU, kterou Komise zřídila s cílem poskytovat pomoc a poradenství občanům ohledně jejich života, práce a cestování v EU. Před postoupením stížnosti nebo poskytnutím rady stěžovateli se útvary úřadu veřejného ochránce práv snaží určit, který orgán nebo subjekt by mohl stěžovateli nejlépe pomoci. V roce 2012 bylo 151 stěžovatelů odkázáno na Komisi³⁰ a 605 na jiné orgány a instituce, včetně sítě SOLVIT a Vaše Evropa – Poradenství, jakož i na specializované veřejné ochránce práv nebo subjekty vyřizující stížnosti v členských státech.

Jak ukazují příklady uvedené níže, celkově ve více než 53 % všech případů, které veřejný ochránce práv v roce 2012 projednával, buď poskytl stěžovateli radu, nebo případ postoupil.

Stěžovatelé, kterým bylo doporučeno obrátit se na Evropskou komisi

Maltská státní příslušnice podala u Maltského úřadu pro finanční služby (MFSA, z angl. *Malta Financial Services Authority* – maltský člen sítě FIN-NET³¹) stížnost na společnost poskytující finanční služby na Maltě. Stěžovatelka nebyla s odpovědí úřadu MFSA spokojena a obrátila se na veřejného ochránce práv, kterého nakonec požádala o postoupení její stížnosti (případ **1231/2012/CMV**) Komisi. Veřejný ochránce práv postoupil stížnost Generálnímu ředitelství pro vnitřní trh a služby Komise. Ve své odpovědi stěžovatelce Komise vysvětlila, že nemá pravomoc zabývat se daným případem, a vyzvala stěžovatelku, aby jí předložila veškeré nové informace, které by mohly prokázat, že úřad MFSA nesprávně uplatňuje pravidla EU.

Obr. 1.12: Stížnosti postoupené jiným orgánům či subjektům
Stěžovatelům bylo doporučeno obrátit se na jiné orgány či subjekty

Poznámka i: Výše uvedené údaje zahrnují 95 stížností zaregistrovaných na konci roku 2011, ale zpracovaných v roce 2012. Nezahrnují 18 stížností zaregistrovaných ke konci roku 2012, které byly na konci roku dosud zpracovávány s cílem určit, jaké opatření přijmout.

Poznámka ii: Protože v některých případech veřejný ochránce práv poskytl stěžovateli více než jeden typ doporučení, součet jednotlivých procentuálních podílů přesahuje 100 %.

30. Tento údaj zahrnuje některé případy, v nichž byla stížnost namířená proti Komisi prohlášena za nepřípustnou, protože předložení stížnosti veřejnému ochránci práv nepředcházely vhodné administrativní kroky vůči tomuto orgánu.

31. FIN-NET je síť pro řešení finančních sporů tvořená vnitrostátními systémy mimosoudního řešení stížností v Evropském hospodářském prostoru (členské státy EU plus Island, Lichtenštejnsko a Norsko). Členové sítě FIN-NET zajišťují spotřebitelům v přeshraničních sporech s poskytovateli finančních služeb kontakt s příslušnými systémy a poskytují jim o nich potřebné informace. Komise síť spustila v roce 2001.

Stížnosti a šetření

Když Komise podruhé neodpověděla na stížnost italského dovozce cigaret týkající se porušení právních předpisů, obrátil se tento dovozce na veřejného ochránce práv. Ten kontaktoval Komisi (případ **1775/2012/ER**), která stížnost stěžovatele zaznamenala, odpověděla na jeho dopisy a přistoupila na jeho žádost o setkání. Na setkání a při následných výměnách informací dovozce cigaret poskytl Komisi další informace, argumenty a podklady. Veřejný ochránce práv se později od Komise a stěžovatele dozvěděl, že orgán se stížností stěžovatele na porušení právních předpisů aktivně zabývá.

Stěžovatelé, kterým bylo doporučeno obrátit se na síť SOLVIT

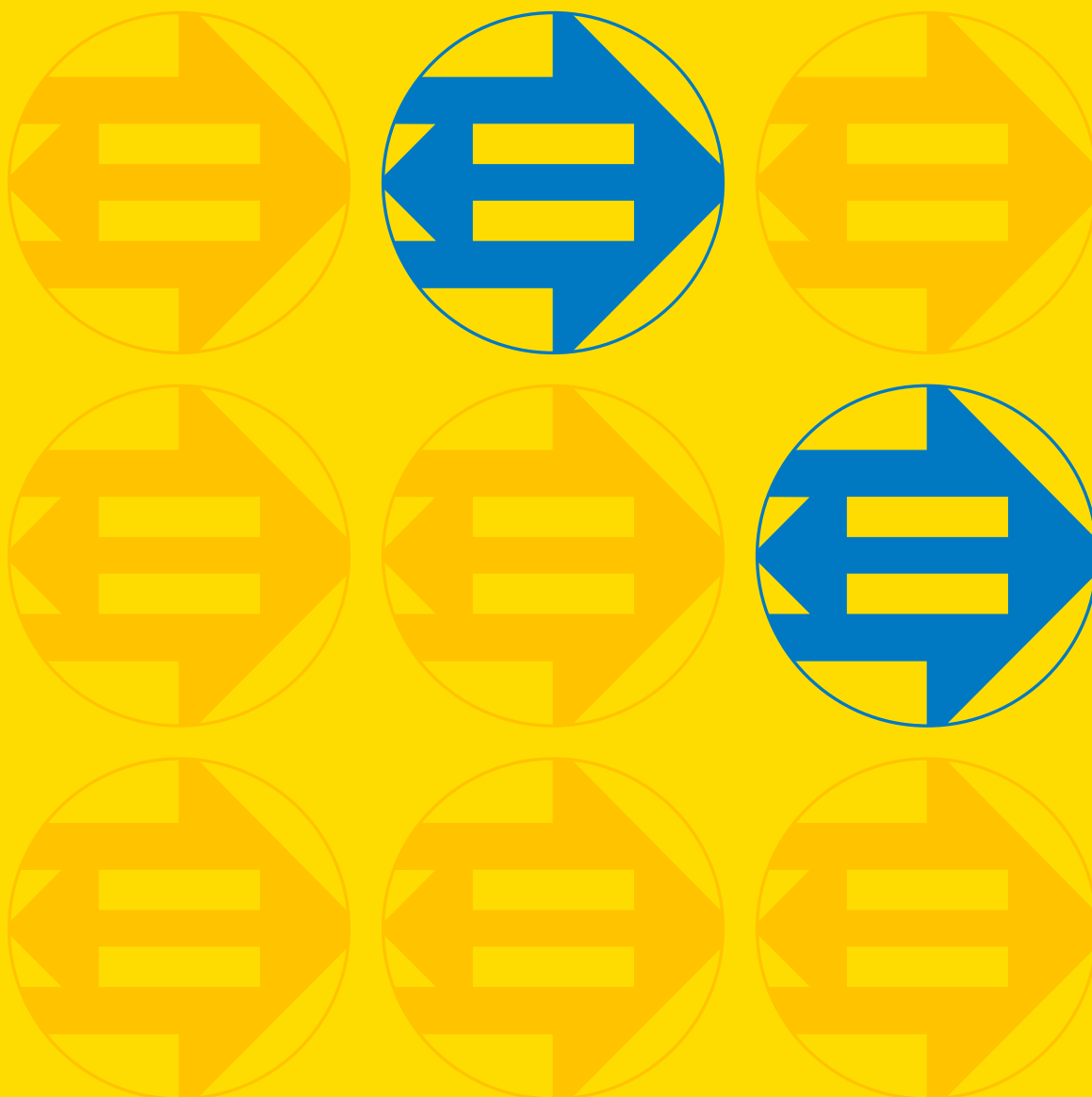
V případě **644/2012/MF** podala francouzská státní příslušnice stížnost na německé orgány státní správy ve věci výše jejího důchodu. Domnívala se, že důchod, který pobírá, není úměrný počtu let, které odpracovala, a že německé orgány jí výši důchodu nevypočítaly správně. Veřejný ochránce práv postoupil případ síti SOLVIT ve Francii, která jej později informovala o svém záměru zahájit vyšetřování a kontaktovat příslušné německé orgány s cílem dosáhnout vypořádání věci.

V jiném případě (případ **1944/2012/HK**) podala španělská státní příslušnice stížnost proti rozhodnutí odboru pro zaměstnanecké a podpůrné dávky při Ministerstvu práce a důchodového zabezpečení ve Spojeném království. Přestěhovala se ze Španělska do Spojeného království a po dobu dvou let pracovala na částečný úvazek, nežli jí byla diagnostikována rakovina a tuberkulóza. Ministerstvo práce a důchodového zabezpečení rozhodlo, že není považována za osobu s obvyklým bydlištěm v zemi, a proto nemá nárok na zaměstnanecké a podpůrné dávky. Veřejný ochránce práv postoupil případ síti SOLVIT ve Španělsku.

V éře Lisabonské smlouvy je naprosto nezbytné, aby orgány vytvářely a podporovaly kulturu služby občanům a dodržování jejich práv. Předcházející tematická analýza se snaží zachytit šíři a bohatost šetření veřejného ochránce práv v roce 2012. Představuje také jednotlivé způsoby, jimiž se veřejný ochránce práv snaží prosazovat zásady kultury služby a přispět k dodržování Listiny základních práv ve skutečném životě. Čtenáři, kteří chtějí studovat šetření veřejného ochránce práv do větší hloubky, mohou navštívit internetové stránky veřejného ochránce práv, na kterých naleznou obsáhlejší shrnutí jeho rozhodnutí, jakož i rozhodnutí, návrhy doporučení a zvláštní zprávy.

2 Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

Tato kapitola podává přehled o vztazích Evropského veřejného ochránce práv s orgány EU, jeho kolegy z řad veřejných ochránců práv a dalšími klíčovými zainteresovanými subjekty v roce 2012. Informuje o setkáních a seminářích, kterých se veřejný ochránce práv zúčastnil, a o jiných činnostech, které prováděl s cílem zajistit, aby byly stížnosti řešeny účinně, aby byly osvědčené postupy v maximální míře sdíleny a aby se zvyšovalo povědomí o úloze veřejného ochránce práv mezi jeho jednotlivými zainteresovanými subjekty.

Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

2.1 Vztahy s orgány, institucemi a jinými subjekty EU¹

Evropský veřejný ochránce práv se pravidelně setkává s členy a úředníky orgánů EU, aby projednal způsoby zvýšení kvality správy, zdůraznil význam řádného vyřizování stížností a zajistil náležitá opatření přijatá v návaznosti na jeho poznámky, doporučení a zprávy.

Evropská komise

Vzhledem k tomu, že Evropské komise se týká největší počet šetření, která veřejný ochránce práv každý rok provádí, vynakládají jeho útvary značné úsilí na systematickou spolupráci se členy a úředníky Komise.

Vzhledem k tomu, že Evropské komise se týká největší počet šetření, která veřejný ochránce práv každý rok provádí, vynakládají jeho útvary značné úsilí na systematickou spolupráci se členy a úředníky Komise.

V průběhu roku se pan Diamandouros setkal s panem Marošem Šefčovičem, místopředsedou Evropské komise pro interinstitucionální vztahy a administrativu.

Dne 22. března pan Diamandouros diskutoval s generálními řediteli Evropské komise.

Veřejný ochránce práv se setkal také s panem Rytisem Martikonisem, zástupcem generálního ředitele pro překlady a s panem Stephenem Questem, ředitelem Úřadu pro správu a vyplácení individuálních nároků (PMO) Evropské komise, a přednesl prezentaci pro řídicí tým úřadu PMO.

Evropský parlament

Veřejný ochránce práv představil svou *Výroční zprávu za rok 2011* panu Martinu Schulzovi, poslanci a předsedovi Evropského parlamentu, dne 22. května a Petičnímu výboru Evropského parlamentu dne 19. června. Parlament zprávu projednal na svém plenárním zasedání dne 25. října. Jako zpravodajka vystoupila paní Erminia Mazzoniová, poslankyně Evropského parlamentu, předsedkyně Petičního výboru.

Kromě toho pan Diamandouros dne 19. června přednesl svou zvláštní zprávu (případ 2591/2010/GG) Petičnímu výboru. V průběhu roku se pan Diamandouros setkal také s panem Constantinem Stratigakisem, generálním ředitelem pro infrastrukturu a logistiku, a s paní Mariou Panagiotouovou, spolupředsedkyní výboru asistentů.

Veřejný ochránce práv představil svou *Výroční zprávu za rok 2011* Martinu Schulzovi, předsedovi a poslanci Evropského parlamentu, dne 22. května.

1. Z důvodu stručnosti se ve zprávě pojem „orgány“ užívá k označení všech orgánů, institucí a jiných subjektů EU.

Ostatní orgány

V průběhu roku 2012 se pan Diamandouros setkal s panem Mariem Draghim, prezidentem Evropské centrální banky (ECB), panem Wernerem Hoyerem, prezidentem Evropské investiční banky (EIB), panem Davidem Bearfieldem, ředitelem Evropského úřadu pro výběr personálu (EPSO), a s paní Larainou Laudatiovou, inspektorkou ochrany údajů Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF).

Kromě toho přednesl prezentaci pro účastníky programu Erasmus pro veřejnou správu, který organizovala Evropská správní škola.

Agentury

Během celého roku 2012 pan Diamandouros oslovoval různé agentury EU s cílem zdůraznit význam řádné správy, dobrého vyřizování stížností a kultury služby.

Veřejný ochránce práv uskutečnil návštěvy nebo setkání s řediteli a výbory zaměstnanců agentury FRA, střediska Cedefop, nadace Eurofound, Europolu, Eurojustu, rady ESRB a agentur ENISA, Frontex a ECHA.

Další informace o programu návštěv veřejného ochránce práv v agenturách EU během roku 2012, jejichž cílem bylo prosazování řádné správy a sdílení osvědčených postupů mezi agenturami, naleznete v pododdíle nazvaném „Stížnosti a šetření z vlastního podnětu“ v oddíle 1.1 této zprávy.

2.2 Vztahy s veřejnými ochránci práv a obdobnými institucemi

Na Evropského veřejného ochránce práv se obrací mnoho stěžovatelů v případě, že mají problémy s vnitrostátními, regionálními nebo místními veřejnými správami. Evropský veřejný ochránce práv úzce spolupracuje se svými protějšky v členských státech s cílem zajistit, aby stížnosti občanů týkající se práva EU byly vyřizovány rychle a účinně. Z největší části se tato spolupráce odehrává pod záštitou Evropské sítě veřejných ochránců práv. Tato síť se nyní skládá z 99 úřadů v 35 evropských zemích. Síť zahrnuje národní a regionální veřejné ochránce práv a obdobné instituce členských států Evropské unie, kandidátských zemí na členství v EU a dalších zemí Evropského hospodářského prostoru a/nebo schengenského prostoru, jakož i Evropského veřejného ochránce práv a Petiční výbor Evropského parlamentu.

Jedním z hlavních cílů sítě je usnadnit rychlé předávání stížností příslušnému veřejnému ochránci práv nebo obdobné instituci. V roce 2012 Evropský veřejný ochránce práv v 727 případech stížnost postoupil členu sítě nebo stěžovateli doporučil obrátit se na člena sítě. Další podrobnosti o této spolupráci uvádí kapitola 1.

Přímý význam pro vyřizování stížností má zvláštní postup, jehož prostřednictvím mohou národní nebo regionální veřejní ochránce práv požádat Evropského veřejného ochránce práv o písemné odpovědi na dotazy ohledně práva EU a jeho výkladu, včetně dotazů, které se objeví při projednávání jejich konkrétních

Evropský veřejný ochránce práv úzce spolupracuje se svými protějšky v členských státech s cílem zajistit, aby stížnosti občanů týkající se práva EU byly vyřizovány rychle a účinně.

Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

případů. Během roku 2012 obdržel veřejný ochránce práv tři takové dotazy. Irský veřejný ochránce práv předložil jeden z dotazů, který se týkal pomoci v oblasti rozvoje venkova, zatímco regionální veřejní ochránce práv provincií Marche (Itálie) a Veneto (Itálie) vznesli dotazy týkající se volného pohybu pracovníků, resp. zdravotního pojištění.

S cílem pomoci svým kolegům z řad národních nebo regionálních veřejných ochránců práv vyřešit problémy předložené v těchto případech evropský veřejný ochránce práv buď přímo odpověděl na daný dotaz, nebo požádal o reakci Evropskou komisí.

Síť slouží jako užitečný mechanismus pro výměnu informací o právu EU a osvědčených postupech prostřednictvím seminářů, pololetního bulletinu a extranetu pro elektronické diskuse a sdílení dokumentů.

K tématům projednávaným prostřednictvím extranetu v roce 2012 patřila úloha veřejných ochránců práv při ochraně a prosazování lidských a základních práv, pravomoc veřejných ochránců práv iniciovat soudní řízení ve věci správních aktů, systémy správy případů užívané veřejnými ochránci práv, využívání sociálních médií veřejnými

ochránci práv pro kontakt s veřejností, zadržování osob pod vlivem alkoholu na veřejných místech, bezpečnostní kontroly na letištích, práva pacientů na přístup k jejich zdravotní dokumentaci a demolice budov postavených bez stavebního povolení.

Síť pořádá každé dva roky semináře pro národní a regionální veřejné ochránce práv, které organizuje Evropský veřejný ochránce práv společně se svým národním nebo regionálním protějškem.

Evropský veřejný ochránce práv a tři belgičtí regionální veřejní ochránce práv společně upořádali osmý regionální seminář Evropské sítě veřejných ochránců práv. Seminář se uskutečnil v Bruselu ve dnech 14. až 16. října 2012. Zúčastnili se ho veřejní ochránce práv a zaměstnanci jejich úřadů a podobných orgánů ze šesti zemí EU, kde takové regionální instituce existují, jakož i ze Švýcarska, a rovněž zástupci Petičního výboru Evropského parlamentu.

Seminář se věnoval celé řadě témat, včetně těchto: důsledky nárůstu interních mechanismů řešení sporů pro veřejné ochránce práv, komunikace s občany, komunikace se správními orgány, způsoby, jakými mohou úřady veřejných ochránců práv zlepšit služby,

Evropský veřejný ochránce práv a tři belgičtí regionální veřejní ochránce práv ve dnech 14. až 16. října společně uspořádali osmý regionální seminář Evropské sítě veřejných ochránců práv.

Osmý společný seminář Evropské sítě veřejných ochránců práv se uskutečnil ve Štrasburku ve dnech 24. až 26. června.

kteří poskytují občanům. Účastníky semináře poctili svou přítomností tito hlavní řečníci: pan Rainer Wieland, místopředseda Evropského parlamentu, pan Koen Lenaerts, místopředseda Soudního dvora EU, a pan Luc Van den Brande, bývalý předseda Výboru regionů EU.

Osmý společný seminář Evropské sítě veřejných ochránců práv se uskutečnil ve Štrasburku ve dnech 24. až 26. června 2012. Celkově na něm byly svými pracovníky zastoupeny úřady veřejných ochránců práv z 26 zemí, jakož i Evropský parlament, Evropská komise a Agentura Evropské unie pro základní práva. Na šesti zasedáních v rámci semináře se jednalo o evropské občanské iniciativě (ECI) a o petičním právu, vývoji postupů pro zpracování případů, restrukturalizaci úřadů veřejných ochránců práv, zvyšování viditelnosti sítě a jejích členů, o úloze veřejných ochránců práv při ochraně základních práv a o úloze veřejných ochránců práv při ochraně zadržených osob.

2.3 Vztahy s ostatními zainteresovanými subjekty

Povinností Evropského veřejného ochránce práv je zajistit, aby všechny osoby nebo organizace, které by mohly mít problémy s orgány EU, věděly o právu podat veřejnému ochránci práv stížnost na nesprávný úřední postup. Veřejný ochránce práv se také snaží obecněji zvyšovat povědomí o svém úsilí prosazovat transparentnost, odpovědnost a kulturu služby ve správě EU.

Zachování dialogu se zainteresovanými subjekty je skutečně klíčovou prioritou strategie veřejného ochránce práv pro funkční období 2009–2014. Dne 24. dubna veřejný ochránce práv v Bruselu uspořádal interaktivní seminář pod názvem „Evropa v krizi: úkol získat důvěru občanů“. Tato akce, která je pořádána na jaře každého roku a je zaměřena na občany, sdružení, nevládní organizace, společnosti, organizace občanské společnosti, novináře, regionální a celostátní zastupitele, zástupce jiných

Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

Hlavní akcí Evropského veřejného ochránce práv v oblasti komunikace v roce 2012 byl seminář nazvaný „Evropa v krizi: úkol získat důvěru občanů“. Dva z hlavních řečníků na semináři byli pan Martin Schulz, předseda Evropského parlamentu, a paní Helle Thorning-Schmidtová, předsedkyně dánské vlády a tehdejší předsedkyně Rady EU.

orgánů EU a další zainteresované subjekty, přilákala více než 300 účastníků. Diskuse na této akci se zaměřily na konkrétní opatření, která mohou evropské a vnitrostátní orgány přijímat s cílem získat důvěru občanů. Hlavními řečníky byli: pan Martin Schulz, předseda Evropského parlamentu, paní Helle Thorning-Schmidtová, předsedkyně dánské vlády a tehdejší předsedkyně Rady EU, a pan José Manuel Barroso, předseda Evropské komise. Akci předsedala paní Shirin Wheelerová, zpravodajka BBC pro Evropskou unii.

Další každoroční významnou událostí v kalendáři tematických akcí veřejného ochránce práv je Mezinárodní den práva na informace, který připadá na 28. září. V roce 2012 veřejný ochránce práv ve spolupráci s mechanismem EIB pro stížnosti znovu hostil v Bruselu seminář nazvaný „Mezinárodní den práva na informace – Transparentnost a odpovědnost v mezinárodních rozvojových bankách“. Akce se zúčastnilo více než 100 zástupců sdružení, nevládních organizací, společností,

organizací občanské společnosti, novinářů, regionálních a celostátních zastupitelů a zástupců jiných orgánů EU.

Ve dnech 17. až 19. září se na Kypru veřejný ochránce práv setkal s prezidentem Demetrisem Christofiasem a stejně tak i se zástupci organizací občanské společnosti. Hovořili o provádění právních předpisů EU a programů financovaných EU, jakož i o problémech, s nimiž se setkávají při jednání s orgány EU. U kulatého stolu s novináři diskutoval pan Diamandouros spolu s kyperskou veřejnou ochránkyní práv, paní Elizou Savvidouovou, o řádné správě věcí veřejných, právním státu, transparentnosti a demokracii. Pan Diamandouros se věnoval vztahům Evropského veřejného ochránce práv s národními veřejnými ochránci práv. Tato setkání hostila kancelář Evropského parlamentu na Kypru. Veřejný ochránce práv rovněž vystoupil na Kyperské univerzitě s projevem nazvaným „Řádná správa věcí veřejných, odpovědnost a právní stát: úloha veřejného ochránce práv“.

V září se během své návštěvy Kypru Evropský veřejný ochránce práv sešel s prezidentem republiky panem Demetrisem Christofiasem.

V rámci procesu vedoucího ke zřízení nezávislé parlamentární instituce veřejného ochránce práv v Turecku se Evropský veřejný ochránce práv zúčastnil pracovního setkání, které uspořádalo turecké ministerstvo spravedlnosti ve dnech 26. a 27. ledna v Istanbulu. Setkal se také s panem Volkanem Vuralem, bývalým velvyslancem Turecka, nyní členem rady Federace tureckých průmyslníků a obchodníků, TÜSİAD, odpovědným za zahraniční záležitosti a dodržování předpisů Evropské unie, a s prof. Dr. Hasanem Yaşarem, náměstkem ministra pro záležitosti EU. Na obou setkáních, na nichž pan Diamandouros představil úlohu Evropského veřejného ochránce práv, se jednalo o návrhu zákona zřizujícího instituci veřejného ochránce práv v Turecku. Veřejný ochránce práv patřil k řečníkům na tomto pracovním setkání.

Veřejný ochránce práv společně s řídicím výborem sítě ReNEUAL² uspořádal v březnu v Bruselu konferenci pod názvem „Na cestě ke správnému procesnímu právu EU?“ s cílem diskutovat o argumentech pro a proti správnému

procesnímu právu EU. Konference přilákala více než 100 účastníků. Vystoupil na ní veřejný ochránce práv, několik profesorů z řídicího výboru sítě ReNEUAL a zástupci orgánů EU.

S cílem dále podpořit synergie s orgány činnými v oblasti lidských práv Ian Harden, generální tajemník Evropského veřejného ochránce práv, zastupoval úřad na setkání, které v říjnu ve Vídni uspořádala agentura FRA. Účastníci diskutovali o způsobech, jak „uvést Listinu základních práv EU v život“. Vyhlášení roku 2013 Evropským rokem občanů a zahájení první evropské občanské iniciativy v květnu zajistilo vhodné podmínky pro kroky určené k posílení povahy a obsahu evropského občanství. V této souvislosti nevládní organizace Evropské středisko pro občanskou akci (ECAS) v listopadu uspořádala v Bruselu konferenci nazvanou „Budování občanského pilíře EU“. Úřad Evropského veřejného ochránce práv zastupoval pan João Sant’Anna, ředitel. V témže měsíci pan Gerhard Grill, ředitel, zastupoval úřad veřejného ochránce práv na pracovním setkání na

2. Výzkumná síť pro správní právo EU. Síť se zabývá možnou a podstatnou potřebou zjednodušeného správního práva EU.

Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

Dne 28. září 2012 hostil veřejný ochránce práv ve spolupráci s mechanismem EIB pro stížnosti v Bruselu seminář nazvaný „Mezinárodní den práva na informace – Transparentnost a odpovědnost v mezinárodních rozvojových bankách“.

téma přístupu k údajům o klinických studiích a transparentnosti, který v Londýně uspořádala agentura EMA.

Celkově v roce 2012 veřejný ochránce práv s vedoucími pracovníky svého úřadu představil činnost svého úřadu na více než 50 akcích a dvoustranných setkáních s důležitými zainteresovanými subjekty, například členy právní obce, podnikatelskými sdruženími, expertními skupinami, nevládními organizacemi, zástupci regionálních a místních správ, lobbisty a zájmovými skupinami, akademiky, předními politickými představiteli a státními úředníky. Tyto konference, semináře a setkání se uskutečnily v Bruselu a v členských státech.

Během roku 2012 zaměstnanci úřadu Evropského veřejného ochránce práv přednesli 94 prezentací pro 2 408 občanů z celé Evropské unie i jiných zemí. Zhruba 55 % návštěvníků pocházelo z Německa, následovala Francie, Belgie a Dánsko. Téměř 20 % návštěvníků bylo z orgánů EU, zatímco další byli i z tak vzdálených zemí, jako jsou Kanada, Čína a Etiopie.

Přestože omezené zdroje limitují počet prezentací, které může jeho úřad každý rok uskutečnit, snaží se veřejný ochránce práv co možná nejvíce vyhovět pozváním a žádostem zainteresovaných stran.

K hlavní činnosti veřejného ochránce práv v oblasti sdělovacích prostředků v roce 2012 patřila tisková konference věnovaná jeho *Výroční zprávě za rok 2011*, která se konala v květnu v Bruselu. Pan Diamandouros a vedoucí pracovníci jeho úřadu rovněž poskytli více než 30 rozhovorů novinářům z tiskových, televizních, rozhlasových i elektronických sdělovacích prostředků. Úřad veřejného ochránce práv během roku vydal 18 tiskových zpráv, k jejichž tématům mimo jiné patřily důležité případy v oblasti transparentnosti týkající se agentury EMA, omezující jazyková politika Komise v rámci veřejných konzultací, její systém včasného varování a její opatření proti zvýšené úmrtnosti včel. Kromě toho se v tisku a internetových sdělovacích prostředcích objevilo více než 1 700 článků o práci Evropského veřejného ochránce práv.

Pan Diamandouros a vedoucí pracovníci jeho úřadu v roce 2012 poskytli novinářům více než 30 rozhovorů.

Internetové stránky veřejného ochránce práv byly v průběhu celého roku pravidelně aktualizovány, – byla na nich zveřejňována nová rozhodnutí, shrnutí případů, tiskové zprávy, podrobnosti o nadcházejících událostech, audiovizuální obsah, publikace a jiné dokumenty. Do sekce internetových stránek „Zdroje“ byl doplněn oddíl „Strategie“. Ten mimo jiné uvádí strategii veřejného ochránce práv pro mandát, roční plány řízení a výroční zprávy o činnosti. Byl zřízen i oddíl pro novou publikaci pod názvem *Průvodce Evropského veřejného ochránce práv v oblasti stížností – publikace pro zaměstnance orgánů, institucí a jiných subjektů EU*.

Na podzim roku 2012 zahájil veřejný ochránce práv činnost anonymního mechanismu zpětné vazby, který vyzývá všechny stěžovatele, kteří podají své stížnosti prostřednictvím internetových stránek, aby po uzavření jejich případu odpověděli na určitý počet otázek. Výsledky průzkumu veřejnému ochránci práv umožní trvale zlepšovat služby, které stěžovatelům poskytuje.

Od 1. ledna do 31. prosince 2012 navštívilo internetové stránky veřejného ochránce práv více než 310 000 jednotlivých návštěvníků, kteří si dohromady prohlédli přes 6,2 milionu stránek. Největší počet návštěvníků pocházel z Lucemburska, dále ze Španělska, Belgie, Polska, Nizozemska a Francie. Nejoblíbenější funkcí internetových stránek veřejného ochránce práv byl znovu interaktivní průvodce. Tento důležitý nástroj má jednotlivcům pomáhat určit nejvhodnější orgán, na který se mají se svou stížností obrátit. V roce 2012 prostřednictvím interaktivního průvodce vyhledalo a obdrželo pomoc veřejného ochránce práv více než 19 000 osob.

V roce 2012 se veřejný ochránce práv rozhodl rozšířit působnost a dosah svých komunikačních činností tím, že bude rozvíjet své využívání sociálních médií. Na jarní akci veřejného ochránce práv dne 24. dubna byla sociální média poprvé nedílnou součástí jeho činnosti: diskuse byly živě přenášeny na internetu ve třech jazycích a uvnitř místnosti byly živě promítány příspěvky z aplikace Twitter s připomínkami diváků. Všichni

Od 1. ledna do 31. prosince 2012 navštívilo internetové stránky veřejného ochránce práv více než 310 000 jednotlivých návštěvníků, kteří si dohromady prohlédli přes 6,2 milionu stránek.

Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

účastníci měli k dispozici připojení WiFi, aby byla usnadněna interakce mezi účastníky uvnitř a vně místnosti. Dotazy a připomínky diváků na internetu byly aktivně přenášeny do diskuse v místnosti a všichni mluvčí odpovídali na otázky a připomínky obdržené prostřednictvím aplikace Twitter.

K zaměstnancům se v červenci připojila úřednice pro sociální média a v létě veřejný ochránce práv zřídil stránku svého úřadu v aplikaci LinkedIn. Dne 10. září byl spuštěn kanál veřejného ochránce práv na YouTube a videoklip „Zapletení v administrativě EU?“ byl zveřejněn ve 23 jazycích. Kromě toho se začalo pracovat na co nejširší distribuci videoklipu prostřednictvím různých internetových komunikačních kanálů. Do konce roku 2012 tento videoklip zaznamenal více než 19 900 zhlédnutí na audiovizuálním portálu Evropské komise a na kanálu YouTube veřejného ochránce práv. Dne 11. října otevřel úřad veřejného ochránce práv svůj oficiální účet na Twitteru.

2.4 Práva osob se zdravotním postižením³

Úmluva OSN o právech osob se zdravotním postižením vstoupila pro EU v platnost dne 22. ledna 2011. Z Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením vyplývají pro veřejného ochránce práv tyto dvě hlavní oblasti činnosti:

Interní provádění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením

Každý orgán, instituce nebo jiný subjekt EU včetně veřejného ochránce práv musí při plnění svých funkcí uplatňovat Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením. Za tímto účelem veřejný ochránce práv:

- zlepšuje přístupnost svých internetových stránek a publikací, jakož i svých nových kancelářských prostor v Bruselu,
- zvyšuje povědomí mezi svými zaměstnanci, například prostřednictvím článků v interním zpravodaji, a
- účastní se příslušného interinstitucionálního výboru EU (*Comité de préparation pour les affaires sociales*), který je pověřen zkoumáním možnosti harmonizace provádění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením v rámci správy EU.

Účast v systému podle čl. 33 odst. 2 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením

Čl. 33 odst. 2 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením stanoví zřízení systému sestávajícího z jednoho nebo několika nezávislých

3. Veřejný ochránce práv bude tuto zprávu dále používat k tomu, aby každoročně informoval občany o svých činnostech v oblasti práv osob se zdravotním postižením.

mechanismů, jehož úkolem je podpora, ochrana a monitorování provádění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. Dne 29. října 2012 Rada EU schválila návrh Komise na rámec EU, který zahrnuje veřejného ochránce práv spolu s Petičním výborem Evropského parlamentu, Agenturou Evropské unie pro základní práva, Komisí a Evropským fórem zdravotně postižených. Zakládající zasedání rámce se konalo dne 23. ledna 2013 v Bruselu.

Existují tyto tři hlavní aspekty, které je třeba prostřednictvím rámce uskutečňovat:

Chránit

Evropský veřejný ochránce práv vede orgány EU k odpovědnosti prostřednictvím vyšetřování stížností a prováděním šetření z vlastního podnětu. Povinnost veřejného ochránce práv vyšetřovat stížnosti a podávat o nich zprávy bude ústředním prvkem snahy EU o ochranu práv podle Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, protože bude zajišťovat, aby orgány samy plnily svou povinnost tato práva dodržovat. Osoby, které se domnívají, že některý orgán EU nejedná v souladu s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením, mají právo obrátit se na veřejného ochránce práv a žádat nápravu.

Například v únoru 2012 veřejný ochránce práv zahájil šetření (2455/2011/JF) stížnosti, která tvrdila, že: (i) internetové stránky úřadu EPSO nejsou vstřícné k uživatelům se zrakovým postižením a že: (ii) úřad EPSO postrádá jasnou a důslednou politiku vůči uchazečům se zrakovým postižením. Ve svém dopise úřadu EPSO, kterým zahájil šetření, veřejný ochránce práv upozornil na

Úmluvu o právech osob se zdravotním postižením a požádal úřad EPSO, aby ji ve své odpovědi zohlednil. Šetření veřejného ochránce práv stále probíhá.

Stížnosti lze veřejnému ochránci práv podávat nejen ve věci provádění úmluvy na úrovni orgánů EU, ale rovněž ve věci způsobu, jakým Komise plní svou úlohu při prosazování příslušných právních předpisů EU vůči členským státům.

Podporovat

S cílem podporovat provádění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením bude veřejný ochránce práv nadále proaktivně pracovat, aby informoval občany a úředníky EU o jejich příslušných právech a povinnostech a aby identifikoval a vyzdvihoval vhodné správní postupy. V roce 2012 se veřejný ochránce práv a jeho zaměstnanci zúčastnili celé řady setkání zaměřených na práva osob se zdravotním postižením. Kromě toho byl do *Výroční zprávy za rok 2012* doplněn tento oddíl týkající se tématu zdravotního postižení.

Monitorovat

Veřejný ochránce práv se může prostřednictvím šetření z vlastního podnětu angažovat v proaktivním monitorování činnosti správy EU. Ačkoli systematické monitorování legislativní činnosti není součástí funkce veřejného ochránce práv, napsal veřejný ochránce práv v únoru 2012 předsedovi Parlamentu dopis ve věci probíhající revize služebního řádu EU. Veřejný ochránce práv byl toho názoru, že legislativní postup revize služebního řádu poskytuje cennou příležitost zajistit, aby si byla správa EU vědoma svých povinností v oblasti práv osob se zdravotním postižením.

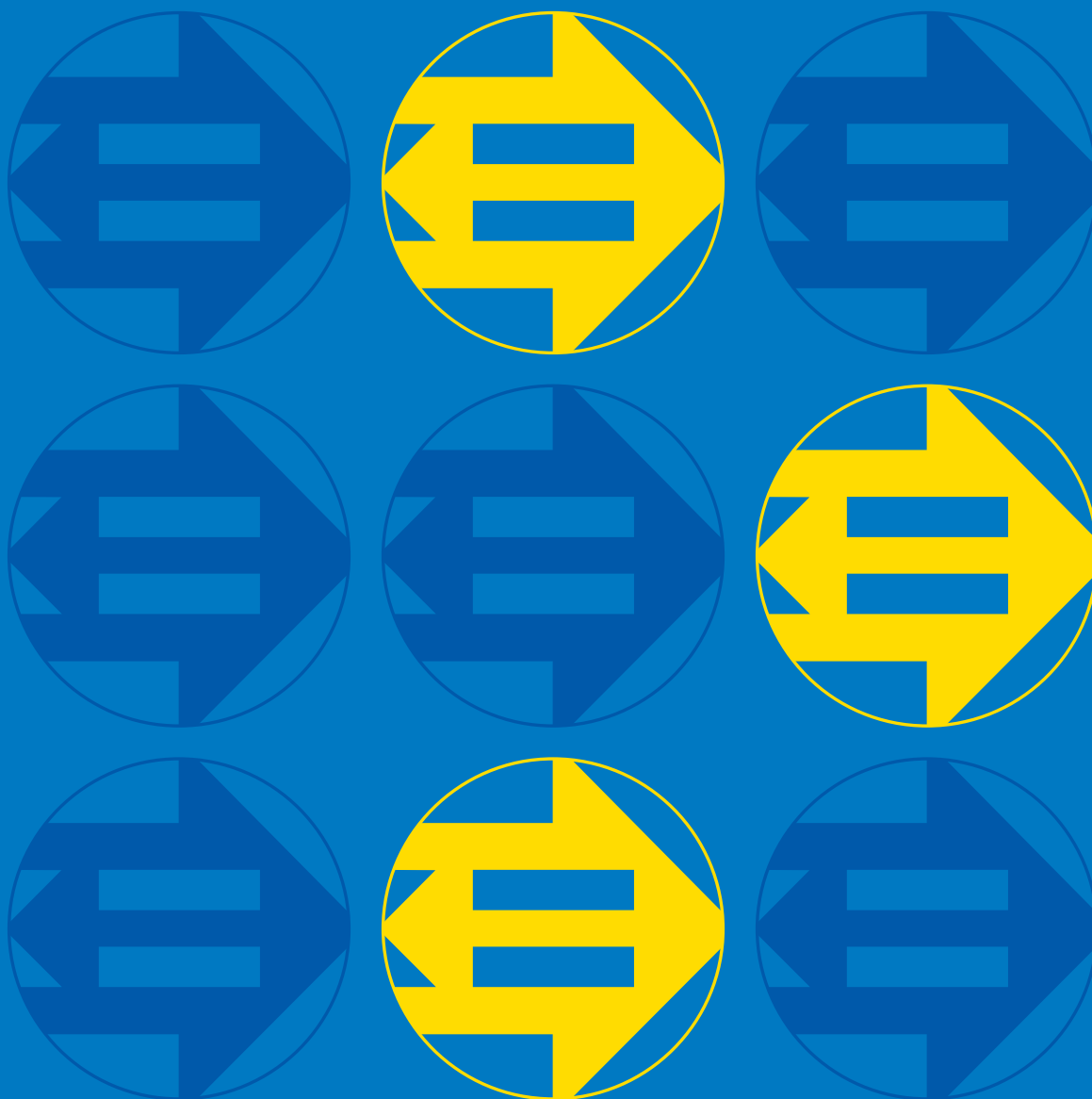
Vztahy s orgány, veřejnými ochránci práv a dalšími zainteresovanými subjekty

Jak popisuje oddíl 2.2 této zprávy, Evropská síť veřejných ochránců práv pomáhá Evropskému veřejnému ochránci práv úzce spolupracovat s národními a regionálními veřejnými ochránci práv v členských státech. S cílem určit a sdílet osvědčené postupy v oblasti týkající se práv osob se zdravotním postižením využije Evropský veřejný ochránce práv komunikačních nástrojů sítě, aby zahájil výměnu informací s národními a regionálními veřejnými ochránci práv ve věci všech výše uvedených aspektů provádění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením.

V průběhu roku 2013 se také Evropský veřejný ochránce práv hodlá obrátit na ostatní členy rámce EU zřízeného podle čl. 33 odst. 2 úmluvy s cílem vypracovat víceletý pracovní program na základě analýzy potřeb a dostupných zdrojů, který bude definovat jeho úlohu při prosazování a monitorování provádění Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením na úrovni orgánů EU.

3 Zdroje

Tato kapitola podává přehled zdrojů, které měl úřad veřejného ochránce práv k dispozici v roce 2012. Vymezuje strukturu úřadu a popisuje úsilí vynaložené k zajištění hladkého toku informací mezi zaměstnanci a k podpoře příležitostí profesního rozvoje. Druhá část kapitoly je věnována rozpočtu veřejného ochránce práv a závěrečná část se týká využití zdrojů úřadu.

Zdroje

3.1 Zaměstnanci

Úřad má vysoce kvalifikované zaměstnance hovořící mnoha jazyky. To umožňuje zabezpečit řádný výkon úkolů, které úřadu ukládá Smlouva o fungování Evropské unie, tedy řešit stížnosti na nesprávný úřední postup ve 23 úředních jazycích EU a zvyšovat povědomí o práci veřejného ochránce práv. Pravidelné schůze zaměstnanců ve spojení s každoročním výjezdním zasedáním zaměstnanců pomáhají informovat všechny pracovníky o vývoji v úřadu a povzbudit je k úvahám o tom, jak jejich práce přispívá k dosažení cílů instituce stanovených v prohlášení o jejím poslání.

Výjezdní zasedání a schůze zaměstnanců

Výjezdní zasedání zaměstnanců úřadu Evropského veřejného ochránce práv tvoří nedílnou součást strategického plánování úřadu a slouží jako fórum poskytující inspiraci a užitečný návod pro tvorbu politiky. Jsou součástí každoročního cyklu akcí, jež poskytují zaměstnancům i stážistům možnost vyjádřit názor a podělit se o názory na vybraná témata přímo související s prací a činnostmi úřadu. Jejich cílem je pomoci posilovat a prohlubovat schopnost zaměstnanců lépe chápat hodnoty a poslání úřadu, ztotožňovat se s nimi a přispívat k jejich efektivnímu naplňování.

Druhým rokem po sobě se zaměstnanci sešli na výjezdním zasedání v německém Bad Herrenalbu, ve dnech 28. až 30. března 2012. Na jednu část zasedání pozval veřejný ochránce práv školitele z Evropské správní školy, který pro zaměstnance zorganizoval činnosti zaměřené na upevnování týmu a zkoumal možné synergie pro efektivní týmovou práci.

Veřejný ochránce práv také svolává pravidelné schůze zaměstnanců, které mají zajistit hladký tok informací mezi zaměstnanci úřadu. Kromě toho se zaměstnanci účastní externích i interních školení, která mají podpořit jejich profesní rozvoj. Pokud jde o interní školení, zúčastnili se zaměstnanci mimo jiné školení zaměřeného na etiku a řádné vystupování a dalšího školení, které se zaměřilo na srozumitelné vyjadřování v angličtině.

Veřejný ochránce práv a jeho zaměstnanci

V roce 2012 zahrnoval plán pracovních míst Evropského veřejného ochránce práv 66 pracovních míst. Ke konci roku byla struktura úřadu veřejného ochránce práv následující:

Evropský veřejný ochránce práv: pan P. Nikiforos Diamandouros

Sekretariát veřejného ochránce práv

Vedoucí sekretariátu:

paní Zina Assimakopoulou

Generální sekretariát

Generální tajemník:

pan Ian Harden

Oddělení komunikace

Vedoucí oddělení:

pan Ben Hagard

Ředitelství A

Ředitel:

pan João Sant'Anna

Oddělení pro stížnosti a šetření 1

Vedoucí oddělení:

paní Marta Hirsch-Ziemińska

Oddělení pro stížnosti a šetření 2

Vedoucí oddělení:

pan Fergal Ó Regan

Na jednu část zasedání pozval veřejný ochránce práv školitele z Evropské správní školy, který pro zaměstnance zorganizoval činnosti zaměřené na upevnování týmu a zkoumal možné synergie pro efektivní týmovou práci.

Evropský veřejný ochránce práv svolává pravidelné schůze zaměstnanců ve snaze zajistit hladký tok informací mezi zaměstnanci a posílit příležitosti profesního rozvoje. Zaměstnanci úřadu veřejného ochránce práv se v červenci a prosinci sešli ve Štrasburku, aby se dozvěděli o nejnovějším správním, právním a politickém vývoji ovlivňujícím úřad.

Správa registratury

Vedoucí oddělení:
pan Peter Bonnor

Ředitelství B

Ředitel:
pan Gerhard Grill

Oddělení pro stížnosti a šetření 3

Vedoucí oddělení:
pan Lambros Papadias

Oddělení pro stížnosti a šetření 4

Výkonný vedoucí oddělení:
pan Bernhard Hofstötter

Personální, administrativní a rozpočtové oddělení

Vedoucí oddělení:
pan Loïc Julien

Úřednice pro ochranu údajů

paní Rosita Agnew

Úplný a pravidelně aktualizovaný seznam zaměstnanců, včetně podrobných informací o struktuře úřadu veřejného ochránce práv a úkolech každého oddělení, je k dispozici ve 23 úředních jazycích EU na internetových stránkách veřejného ochránce práv (<http://www.ombudsman.europa.eu>). Pokud máte zájem o tištěný seznam, obraťte se prosím na úřad veřejného ochránce práv.

Zdroje

3.2 Rozpočet

Rozpočet v roce 2012

Od 1. ledna 2000 je rozpočet veřejného ochránce práv samostatným oddílem rozpočtu Evropské unie (v současné době se jedná o oddíl VIII)¹. Dělí se na tři hlavy. Hlava 1 obsahuje platy, příspěvky a další výdaje spojené se zaměstnanci. Hlava 2 zahrnuje výdaje na budovy, nábytek, zařízení a různé provozní výdaje. Hlava 3 obsahuje výdaje související s obecnými činnostmi úřadu.

V roce 2012 činila výše rozpočtových prostředků 9 516 500 EUR.

Rozpočtová kontrola

S cílem zajistit účinné řízení prostředků provádí interní auditor veřejného ochránce práv Robert Galvin pravidelné inspekce systémů vnitřní kontroly a finančních operací úřadu.

Stejně jako u ostatních orgánů EU provádí Evropský účetní dvůr také audit úřadu veřejného ochránce práv.

Interinstitucionální spolupráce

Aby zajistil nejlepší možné využití prostředků a zabránil nežádoucí duplicitě zaměstnanců, spolupracuje veřejný ochránce práv podle možností s dalšími orgány EU. Takto poskytované služby jsou účtovány Evropskému veřejnému ochránci práv. Tato spolupráce umožňuje značné úspory v rozpočtu EU. Veřejný ochránce práv spolupracuje zejména:

- s Evropským parlamentem ve věci interního auditu a účetnictví i technických služeb, včetně budov, informačních technologií, komunikací, zdravotnických služeb, odborné přípravy, překladů a tlumočení,
- s Úřadem pro publikace Evropské unie ohledně různých aspektů publikací,
- s Úřadem pro správu a vyplácení individuálních nároků (PMO) Evropské unie ohledně důchodů a jiných aspektů týkajících se ukončování pracovního poměru úředníků a zaměstnanců a
- s Překladatelským střediskem pro instituce Evropské unie, které provádí mnohé z překladů potřebných pro činnost veřejného ochránce práv v zájmu občanů.

1. Nařízení Rady (ES, ESUO, Euratom) č. 2673/1999 ze dne 13. prosince 1999, kterým se mění finanční nařízení ze dne 21. prosince 1977 o souhrnném rozpočtu Evropských společenství; Úř. věst. 1999 L 326, s. 1.

3.3 Využití zdrojů

Veřejný ochránce práv každoročně přijímá roční plán řízení (AMP), který určuje konkrétní kroky, jež musí jeho úřad provést, aby uskutečnil priority této instituce. Roční plán řízení obsahuje klíčové ukazatele výkonnosti (KPI) pro měření pokroku dosahovaného při plnění uvedených cílů. Veřejný ochránce práv rovněž přijímá výroční zprávu o činnosti (AAR). Výroční zpráva informuje o výsledcích činnosti, pokud jde o cíle stanovené v ročním plánu řízení, o rizicích spojených s danými činnostmi, o využití zdrojů, které má veřejný ochránce práv k dispozici, a o účinnosti a efektivitě systému vnitřní kontroly úřadu.

Počátkem roku 2012 veřejný ochránce práv zveřejnil na svých internetových stránkách roční plán řízení, výroční zprávu o činnosti a roční tabulku výsledků dosažených v souvislosti s klíčovými ukazateli výkonnosti za rok 2011.

Jak kontaktovat Evropského veřejného ochránce práv

Poštou

Evropský veřejný ochránce práv
1 avenue du Président Robert Schuman
CS 30403
F - 67001 Strasbourg Cedex

Telefonicky

+33 (0)3 88 17 23 13

Faxem

+33 (0)3 88 17 90 62

E-mailem

eo@ombudsman.europa.eu

Na internetových stránkách

<http://www.ombudsman.europa.eu>

Tato výroční zpráva je zveřejněna na internetu na adrese:
<http://www.ombudsman.europa.eu>

© Evropská unie, 2013

Všechny fotografie © Evropská unie, pokud není uvedeno jinak.
Reprodukce pro vzdělávací a nekomerční účely je povolena,
je-li uveden zdroj.

Grafický návrh a formátování: Rosendahls - Schultz Grafisk,
Albertslund, Dánsko a EntenEller A/S, Valby, Dánsko.

Použité písmo: FrutigerNext a Palatino.

Printed in Luxembourg

ISBN 978-92-9212-475-5 . ISSN 1725-9711 . doi:10.2869/14009 . QK-AA-13-001-CS-C

Úřad pro publikace

Pokud máte zájem o tuto publikaci ve verzi pro slabozraké, obraťte se prosím na úřad Evropského veřejného ochránce práv. Na požádání se budeme snažit zajistit také audio verzi.

